

NINAULA ANAEKA POARISAIIO

IKAWA EHIKI MALAIKE

IMUAO KO LAKOU!

**KAtAVU!UtAIYā RāJYāM CātCIYāKā ULAKUKKUP
PIRACānKIKKAPPAtUM VāRAI MUtIVU VāRāTU EnrU IYēCU Connār
EnPATAI NīnKā! ArIVīRKAlā?**

**"ŌNāY āttUKKUttIYōtē VāCAMāYIRUKKUM... AVāIKā! En PARICUTTA
PARVATAM MUUVATILUM KāYAPPAtUTTāMALUM AIKKāMALUM
IRUKKUM, ēnEnrāl KātāLIL TānnīR NīrAINTIRUPPATU PōLA PūMI
KARTTARAIP PARrIYā ArIVāL NīrAINTIRUKKUM." (ĒCaYā 11:6, 9)**

NUIO

PāP TIYēL, PH.D.

NINAULA ANAEKA POARISAIO IKAWA EHIKI MALAIKE

IMUAO KO LAKOU!

NUIO PāP TIYāl, PH.D.

KāPPURIMAI ©2016/2017/2018/2019/2022 NACARēn PUTTAKAñKA| KAUA. PATIPPU
1.5. ENPATArKāKA TAYāRIKKAPPAṭṭA KAIYēTU KEA UPUNIOKE KUAEHKI MALANA
MARrUM VāRICUKA|, ORU KūṭṭU NĪrUVANāM. 1036 ṬAPIYū. KIRāñṭ AVEñYū, KURōVAR PIC,
KALIPōRñIYā, 93433, AMERIKKā ISBN: 978-1-940482-09-5.

MANITAKULAM ēn ATAN PIRACCINAIKAI|AI TIRKKA MUTIYāTU?

**IYēCU PIRACANKITTATAI PAIPI| KāṭṭUM MUTAL MARrUM KāṭAIICI VĪṢAYANKA|
KAVALAIKKURIYAVAI ENPATU UNKAIUKKUT TERIYUMā? NINAULA ANAEKA POARISAIO
IKAWA EHIKI MALAIKE?**

**APPōSTALARKAI|UM AVARKAI|AIP PINPARRIYAVARKAI|UM MUTALIL KāṭAVU|UTAIYā
RāJYAM VĀLIYŪrUTTINARKA| ENPATU UNKAIUKKUT TERIYUMā?**

**KāṭAVU|IN RāJYAM IYēCUVIN NĀPARā? IYēCUVIN RāJYAM IPPōTU NAMMIL Vā|KIRĀTA?
KāṭAVU|IN RāJYAM ETIRKALA UNMAIYānā RāJYĀTTIN VAKAIYā? PAIPI| KARPIPPATAI
NINKA| NAMPUVIRKALā?**

**RāJYAM ENrāl ENnā? KāṭAVU|IN RāJYAM ENrāl ENnā? PAIPI| ENnā KARPIKKIRĀTU?
ĀRAMPAKALA KIRĪSTAVā TeVāLAYAM ENnā KARPIPPATU?**

**KāṭAVU|UTAIYā RāJYAM CAṭCIYāKA ULAKUKKUP PIRACANKIKKAPPAṭṭUM VĀRAI MUTIVŪ
VĀRĀTU ENPATAI NINKA| PURINTUKOIKIRIRKALā?**

*MŪN AṭṭAIYIL U|A PUKAIPPAṬAM, PARTĪn PIRĪñṭĪn MĀRrUM KIRāPIKS ICĀIYĀMAITTAṬAṬI, ōNā YŪṬAN
ORU āṭṭUKKŪṭṭI PAṭUTTIRUPPAṬAIK KāṭṭUKĪrĀTU. Ph AṭṭAIYIL U|A PUKAIPPAṬAM, 2013 IL ṭAKĀR PāP
TIYēL EṭUTTA JERUCALēMIL U|A TeVāLAYATTĪn ACAL KāṭṭĪṭATTĪn ORU PAKUTIVĀKUM.*

*KŪrIPPU: INTAP PUTTAKAM Tō|ARUM TeVāLAYATTIL U|UPPHnARāKA ILLā TA ORUVARĪn ānKILAP
PATIPPILIRUNTU MOIPEYARKKAPPAṭṭU|ĀTU, ENAVē CILA VE|IPPAṭUKA| ACAL TAñMAIYAI
MU|UMAIYāKA VE|IPPAṭUTTĀMAL IRUKKALāM, āñāL NERUKKAMāKA IRUKKUM ENrU
NAMPAPPAṭUKĪrĀTU. ĀñKILA PATIPPU WWW.CCOG.ORG IL ILAVACAMāKA āñLĀñIL KĪAIKKĪrĀTU*

NĀWAHI

1. MĀNITAKULATTITĀM TIRVU IRUKKIRĀTĀ?
2. IYĒCU ENNĀ NĀRCEYTIYAI ARIVITTĀR?
3. PAIĀIYĀ ērPāttIL KĀTĀVUḪIN RĀJYĀM
ARĪYAPPĀTTĀTĀ?
4. APPŌSTALARKAI RĀJYATTIN CUVICĒṢATTAI
PŌTITTĀRKĀIĀ?
5. PUTIYĀ ērPāttIRKU VEḪIYĒ UḪĀ āTĀRĀNKAĪ
KĀTĀVUḪIN RĀJYATTAI KĀRPITTĀNĀ
6. KIRĒKKA-RŌMAN TĒVĀLAYĀNKAĪ RĀJYĀM
MUKKIYĀM ENRŪ KĀRPIKKINRĀNĀ, ānĀL...
7. ĒN KĀTĀVUḪIN RĀJYĀM

TOḪARPU TAKĀVAL

1. MA_nITAKULATTI_tAM TIRVU IRUKKI_rATā?

KE Kū NEI KA HONU_A I Nā PILIKI_A HE NUI.

NUI KA PO'E POLOLI. NUI KA POE I HOOKAUMAHAI_A. NUI KA PO'E
E Kū NEI I KA 'ILIHUNE. NUI Nā LāHUI I KA AIE NUI. 'O Nā KEIKI, ME
Nā MEA I HāNAU 'OLE 'IA, KE ALO I KA HO'OMāINOINO. PILI Nā MA'I
Kū'ē Lā'AU LAPA'AU I Nā KAUKA HE NUI. U_A HAUMI_A LO_A Nā
KūLANAKAUHALE 'OIHANA NUI I KE OLAKINO. HO'OWELIWELI KA
PO'E KāLAI'āINA LIKE 'OLE I KE NUIO. KE HO'OMAU NEI Nā HO'OUKA
KAU_A.

HIKI I Nā ALAKA'I HONU_A KE HO'OPONOPONO I Nā PILIKI_A E Kū NEI
I KE KANAKA?

NUI KA PO'E MANA'O PēLā.

PAPA HANA HOU

MA SEPATEMABA 25, 2015, MA HOPE O KA HA'I'OLELO NUI A KA
POPE FRANCIS O VATICAN, U_A KOHO Nā AUPUNI 193 O KA UNITED
NATIONS (UN) E HO'OKō I KA "17 SUSTAINABLE DEVELOPMENT
GOALS" O KA MEA I KAPA 'IA I KEKAHI MANAWA 'O *NEW
UNIVERSAL AGENDA*. EIA Nā PAHUHOPU 17 O KA UN:

PAHUHOPU 1. HOOPAU I KA ILIHUNE MA NA ANO A PAU MA
NA WAHI A PAU

PAHUHOPU 2. E HO'OPAU I KA PōLOLI, E HO'OKō I KA
PALEKANA MEA'AI A ME KA HO'OMAIKA'I 'ANA I KA
MEA'AI A PAIPAI I KA MAHI'AI HO'OMAU

PAHUHOPU 3. E Hō'OIA I KE OLA OLAKINO A PAIPAI I KA
PONO NO Nā MEA A PAU MA Nā MAKAHIKI A PAU

PAHUHOPU 4. E Hō'OIĀ I KĀ HO'ONĀ'ĀUĀO KūPONO Ā ME
KE KAULIKE Ā HO'OIKAIKĀ I Nā MANĀWĀ HO'ONĀ'ĀUĀO
NO Nā MEĀ Ā PAU

PAHUHOPU 5. LOĀ'Ā I KE KAULIKE KāNE Ā HO'OIKAIKĀ I
Nā WāHINE Ā ME Nā KAIKAMāHINE Ā PAU

PAHUHOPU 6. E Hō'OIĀ I KĀ LOĀ'Ā Ā ME KĀ HO'OKELE MAU
'ĀNĀ O KĀ WĀI Ā ME KĀ MĀ'EMĀ'E NO Nā MEĀ Ā PAU

PAHUHOPU 7. E Hō'OIĀ I KĀ LOĀ'Ā 'ĀNĀ O KĀ IKEHU HIKI
KE HIKI, HILINĀ'I, HO'OMĀU Ā ME KĀ IKEHU HOU NO Nā MEĀ
Ā PAU

PAHUHOPU 8. HO'OIKAIKĀ I KĀ ULU HO'OKELE WĀIWĀI
HO'OMĀU, HO'OHUI Ā HO'OMĀU, KĀ HĀNĀ PIHĀ Ā ME KĀ
HO'OHUĀ Ā ME KĀ HĀNĀ KūPONO NO Nā MEĀ Ā PAU.

PAHUHOPU 9. E KūKULU I Nā 'ōNĀEHĀNĀ KūPĀ'Ā, E
HO'OIKAIKĀ I KĀ 'OIHĀNĀ HO'OHUI Ā HO'OMĀU Ā HO'OLULU
I KĀ HĀNĀ HOU.

PAHUHOPU 10. E Hō'EMI I KĀ LIKE 'OLE I LOKO Ā I WĀENA
O Nā 'āINĀ

PAHUHOPU 11. E HO'OKOMO I Nā KūLANĀKAUHALE Ā ME Nā
WĀHI NOHO KĀNĀKĀ, PALEKĀNĀ, KūPĀ'Ā Ā HO'OMĀU

PAHUHOPU 12. E Hō'OIĀ I KĀ HO'OHĀNĀ 'ĀNĀ Ā ME Nā
'ĀNO HĀNĀ HĀNĀ

PAHUHOPU 13. E HĀNĀ KOKE I KĀ HO'OLOLI 'ĀNĀ I KE
ĀNĀU Ā ME KONĀ HOPENĀ

PAHUHOPU 14. E MāLĀMĀ Ā HO'OHĀNĀ MAU I Nā KĀI, KĀI
Ā ME Nā KUMUWĀIWĀI KĀI NO KĀ HO'OMOHĀLĀ HO'OMĀU.

PAHUHOPU 15. MāLAMA, HO‘IHO‘I A PAIPAI I KA HO‘OHANA MAU ‘ANA O Nā KAIOLA HONUĀ, MāLAMA MAU I Nā ULULā‘AU, HAKAKā I KA HO‘ONEONEO ‘ANA, A HO‘ŌKI A HO‘OHULI I KA Pō‘INO O KA ‘āINA A KāPĀE I KA NALOWALE O Nā MEĀ OLAOLA.

PAHUHOPU 16. HO‘OIKAIKA I Nā HUI MALUHIA A HUI Pū ‘IA NO KA HO‘OMOHALA HO‘OMAU, E Hā‘AWI I KE ALA I KA HO‘OPONO NO Nā MEĀ A PAU A KūKULU I Nā ‘OIHANA KūPONO, KULEANA A ME Nā HUI MA Nā PĀE āPAU.

PAHUHOPU 17. E HO‘OIKAIKA I KE ‘ANO O KA HO‘OKō A HO‘ōLA HOU I KA HUI HONUĀ NO KA HO‘OMOHALA MAU

MANA‘O ‘IA E HO‘OKō PIHA ‘IA KēIA PAPAĀANA E 2030 A UA KAPA ‘IA ‘O IA ‘O *2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT*. MANA‘O IA E HO‘OPONOPONO I Nā MA‘I E Kū NEI I KE KANAKA MA O KA HO‘OPONOPONO ‘ANA, KA HO‘ONA‘AUĀO, A ME KA HUI HONUĀ A ME KA HUI INTERFAITH. ‘OIAI HE MAIKA‘I KA NUI O KāNA MAU PAHUHOPU, HE HEWĀ KEKAHI O KāNA MAU ‘ANO A ME KāNA MAU PAHUHOPU (CF. GENESIS 3: 5). ‘O KēIA KUMUHANA, UA KūLIKE Pū ME KA POPE FRANCIS’S *LAUDATO SI* ENCYCLICAL.

HIKI KE KAPA ‘IA KA "NEW UNIVERSAL AGENDA" ‘O "NEW CATHOLIC AGENDA" ‘OIAI ‘O KA HUA‘ōLELO "KATOLIKA" ‘O IA KA "UNIVERSAL." UA KAPA ‘IA ‘O POPE FRANCIS I KA HO‘OKOMO ‘ANA O KA *NEW UNIVERSAL AGENDA* "HE Hō‘AILONA KO‘IKO‘I O KA MANA‘OLANA."

MA KE ‘ANO HE HOPENA O KA ‘ĀELIKE UN, AIA Kahi HāLāWAI MA PARIS I DEKEMABA 2015 (I KAPA INOA ‘IA ‘O *21ST CONFERENCE OF THE PARTIES TO THE UN FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE*). UA HO‘OMAIKA‘I AKU ‘O POPE FRANCIS I KēLā KU‘IKAHI HONUĀ A ‘ōLELO AKU I Nā LāHUI "E HAHAI PONO I KE ALA E HIKI MAI ANA, A ME KA MANA‘O E ULU MAU ANA O KA LOKAHI."

KOKOKE KA LāHUI A PAU O KA HONUĀ I 'ĀE I Nā 'ĀELIKE O PARIS, NONĀ Nā PAHUHOPU KAIAPUNI A ME Nā HO'OKō Kālā. (A LAILA UA KA U INOA 'O PELEKIKENA BARACK OBAMA I KAHU PALAPALA E HO'OKō AI I KA USA I KēIA MA 2016, AKā I KA 2017, 'ōLELO 'O PELEKIKENA DONALD TRUMP 'A'OLE E 'ĀE 'O 'ĀMELIKA I Nā 'ĀELIKE I 'ĀE 'IA I PARIS. MAI 'EULOPA A ME Nā WĀHI 'ē A'E HE NUI O KA HONUĀ.) UA 'ōLELO 'O POPE FRANCIS MA HOPE O KE KANAKA "E IHO I LALO" INā 'A'OLE IA E HANA I KāNA MAU HO'OLOLI E PILI ANA I KE ANIAU.

'OIAI 'A'OHE MEĀ NāWĀHI E HANU I KA EA HAUMIA, PōLOLI, 'ILIHUNE, PILIKIA, A ME Nā MEĀ 'ē A'E, E HO'ā'O ANEI KE KANAKA I Nā PAHUHOPU O KA UNITED NATIONS '2030 AGENDA A / A I 'OLE Nā 'ĀELIKE PARIS E HO'OPONOPONO I Nā PILIKIA E Kū NEI I KE KANAKA?

KA TRACK RECORD O KA UNITED NATIONS

UA HO'OKUMU 'IA A HO'OKUMU 'IA KA UNITED NATIONS MA 24 'OKAKOPA 1945, MA HOPE O KE KAUA HONUĀ II, I MEĀ E PALE AI I KAHU HAKAKā 'ē A'E A HO'ā'O E HO'OIKAIKA I KA MALUHIA MA KA HONUĀ. I KONA HO'OKUMU'IA'ANA, HE 51 MAU Lālā O KA UN; AIA 193 I KēIA MANAWĀ.

HE MAU HANELI, INā 'A'OLE HE MAU TAUSANI, Nā PAIO A PUNI KA HONUĀ MAI KA Wā I HO'OKUMU 'IA AI KA UNITED NATIONS, AKā 'A'OLE I LOA'A Ia MāKOU KA MEĀ E HIKI KE WĒHEWĒHE 'IA 'O KE KAUA HONUĀ 'EKOLU.

MANA'O KEKAHI PO'E 'O KA HUI 'ANA O KA HONUĀ E LIKE ME KA UNITED NATIONS E HO'OLAHA NEI, I HUI Pū 'IA ME KE 'ANO O KA INTERFAITH A ME KA PAPAĀANA ECUMENICAL A POPE FRANCIS A ME Nā ALAKA'I HO'OMANA 'ē A'E E HO'ā'O NEI E HāPAI, E LAWĒ MAI I KA MALUHIA A ME KA PōMAIKA'I.

EIA NA'E, 'A'OLE MAIKA'I KA MO'OLELO O KA UNITED NATIONS E HANA I KēIA. MA WAHO A'E O KA NUI O Nā HAKAKā KAUA MAI KA Wā I HO'OKUMU 'IA AI KA UNITED NATIONS, NUI KA MILIONA O KA PōLOLI, KA PO'E MAHUKA, A / A 'ILIHUNE PAHA.

MA KAHU O HO'OKAHI MAKAHIKI I HALA AKU NEI, UA HO'OMAKA KA UNITED NATIONS E HO'OKō I KāNA MAU *MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS*. 'EWĀLU "MAU PAHUHOPU HO'OMOHALA," AKā 'A'OLE I KūLE'A KēIA, E LIKE ME KA UN PONO'I. NO LAILA, I KA MAKAHIKI 2015, UA 'AE 'IA KāNA MEA I KAPA 'IA 'O "17 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS". MANA'O MAIKA'I KEKAHI. MANA'O KEKAHI PO'E HE MANA'O UTOPIA.

MA KAHU O KA UTOPIA, MA KA Lā 6 O MEI, 2016, UA 'ōLELO 'O POPE FRANCIS UA MOE'UHANE 'O IA I KAHU UTOPIA KANAKA 'EULOPA E HIKI I KāNA 'EKALEZIA KE KōKUA I KēLā 'āINA E LOA'A. AKā NA'E, E LILO KA MOE'UHANE O KA POPE I MOE'UHANE (CF. HOIKEANA 18).

AIA PAHA KEKAHI HUI A ME KA HOLOMUA, AKā...

WAHI A MERRIAM WEBSTER'S DICTIONARY, 'O KA UTOPIA "HE WAHI NO'ONO'O KAHU I KūPONO AI KE AUPUNI, Nā KāNāWAI, A ME Nā KūLANA PILI KANAKA." UA A'O MAI KA BAIBALA 'A'OLE HIKI I KE KANAKA KE HO'OPONOPONO I KāNA MAU PILIKIA MA KāNA IHO:

²³E KA HAKU, UA IKE AU, AOLE ILOKO ONA IHO KA AOAO O KE KANAKA; 'A'OLE I KE KANAKA HELE KE KUHIKUHI I KONA MAU KAPUWAI. (JEREMIA 10:23, NKJV A PAU KE 'OLE I KUHIKUHI 'IA)

KE A'O NEI KA BAIBALA E Hā'ULE KA HUI HONU:

¹⁶ AIA MA KO LAKOU AOAO KA LUKU A ME KA POINO; ¹⁷ AOHE LAKOU I IKE I KA AOAO O KA MALU. ¹⁸ AOHE MAKAU

I KE AKUA IMUA O KO LAKOU MAU MAKĀ. (ROMA 3:16-18)

EIA Nō NĀ'E, NUI Nā KĀNAKA E HANA NEI I KO LĀKOU 'IKE 'ANA I KĀHI KĀIĀULU UTOPIĀ Ā I KEKĀHI MANĀWĀ E HO'Ā'O E KOMO I KĀ HO'OMANA. ĀKĀ, ANEANE AOLE NāWĀHI KEKĀHI E HĀHĀI MA NA AOAO O KE AKUA OIAIO HOOKĀHI. 'Ā'OLE IA HE HOLOMUA 'OLE I KEKĀHI O Nā PAHUHOPU O UNITED NATION Ā I 'OLE KĀ VATICAN. E LOĀ'Ā KEKĀHI (Ā MAIKĀ'I KĀ NUI O Nā PAHUHOPU), Ā ME KEKĀHI MAU HEMAHEMA.

'OIA'I'O, Ā MA HOPE PAHA O KĀ HĀKĀKĀ NUI, E 'ĀE 'IA Ā HO'OPA'Ā 'IA KĀHI 'ANO O KĀ MALUHĀ HONUA (DANIEL 9:27). I KĀ WĀ E HIKI ĀI, NUI KĀ PO'E E MANA'O WĀHAHE'E E LAWĒ MAI ANA KE KĀNAKA I KĀHI HUI MALUHĀ Ā UTOPIĀ.

HE NUI KĀ PO'E E LAWĒ 'IA E IA 'UTOPIAN HOLOMUA' (CF. EZEKIEL 13:10) Ā ME Nā Hō'AILONA LIKE 'OLE Ā ME Nā MEĀ KUPANAHA (2 TESALONIKA 2:9-12). KĀ NĀ'E PEHĒ 'E HE TOHI TĀPŪ 'E 'IKĀI TE NE MA'U IA 'Ā E MELINO (TANIELĀ 9:27; 11:31-44), NEONGO 'Ā E ME'Ā 'OKU 'I ĀI 'Ā E KĀU TAKI (1 TESALONIKA 5:3; 'ISAIA 59:8).

'O KĀ MANA'O, MA WĀHO O IESŪ (CF. JOHN 15: 5; MATTHEW 24: 21-22), HIKI I KE KĀNAKA KE LAWĒ MAI I KĀ UTOPIĀ I KĒIA 'MANĀWĀ INO I KĒIA MANĀWĀ' HE EUANELIO WĀHAHE'E IA (GALATIA 1: 3-10).

INā 'Ā'OLE HIKI I KE KĀNAKA WĀLE Nō KE LAWĒ MAI I KĀ UTOPIĀ, HIKI ANEI I KEKĀHI 'ANO UTOPIĀ?

'ĀE.

NA KE ĀUPUNI O KE AKUA E HO'OMAIKĀ'I MAIKĀ'I LOĀ I KĒIA HONUA Ā MA HOPE ĀKU.

2. IYĒCU ENNĀ NĀRCEYTIYĀI ĀRIVITTĀR?

‘OKU AKO‘I MAI ‘E HE TOHI TAPŪ KO HĀ SĪPINGĀ UTOPIAN, ‘OKU UI KO E PULE‘ANGĀ ‘O E ‘OTUĀ, TE NE FĀKAPULI ATU ‘Ā E NGAĀHI PULE‘ANGĀ TANGĀTA (TANIELĀ 2:44; FĀKĀHĀ 11:15; 19:1–21).

I KA HO‘OMĀKĀ ‘ĀNĀ O IESŪ I KĀNĀ ‘OIHĀNĀ LEHULEHU, UĀ HO‘OMĀKĀ ‘O IĀ MĀ KĀ HĀ‘I ‘ĀNĀ I KA ‘**EUANELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA**. EĀ KĀ MEĀ Ā MĀRK I HOIKE ĀI:

¹⁴ ¶ MAHOPE IHO O KĀ PĀĀ ĀNĀ O IOĀNE ILOKO O KĀ HALEPĀĀHĀO, HELE MAI LĀ O IESU I GALILĀIĀ, E HĀI ĀNĀ I KA EUANELIO NO KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, ¹⁵ I KĀ I ĀNĀ MAI, UĀ HIKI MAI KĀ MĀNĀWĀ, Ā UĀ KOKOKE MAI NEI KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. E MIHI, Ā E MĀNĀOIO I KA EUANELIO” (MĀREKO 1:14–15).

‘O KĀ HUA‘ŌLELO EUANELIO, MAI KĀ HUA‘ŌLELO HELENE I UNUHI ‘IĀ ‘O *EUANGELIONĀ*, Ā ‘O IĀ HO‘I, “KĀ LEKĀ MAIKĀ‘I” Ā I ‘OLE “KĀ NŪHO MAIKĀ‘I.” ‘I HE FUAĀKĀVĀ FO‘OŪ, KO E FO‘I LEĀ FĀKĀPILIIKI KO E “PULE‘ANGĀ,” ‘OKU FEKĀU‘ĀKI MO E PULE‘ANGĀ ‘O E ‘OTUĀ, NĀ‘E LEĀ ‘I HE MEI HE 149 TĀIMI ‘I HE NKJV MO E 151 ‘I HE *DOUĀYRHEIMS BIBLE*. MAI KĀ HUA‘ŌLELO HELENE I UNUHI ‘IĀ MĀ KE ‘ĀNO HE *BASILEIĀ* E HŌ‘IKE ĀNĀ I KE ĀUPUNI Ā I ‘OLE KE ĀUPUNI ĀLI‘I.

‘O NĀ ĀUPUNI KĀNĀKĀ, Ā ME KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, HE ĀLI‘I KO LĀKOU (HŌ‘IKE 17: 14), UHI LĀKOU I KĀHI ‘ĀINĀ (HŌ‘IKE 11: 15), HE MĀU KĀNĀWĀI KO LĀKOU (ISAĪĀ 2: 3-4; 30: 9), Ā LOĀ‘Ā IĀ LĀKOU. NĀ KUMUHĀNĀ (LUKĀ 13:29).

EĀ KE Ā‘O MŪĀ Ā IESU I KĀKĀU ‘IĀ E MĀTĀIO:

²³ KAAHELE AE LA O IESU I GALILAI A PAU, E AO ANA ILOKO O KO LAKOU MAU HALEHALAWAI, E HAI ANA I KA EUANELIO O KE AUPUNI (MATAIO 4:23).

UA KAKAU PŪ 'O MATTHEW:

³⁵ KAAHELE AE LA O IESU I NA KULANAKAUHALE A ME NA KAUAHALE A PAU, E AO ANA ILOKO O KO LAKOU MAU HALEHALAWAI, E HAI ANA I KA EUANELIO O KE AUPUNI (MATAIO 9:35).

HŌ'IKE KE KAUAHA HOU E NOHO ALI'I MAU ANA 'O IESU:

³³ A E NOHO ALI'I 'O IA MA LUNA O KA 'OHANA A IAKOBA A MAU LOA AKU, A 'O KONA AUPUNI 'A'OLE E PAU (LUKA 1:33).

UA KAKAU 'O LUKA 'O KE KUMU I HO'OUNA 'IA AI 'O IESU E HA'I I KE AUPUNI O KE AKUA. E NANA I KA MEA A IESU I A'OI MAI AI:

⁴³ 'I MAILA 'O IA IA LAKOU, "HE PONO IA'U E HA'I AKU I KE AUPUNI O KE AKUA I NA KULANAKAUHALE 'E A'E, NO KEIA MEA I HO'OUNA 'IA MAI AI AU" (LUKA 4:43).

UA LOHE PAHA 'OE I KELA HA'I 'OLELO? UA 'IKE ANEI 'OE I KA MANA'O O KA HO'OUNA 'IA 'ANA MAI O IESU E HA'I I KE AUPUNI O KE AKUA?

UA KAKAU PŪ 'O LUKA UA HELE 'O IESU E HA'I I KE AUPUNI O KE AKUA:

¹⁰ A HOI MAI KA POE LUNAOLELO, HAI AKU LA LAKOU IA IA I NA MEA A PAU A LAKOU I HANA'I. LAWE AE LA OIA IA LAKOU, A HELE MA Kahi MEHAMEHA NO KE

KULANAKAUHALE I KAPAIA O BETESAIDA. ¹¹ A IKE NA KANAKA, HAHAI AKU LA LAKOU IA IA; A HOOKIPA MAI LA OIA IA LAKOU A OLELO AKU LA IA LAKOU NO KE AUPUNI O KE AKUA (LUKA 9:10-11).

UA A 'O MAI 'O IESU 'O KE AUPUNI O KE AKUA KA MEA NUI LOA NO KA PO'E E HAHAI IA IA:

³³ AKA, E IMI MUA I KE AUPUNI O KE AKUA A ME KANA PONO (MATAIO 6:33).

³¹ AKA, E IMI OUKOU I KE AUPUNI O KE AKUA, A E HAAWIIA MAI KEIA MAU MEA A PAU IA OUKOU. ³² MAI MAKA 'U, E KA 'OHANA 'U'UKU, NO KA MEA, 'O KA NAWAHI O KO 'OUKOU MAKUA E HA'AWI IA 'OUKOU I KE AUPUNI (LUKA 12:31-32).

E IMI MUA NA KRISTIANO I KE AUPUNI O KE AKUA. HANA LAKOU I KEIA MA KA HANA 'ANA I KEIA I KO LAKOU MEA NUI MA KA NOHO 'ANA E LIKE ME KA KRISTO NAWAHI IA LAKOU E OLA A ME KA NANANA I KONA HO'I 'ANA MAI A ME KONA AUPUNI. AKANA'E, 'O KA HAPA NUI O KA PO'E I HA'I IA KRISTO, 'A'OLE 'IMI WALE LAKOU I KE AUPUNI O KE AKUA, 'A'OLE LAKOU I 'IKE I KE 'ANO. HE NUI KA PO'E I MANA'O WAHAHE'E 'O KE KOMO 'ANA I KA POLITIKA HONUA KA MEA A KE AKUA I MANA'O AI MAI NA KARISTIANO. MA KA HOOMAPOPO OLE I KE AUPUNI O KE AKUA, AOLE LAKOU I IKE

E NOHO I KEIA MANAWA E LIKE ME KA MEA E PONO AI A MAPOPO PAHA I KE KUMU O KA HEMAHEMA O KE KANAKA.

E HO'OMAPOPO HO'I E HA'AWI IA KE AUPUNI I KAHU 'OHANA LI'ILI'I (CF. ROMA 11: 5). PONO KA HA'AHAA E NAWAHI E LILO I 'APANANA O KA 'OHANA LI'ILI'I MAOLI.

'A'OLE I HO'OKUMU IA KE AUPUNI O KE AKUA MA KA HONUA

UĀ Ā‘O MAI ‘O IESŪ E PULE KĀNĀ PO‘E HAUMĀNĀ E HIKI MAI KE AUPUNI, NO LAILA ‘Ā‘OLE I LOĀ‘Ā IĀ LĀKOU.

⁹E KO MAKOU MAKUA I KĀ LANI, E HOANOIĀ KOU INOĀ. 10 E HIKI MAI KOU AUPUNI. HANA ‘IĀ KOU NĀWĀHI (MATAIO 6:9-10).

HOOUNA ĀKU LĀ O IESU I KĀNĀ POE HAUMĀNĀ E HAI ĀKU I KE AUPUNI O KE ĀKUA:

¹ ¶ HO‘ĀKOĀKOĀ MAILA IĀ I KĀNĀ PO‘E HAUMĀNĀ HE ‘UMIKUMĀMĀLUA, HĀ‘ĀWĪ MAILA IĀ I KĀ MANĀ NO LĀKOU Ā ME KĀ MANĀ MĀ LUNA O NĀ DAIMONIO Ā PAU, Ā E HO‘ŌLA HO‘I I NĀ MĀ‘I. ²UĀ HOOUNA ĀKU OIĀ IĀ LĀKOU E HAI ĀKU I KE AUPUNI O KE ĀKUA (LUKA 9:1-2).

UĀ Ā‘O MAI ‘O IESŪ ‘Ā‘OLE ‘O KONA ALO WĀLE NŌ KE AUPUNI, NO KĀ MEĀ, ‘Ā‘OLE I HO‘OKUMU ‘IĀ KE AUPUNI MĀ KĀ HONUĀ IĀ MANĀWĀ, NO LAILA ‘O IĀ I HANA AI I KĀ MEĀ ĀNĀ I MAHIKI ĀKU AI I NĀ DAIMONIO MĀ KONA INOĀ I KĒLĀ MANĀWĀ:

²⁶ ĀKĀ, INĀ AU I MAHIKI ĀKU I NĀ DAIMONIO MĀ KĀ UHANE O KE ĀKUA, HE OIĀIO, UĀ HIKI MAI KE AUPUNI O KE ĀKUA MĀLUNA O OUKOU (MATAIO 12:28).

AIĀ KE AUPUNI ‘OIA‘I‘O I KĀ WĀ E HIKI MAI ĀNĀ - ‘Ā‘OLE MĀ ‘ĀNE‘I I KĒIĀ MANĀWĀ E LIKE ME KĀ HŌ‘IKE ‘ĀNĀ O MAREKO.

⁴⁷ Ā INĀ E HOOHIHĪ MAI KOU MAKĀ IĀ OE, E POALO ĀE IĀ MEĀ. ‘OKU LELEI ANGE KE HŪ KI HE PULE‘ANGĀ ‘O E ‘OTUĀ ‘ĀKI ‘Ā E MATĀ ‘E TAHA, ‘I HE MĀ‘U ‘Ā E MATĀ ‘E UĀ ‘O KILI ... (MĀ‘AKE 9:47).

²³ NANA ĀE LA O IESU Ā PUNI, I MAI LA I KANA POE HAUMANA, NANI KA PILIKIA O KE KOMO ANA O KA POE WAIWAI ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA! ²⁴ KAHAHA IHO LA KA NAAU O NA HAUMANA I KANA OLELO. OLELO HOU MAI LA O IESU IA LAKOU, I MAI LA, E NA POKII, HE PILIKIA LOA KE KOMO ANA O KA POE PAULELE I KA WAIWAI I KE AUPUNI O KE AKUA! ²⁵ 'OKU FAINGOFUA KE Hū 'Ā E KāMELO 'I HE MATA 'O E KUI 'I HE TANGATA KOLOA 'IA KE Hū KI HE PULE'ANGA 'O E 'OTUĀ" (MĀ'AKE 10:23-25).

²⁵ HE 'OIA 'I'O KA 'U E 'OLELO AKU NEI Iā 'OUKOU, 'Ā'OLE AU E INU HOU I KA HUA O KE KUMU WAINA Ā HIKI I KA Lā E INU AI AU I KA MEĀ HOU I KE AUPUNI O KE AKUA" (MAREKO 14:25).

⁴³'O IOSEPA NO 'ARIMATIA, HE Lālā 'AHA Kūkā KO'IKO'I, E KALI ANA 'O IA I KE AUPUNI O KE AKUA, E HELE MAI ANA Ā ME KA IKAIKA... (MAREKO 15:43).

UA Ā'O MAI 'O IESŪ 'Ā'OLE I KēIA MANAWĀ KE AUPUNI I KēIA AO:

³⁶OLELO MAI LA O IESU, AOLE NO KEIA AO KO'U AUPUNI. INA NO KEIA AO KO'U AUPUNI, INA UA KAUA KA'U POE KAUA, I HAAWĪ OLE IA'KU AU I NA IUDAIO; ĀKA, I KEIA MANAWĀ, AOLE NO KEIA WĀHI KO'U AUPUNI" (IOANE 18:36).

UA Ā'O MAI 'O IESŪ E HIKI MAI KE AUPUNI MA HOPE O KONA HO'I 'ANA MAI I ALI'I:

³¹AIA HIKI MAI KE KEIKI Ā KE KANAKA ME KONA NANI, Ā O NA ANELĀ Ā PAU PU ME IA, ALAILĀ E NOHO NO IA MALUNA O KONA NOHOALII NANI. ³²E HOAKOAKOĀIA MAI KO NA AINA Ā PAU IMUA ONĀ, Ā E HOOKAAWĀLE ĀE OIA IA LAKOU I KEKAHI I KEKAHI, E LIKE ME KE KAHUHIPA I

HOOKAAWÁLE I NA HIPA A ME NA KAO. ³³ A E HOONOH OIA I NA HIPA MA KONA LIMA AKAU, A I NA KAO MA KONA LIMA HEMA. ³⁴ A LAILA E 'OLELO AKU KE ALI'I I KA PO'E MA KONA LIMA 'AKAU, E HELE MAI 'OUKOU, E KA PO'E I HO'OMAIKA'I 'IA E KO'U MAKUA, E KOMO 'OUKOU I KE AUPUNI I HO'OMAKAUKAU 'IA NO 'OUKOU MAI KA HO'OKUMU 'ANA O KE AO NEI (MATTHEW 25:31-34).

NO KA MEA, 'A'OLE I 'ANE'I KE AUPUNI O KE AKUA, 'A'OLE MAKOU E 'IKE I KAHU UTOPIA MAOLI A HIKI I KA Wā I HO'OKUMU 'IA AI. NO KA MEA, 'A'OLE MAOPOPO KA HAPA NUI I KE AUPUNI O KE AKUA, 'A'OLE LāKOU I HO'OMAPOPO I KE 'ANO O KāNA AUPUNI ALOHA.

'OKU 'IKAI HOKO MAI 'A E PULE'ANGA 'O E 'OTUÁ "KAE 'OUA 'A E KAKAI 'O E KAU SENITAILÉ" (LOMA 11:25)—PEA NA'E 'IKAI KE HOKO IA.

UA LIKE KA IESU OLELO I KE AUPUNI?

UA WEHEWEHE 'O IESU I KE 'ANO O KE AUPUNI O KE AKUA:

²⁶ I MAI LA IA, UA LIKE KE AUPUNI O KE AKUA ME KE KANAKA E LULU IHO I KA HUA MA KA LEPO, ²⁷ A I HIAMOEA IA I KA PO A ALA AE I KE AO, A OPUU A ULU KA HUA, AOLE IA I IKE. ²⁸ NO KA MEA, HOOHUA WÁLE MAI KA HONU A I KA HUA; ²⁹ AKÁ, I KA WÁ E OO AI KA PALAOA, HOOKOMO KOKE OIA I KA PAHIKAKIWI, NO KA MEA, UA HIKI MAI KA OHI ANA" (MAREKO 4:26-29).

¹⁶ I MAI LA IA, UA LIKE KE AUPUNI O KE AKUA ME KE AHA? ME KE AHA LA AU E HOOHALIKE AI? ¹⁹ UA LIKE IA ME KA HUA SINAPI A KE KANAKA I LAWÉ AI A KANU ILOKO O KANA MALA; A ULU A'ELA A LILO I Lā'AU NUI, A PūNANA Nā MANU O KA LEWA MA KONA MAU LāLā. ²⁰ A OLELO HOU

MAI LA IA, ME KE AHA LA AU E HOOHALIKE AI I KE AUPUNI O KE AKUA? ²¹ UA LIKE IA ME KA HU A KEKAHI WAHINE I LAWĒ A HUNA I NĀ SATO PALAOA EKOLU, A PAU IA I KA HU" (LUKA 13:18-21).

KE HOIKE MAI NEI KEIA MAU OLELONANE, I KINOHI, HE UUKU KE AUPUNI O KE AKUA, AKA, E NUI ANA.

UA KAKAU PŪ 'O LUKE:

²⁹ E HELE MAI LAKOU MAI KA HIKINA A ME KE KOMOHANA, MAI KE KUKULU AKAU A ME KE KUKULUHEMA, A E NOHO ILALO I KE AUPUNI O KE AKUA (LUKA 13:29).

NO LAILA, E LOA'A I KE AUPUNI O KE AKUA Nā KĀNAKA MAI Nā WAHI A PAU O KA HONUĀ. 'A'OLE IA E KAUPALENA 'IA I KA PO'E I LOA'A KA 'OHANA 'ISERA'ELA A I 'OLE Nā HUI LĀHUI. E NOHO MAI Nā KĀNAKA MAI Nā WAHI A PAU I KEIA AUPUNI.

LUKA 17 A ME KE AUPUNI

LUK 17:20-21 PILIHUA KEKAHI. MA MUA O KA HELE 'ANA I KēLā, E 'IKE E 'AI MAOLI Nā KĀNAKA I KE AUPUNI O KE AKUA:

¹⁵"POMAIKAI KA MEĀ E AI I KA BERENA ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA!" (LUKA 14:15).

NO KA MEĀ E 'AI KA PO'E (I KA Wā E HIKI MAI ANA) I KE AUPUNI O KE AKUA, 'A'OLE IA HE MEĀ I WĀIHO 'IA I LOKO O KO LĀKOU NĀ'AU I KēIA MANAWĀ, 'OIAI Nā UNUHI KUHI HEWĀ 'OLE O LUKE 17:21 E MANA'O 'ē A'E.

'E LAVA KE TOKONI 'A E LILIU 'A MOFFATT 'O E LUKE 17:20-21 KI HĀ NI'IHI KE MAHINO:

²⁰ Ā I KĀ NINAUIĀ ĀNĀ E KĀ POE PARISAIO I KĀ WĀ E HIKI MAI AI KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, I MAI LA IA IA LAKOU, ĀOLE E HIKI MAI KE ĀUPUNI O KE ĀKUA E LIKE ME KĀ OUKOU MANAO E IKE; ²¹ ‘Ā‘OLE LOĀ E ‘ŌLELO MAI KEKAHI, EIA NŌ, ‘Ā‘OLE HO‘I, AIA IA; NO KĀ MEĀ, AIA NŌ KE ĀUPUNI O KE ĀKUA I WĀENA O ‘OUKOU. (LUKE 17:20-21, MOFFATT; SEE ALSO NASB AND ESV TRANSLATIONS)

E HO‘OMĀOPOPO I KĀ ‘ŌLELO ‘ĀNĀ O IESŪ I KĀ PO‘E PARISAIO I HO‘OHULI ‘OLE ‘IA, KINO, Ā HO‘OKĀMANI. "I MAI LA O IESU IA LAKOU," - NĀ KĀ POE PARISAIO I NINAU IA IESU I KĀ NINAU. HOOLE LAKOU I KĀ IKE IA IA.

AIA LĀKOU MA KĀ EKĀLESIA? ‘Ā‘OLE!

‘Ā‘OLE ‘O IESŪ E KĀMĀ‘ILIO E PILI ĀNĀ I KĀHI HĀLEPULE E HO‘ONOHONOHO KOKE ‘IA. ‘Ā‘OLE ‘O IA I KĀMĀ‘ILIO E PILI ĀNĀ I NĀ MANĀ‘O I LOKO O KĀ NO‘ONO‘O Ā ME KĀ NĀ‘ĀU.

UĀ KĀMĀ‘ILIO ‘O IESŪ NO KONA ĀLI‘I! ĀOLE I NINAU ĀKU KĀ POE PARISAIO IA IA NO KĀ EKĀLESIA. ĀOLE LAKOU I IKE I KEKAHI EKĀLESIA O KE KĀUOHA HOU E HOOMĀKĀ KOKE ĀNĀ. ‘Ā‘OLE LĀKOU I NĪNAU E PILI ĀNĀ I KĀHI ‘ĀNO MANĀ‘O NĀNI.

INĀ MANĀ‘O KEKAHI ‘O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA ‘O IA KĀ EKĀLESIA - Ā ‘O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA "I LOKO" O KĀ PO‘E PARISAIO - ‘O KĀ EKĀLESIA I LOKO O KĀ PO‘E PARISAIO? ‘Ā‘OLE MAOPOPO!

HE ‘ĀKĀ‘ĀKĀ KĒLĀ ‘ĀNO HOPENĀ ‘Ā‘OLE ANEI? ‘I HE TAIMI NĀ‘E LILIU AI ‘E HĀ NGA‘ĀHI LILIU FAKA-PROTESĀNĒTĪ ‘Ā E KONGĀ ‘O E LUKE 17:21 ‘O PEHĒ "KO E PULE‘ĀNGĀ ‘O E ‘OTUĀ ‘OKU "I LOTO" (NKJV/KJV), NĀ‘E ‘I HONO LILIU ‘E HE KATOLIKĀ *NEW JERUSALEM BIBLE* ‘Ā IA ‘OKU ‘I HOMOU LOTO ‘Ā E PULE‘ĀNGĀ ‘O E ‘OTUĀ.

‘O IESU KA MEA I WĀENA O KA PO‘E PARISAIO. I KĒIA MANAWĀ, MANA‘O KA PO‘E PARISAIO UĀ KALI LĀKOU I KE AUPUNI O KE AKUA. ĀKA, UĀ KUHHEWĀ LĀKOU. UĀ WEHEWEHE ‘O IESŪ ‘A‘OLE IĀ HE AUPUNI KŪLOKO, Ā I ‘OLE AUPUNI PALENA NO NĀ IUDAIO WĀLE NŌ, E LIKE ME KĀ LĀKOU I MANA‘O AI (‘A‘OLE HO‘I HE ‘EKALESIA E LIKE ME KA MANA‘O O KEKAHI). ‘A‘OLE ‘O KE AUPUNI O KE AKUA KEKAHI O NĀ AUPUNI KANAKA Ā ‘IKE ‘IĀ E HIKI AI I NĀ KĀNAKA KE KUHIKUHI Ā ‘IKE PAHA, Ā ‘ŌLELO, "EIA ‘O IĀ"; AI‘OLE "‘O IĀ KE AUPUNI, MA LAILA."

NA‘E FĀNAU‘I ‘A SĪSŪ, ‘A IĀ KE HOKO KO E TU‘I ‘O E PULE‘ANGA KO IĀ, ‘O HANGĒ KO IĀ NA‘Ā NE TALA ANGE KIA PILATO (SIONE 18:36–37). E HO‘OMAOPOPO I KA HO‘OHANA ‘ANA O KA BAIBALA I NĀ HUA‘ŌLELO "KE ALI‘I" Ā ME KA "AUPUNI" (EG DANIEL 7 : 17-18,23). ‘O KE ALI‘I O KE AUPUNI O KE AKUA E HIKI MAI ANA, E KŪ ANA MA HOPE O KA PO‘E PARISAIO. ĀKĀ ‘A‘OLE LĀKOU I ‘IKE IĀ IĀ ‘O KO LĀKOU ALI‘I (IOANE 19:21). KE HO‘I MAI ‘O IĀ, E HŌ‘OLE KA HONUĀ IĀ IĀ (REVELATION 19:19).

UĀ HELE ‘O IESŪ, MA NĀ PAUKU MA HOPE O LUKA 17, E WEHEWEHE I KONA HIKI ‘ANA MAI, I KA WĀ E NOHO ALI‘I AI KE AUPUNI O KE AKUA I KA HONUĀ Ā PAU (E HO‘OMAU ANA ME KA MOFFATT NO KA KŪLIKE MA KĒIA MOKUNA):

²² I MAI LĀ IĀ I KĀNA POE HAUMANA, E HIKI MAI ANA NA LĀ E AKE NUI AI OUKOU, ME KA MAKEHEWĀ, I LOAA IĀ OUKOU KEKAHI LĀ O KE KEIKI Ā KE KANAKA. ²³ E ‘ŌLELO AUANE‘I NĀ KĀNAKA, AIA HO‘I IĀ; ‘EA, AIA NO IĀ!’ MAI HELE AKU OUKOU I WĀHO, ^{AOLE} HOI E HOLO AKU MAHOPE O LĀKOU ; ²⁵ ĀKA, E HOOMANAWĀNUI MUA OIA I KA EHA EHA NUI, Ā E HOOLEIA E KEIA HANAUNA. (LUKA 17:22-25 , MOFFATT)

UA 'OLELO 'O IESŪ I KA UILA UILA, E LIKE ME KA MATAIO 24:27-31, E WEHEWEHE ANA I KONA HIKI 'ANA MAI E NOHO ALI'I I KA HONU HOLO'OKO'A. 'A'OLE 'O IESŪ I 'OLELO 'A'OLE HIKI I KONA PO'E KANAKA KE 'IKE Iā Iā I KONA HO'I 'ANA MAI.

'A'OLE 'IKE KA PO'E Iā Iā 'O KO LĀKOU ALI'I (REVELATION 11:15) A E KAUA AKU Iā Iā (REVELATION 19:19)! HE NUI KA PO'E E MANA'O 'O IESŪ KA ANICHRIST. NA'E 'IKAI PEHĒ 'E SĪSŪ KO E PULE'ANGA 'O E 'OTUĀ 'I HE KAUFĀLESI KO IĀ—NA'Ā NE TALA KI HE NGA'HI FEITU'U KEHE 'E 'IKAI KE NAU 'I HE PULE'ANGĀ KOE'UHĪ KO 'ENAU FAKALAKALAKA (MĀTIU 23:13-14). 'A'OLE HO'I 'O IESŪ I 'OLELO E LILO KA EKALESIĀ I AUPUNI.

'O KE AUPUNI O KE AKUA KĀHI MEĀ E HIKI AI I Nā KANAKA KE KOMO I KEKĀHI Lā - E LIKE ME KE ALAHOANA O KA PO'E PONO! 'A'OLE NA'E 'O 'ĀBERAHAMA A ME Nā KŪPUNA 'Ē A'E I LAILA (CF. HEBREWS 11:13-40).

UA 'IKE KA PO'E HAUMĀNA 'A'OLE I LOKO O LĀKOU KE AUPUNI O KE AKUA I KĒLĀ MĀNAWA, A UA 'IKE 'IĀ E LIKE ME KĒIĀ, KA MEĀ I HIKI MAI MA HOPE O LUKE 17:21, Hō'IKE:

"A I KO LĀKOU LOHE ANA I KEIĀ MAU MEĀ, OLELO MAI LA OIA I KEKĀHI OLELONANE HOU, NO KA MEĀ, UA KOKOKE IĀ I IERUSALEMA, A UA MANAO LĀKOU E IKE KOKE IĀ KE AUPUNI O KE AKUA (LUKA 19:11).

UA MAOPOPO KE AUPUNI I KA Wā E HIKI MAI ANA

PEHEA 'OE E 'IKE AI INā KOKOKE MAI KE AUPUNI? KO E KONGA 'O E FEHU'I KO IĀ, NA'E HIKI 'E SĪSŪ 'A E NGA'HI ME'A NA'E HOKO 'O E KIKITE (LUKE 21:8-28) PEĀ AKO'I:

²⁹E NANA I KA LAAU FIKU, A ME NA LAAU A PAU. ³⁰I KA Wā E 'ŌPU'U AI LāKOU, E 'IKE Nō 'OUKOU, A UA KOKOKE MAI KE KAUFELA. ³¹PELA HOI OUKOU, **I KA Wā E IKE AI OUKOU I KEIA MAU MEA E HANA ANA, E IKE OUKOU UA KOKOKE MAI KE AUPUNI O KE AKUA** (LUKA 21:29-31).

UA NāWāHI 'O IESŪ E HAHAI KāNA PO'E KāNAKA I Nā HANANA WāNANA E 'IKE I KA Wā E HIKI MAI AI KE AUPUNI. NA'E PEHē 'E SĪSŪ KI HE'ENE KAKAI KE NAU TOKANGA MO TOKANGA KI HE NGA'HI ME'A NA'E KIKITE (LUKE 21:36; MĀ'AKE 13:33-37). 'OIAI Nā 'ŌLELO A IESŪ, HE NUI KA HO'EMI 'ANA I KA NāNā 'ANA I Nā HANANA PILI HONUĀ.

MA LUKA 22 & 23, UA HOIKE HOU MAI O IESU, O KE AUPUNI O KE AKUA, HE MEA IA E HOOKOIA MA KEIA MUA AKU I KANA AO ANA.

¹⁵UA NāWāHI NUI AU E 'AI PŪ ME 'OUKOU I KēIA MōLIAOLA MA MUA O KO'U 'EHA 'ANA; ¹⁶NO KA MEA, KE ŌLELO AKU NEI AU IA OUKOU, AOLE AU E AI HOU IA MEA, A HOOKO IA ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA. ¹⁷LALAU IHO LA IA I KE KIAHA, HOOMAikai AKU LA, I MAI LA, E LAWĒ OUKOU I KEIA, A E MAHELE IA OUKOU IHO; ¹⁸NO KA MEA, KE 'ŌLELO AKU NEI AU Iā 'OUKOU, 'A'OLE AU E INU I KA HUA O KE KUMU WAINA, A HIKI MAI KE AUPUNI O KE AKUA" (LUKA 22:15-18).

³⁹AKā, 'O KEKAHI O KA PO'E HANA HEWā I KAULIA PŪ ME IA MA KE KE'A, UA 'ŌLELO Hō'INO 'O IA Iā IA, 'I AKULĀ, INā 'O 'OE KA MESIA, E HO'ŌLA 'OE Iā 'OE IHO, A E HO'ŌLA HO'I Iā MāKOU. ⁴⁰PAPA AKU LA KONA HOA IA IA, I AKU LA IA IA, AOLE ANEI OE I MAKAU I KE AKUA? NO KA MEA, UA HOAHEWā PU OUKOU ME IA. ⁴¹A HE PONO NO MAKOU, NO KA MEA, UA PONO MAKOU; ⁴²I AKU LA IA IA IESU, E KA HAKU, E HOOMANO MAI OE IA'U I KOU HIKI ANA I KOU AUPUNI. ⁴³

‘Ī MAILA ‘O IESŪ IĀ IĀ, ‘OIA‘I‘O, KE ‘ŌLELO ĀKU NEI ĀU IĀ
‘OE, I KĒIĀ LĀ ‘O ‘OE PŪ KEKAHI ME Ā‘U I LOKO O KA
PARADAIISO. (LUKĀ 23:39-43 , ĀRAMAIC MĀ KĀ ‘ŌLELO
PELEKANĪA.

‘Ā‘OLE HIKI MAI KE ĀUPUNI O KE ĀKUA I KA WĀ I PEPEHI ‘IĀ AI ‘O
IESŪ E LIKE ME KĀ MĀREKO LĀUA ‘O LUKĀ I HŌ‘IKE MAI AI IĀ
MĀKOU:

⁴³‘O IOSEPĀ NO ‘ĀRIMĀTĪA, HE LĀLĀ ‘ĀHĀ KŪKĀ KO‘IKO‘I, E
KĀLI ĀNĀ ‘O IĀ I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, E HELE MAI ĀNĀ
Ā ME KĀ IKAĪKĀ... (MĀREKO 15:43).

⁵¹ NO ĀRIMĀTĪA IĀ, HE KULĀNAKAUHALE O KA POE
IUDAIO, Ā E KĀLI ĀNĀ NO HOI I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA
(LUKĀ 23:51).

MĀ HOPE O KE ĀLAHOUANĀ (1 CORINTHIANS 15: 50-55) E HĀNAU
HOU ‘IĀ NĀ KĀRĪSTĪANO E KOMO I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, E LIKE
ME KĀ IOĀNE I KĀKAU AI:

³OLELO MAI LA O IESU IĀ IĀ, I MAI LA, OĪAIO, HE OĪAIO KĀ‘U
E OLELO ĀKU NEI IĀ OE, INĀ E HĀNAU HOU OLE IĀ, ĀOLE E
HIKI IĀ IĀ KE IKE I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. ⁴NĪNAU ĀKU LA
O NIKODEMO IĀ IĀ, PEHEĀ LA E HIKI AI KE HĀNAUIĀ KE
KANĀKĀ I KONA WĀ ELEMAKULE? E HIKI ĀNEI IĀ IĀ KE
KOMO HOU ILOKO O KA OPU O KONA MĀKUWĀHINE Ā
HĀNAU? ⁵OLELO MAI LA O IESU, "HE OĪAIO KĀ‘U E OLELO
ĀKU NEI IĀ OE, INĀ ĀOLE E HĀNAUIĀ KEKAHI I KA WĀI Ā
ME KĀ UHĀNE, ĀOLE HIKI IĀ IĀ KE KOMO I KE ĀUPUNI O KE
ĀKUA (IOĀNE 3:3-5).

‘O KA PO‘E KĀNAKĀ O KE ĀKUA WĀLE NŌ E ‘IKE I KE ĀUPUNI HOPE
LOĀ O KE ĀKUA.

‘ĀNō E HO‘OMAOPOPO HOU ‘OE MA HOPE O KO IESU ĀLA HOU ‘ĀNA,
UĀ Ā‘O HOU ‘O IĀ E PILI ĀNA I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA:

³UĀ Hō‘IKE ‘O IĀ Iā IĀ IHO E OLĀ ĀNA MA HOPE O KONA
‘EHA ‘ĀNA MA Nā Hō‘ĀILONĀ HEWĀ ‘OLE HE NUI, I ‘IKE ‘IĀ
E LĀKOU I Nā Lā HE KĀNĀHā, Ā ‘ōLELO ‘O IĀ I Nā MEĀ E PILI
ĀNA I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA (ACTS 1: 3).

**‘O KĀ ‘ōLELO MUA Ā ME KĀ HOPE Ā IESU I Hā‘ĀWĪ AI E PILI ĀNA I
KE ĀUPUNI O KE ĀKUA! UĀ HELE MAI ‘O IESU MA KE ‘ĀNO HE
‘ELELE E Ā‘O E PILI ĀNA I KēLā ĀUPUNI.**

NĀ‘E TOE FEKAU ‘E SĪSū ‘Ā E ‘ĀPOSETOLO KO SIONE KE NE TOHI
FEKAU‘ĀKI MO E PULE‘ANGĀ MILENĀ ‘O E ‘OTUĀ ‘E HOKO ‘I HE
MĀMĀNĪ. E NāNā I KĀ MEĀ āNĀ I KĀUOHĀ AI Iā IOĀNE E KĀKAU:

‘IKE ĀKU LĀ ĀU I NĀ UHANE O KĀ POE I OKIĀ KE POO NO
KO LĀKOU HOIKE ĀNA IĀ IESU, Ā NO KĀ OLELO Ā KE ĀKUA,
KĀ POE I HOOMĀNĀ OLE I KĀ HOLOHOLONĀ Ā ME KONA KII,
ĀOLE HOI I LOĀĀ KĀ HOĀILONĀ MA KO LĀKOU LĀE, Ā ME
KO LĀKOU MAU LIMA. Ā NOHO LĀKOU Ā NOHO ĀLI PU ME
KRISTO I HOOKĀHI TAUSANI MAKĀHIKI (HOIKEĀNĀ 20:4).

UĀ Ā‘O KĀ PO‘E KRISTIANO MUA E NOHO KE ĀUPUNI MILENIO O KE
ĀKUA MA KĀ HONUĀ Ā PANI I Nā ĀUPUNI O KE ĀO NEI E LIKE ME
Kā KĀ BAIBALĀ E Ā‘O AI (CF. REVELATION 5:10, 11:15).

NO KE ĀHĀ, INā HE MEĀ KO‘IKO‘I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, ‘Ā‘OLE
ĀNEI I LOHE NUI ‘IĀ E PILI ĀNA Iā IĀ?

NO KĀ MEĀ, UĀ KĀPĀ ‘IĀ ‘O IESU HE MEĀ POHIHIHI:

¹¹I MAI LĀ OIĀ IĀ LĀKOU, UĀ HĀĀWĪĀ MAI IĀ OUKOU E IKE
I KĀ MEĀ POHIHIHI O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA; ĀKĀ, I KĀ POE

MAWAHO, UA HIKI MAI NA MEA A PAU MA NA OLELONANE
(MARK 4:11).

I KēIA MAU Lā, HE MEA POHIHIHI KE AUPUNI 'OIA'I'O O KE AKUA I
KA HAPA NUI O KA HO'OLālā A KE AKUA (E NāNā Pū I Kā MāKOU
PUKE MANUahi, MA KA PūNāEWELE MA WWW.CCOG.ORG I KAPA
'IA: [THE MYSTERY OF GOD'S PLAN WHY DID GOD CREATE
ANYTHING? NO KE AHA KE AKUA I HANA AI Iā 'OE. ?](#)).

E NO'ONO'O HO'I, UA 'OLELO MAI 'O IESū E HIKI MAI ANA KA
HOPENA (KOKE) MAHOPE IHO O KA HA'I 'IA 'ANA O KA 'EUANELIO
O KE AUPUNI MA KA HONU A PAU I MEA Hō'IKE.

¹⁴ A E HAILA'KU KEIA EUANELIO O KE AUPUNI MA KA HONU
A PAU I MEA HOIKE I NA AINA A PAU, ALAILA E HIKI MAI
KA HOPENA (MATAIO 24:14).

**'O KA HA'I 'ANA I KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA HE MEA
NUI A PONO E HO'OKō 'IA I KēIA MAU MANAWA HOPE. HE "'OLELO
MAIKA'I" 'OIAI KE Hā'AWI NEI I KA MANA'OLANA MAOLI I Nā MA'I
O KE KANAKA, 'OIAI Nā MEA A Nā ALAKA'I POLITIKA E A'O AI.**

**INā 'OE E NO'ONO'O I KA 'OLELO A IESU, PONO E A'O KA 'EKALESI
KARISTIANO 'OIA'I'O E HA'I AKU I KēLā 'EUANELIO O KE AUPUNI I
KēIA MANAWA. 'O KēIA KE KUMU NUI O KA EKALESI. A NO KA
HANA PONO 'ANA I KēIA, PONO E HO'OHANA 'IA Nā 'OLELO HE NUI.
'O KēIA KA MEA A KA *CONTINUING* CHURCH OF GOD E HO'OIKAIKA
NEI E HANA. A 'O IA KE KUMU I UNUHI 'IA AI KēIA PUKE I Nā 'OLELO
HE NUI.**

UA A'O 'O IESū 'A'OLE E 'AE KA HAPA NUI I KONA ALA:

¹⁵ E KOMO MA KA PUKA OLOLI; NO KA MEA, HE āKEA KA
'IPUKA, HE āKEA HO'I KE ALA E HIKI AKU AI I KA MAKE, A

UĀ NUI KĀ PO'E I KOMO MA LAILĀ. ¹⁴ NO KĀ MEĀ, HE OLOLI
KĀ IPUKĀ, HE PILIKĪĀ HOI KE ĀLĀ E HIKI ĀKU ĀI I KE OLĀ,
Ā HE KĀKĀIKĀHI KĀ POE LOĀĀ IĀ. (MATAIO 7:13-14)

‘O KĀ ‘EUĀNELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA KE ĀLĀKĀ‘I I KE OLĀ!

HE MEĀ HOIHOI PAĀĀ KE HO‘OMĀOPOPO ‘ĀNĀ ‘OĪĀI ‘O KĀ HĀPĀ
NUI O KĀ PO‘E E ‘ŌLELO NEI I NĀ KĀRĪSTĪĀNO E ‘IKE ‘OLE I KĀ
MĀNĀ‘O ‘O KĀ MĀNĀ‘O NUI O KRĪSTO I KĀ HĀ‘I ‘ĀNĀ I KĀ
‘EUĀNELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA, UĀ HO‘OMĀOPOPO PĪNEPĪNE
KĀ PO‘E KĀLĀI‘ĀINĀ Ā ME NĀ MEĀ KĀKĀU MO‘OLELO ‘O IĀ KĀ MEĀ
Ā KĀ BĀIBĀLĀ E Ā‘O MĀOLI ĀI.

KĀ NĀ‘E, NĀ‘E ‘ĀMĀNĀKI ‘E SĪSŪ, ‘Ā IĀ, ‘Ā ‘ENE KĀU ĀKONGĀ KE
ĀKO‘I ‘Ā E ONGOONGOLELEI ‘O E PULE‘ĀNGĀ ‘O E ‘OTUĀ (LUKE 9:
2,60). NO KĀ MEĀ, E HO‘OKUMU ‘IĀ KE ĀUPUNI I KĀ WĀ E HIKI MĀI
ĀNĀ MA LUNĀ O NĀ KĀNĀWĀI O KE ĀKUA, E LAWĒ MĀI IĀ I KĀ
MALUHĪĀ Ā ME KĀ PŌMAIKĀ‘I - Ā ‘O KĀ HO‘OLOHE ‘ĀNĀ I KĒLĀ
MAU KĀNĀWĀI I KĒIĀ ĀU E ĀLĀKĀ‘I I KĀ MALUHĪĀ MAOLI (
SĀLĀMO 119:165; EPESO 2:15).

Ā UĀ IKEIĀ KEIĀ EUĀNELIO O KE ĀUPUNI MA KE KĀUOHĀ KĀHIKO.

3. PAIAYĀ ērPāṭṭIL KĀṭAVUḲIn RĀJYĀM ĀrIYĀPPĀṭṭĀTā?

‘O KĀ ‘ŌLELO MUA Ā ME KĀ HOPE Ā IESU I HO‘OPĀ‘Ā ‘ĪĀ, ‘O ĪĀ KĀ HĀ‘Ī ‘ĀNĀ I KĀ ‘EUĀNELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA (MĀREKO 1:14–15; ACTS 1:3).

‘O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA KEKĀHI MEĀ I ‘IKE ‘ĪĀ E KĀ PO‘E IUDĀIO I KĀ Wā O IESŪ E LIKE ME KĀ MEĀ I ‘ŌLELO ‘ĪĀ MĀ Kā LĀKOU PALĀPALĀ HEMOLELE, Ā MĀKOU E KĀPĀ NEI I KēĪĀ MĀNĀWĀ ‘O KE KĀUOHĀ KĀHIKO.

UA Ā‘O ‘O DANIEL E PILI ĀNĀ I KE ĀUPUNI

UA KĀKĀU KE KĀULĀ ‘O DANIELĀ:

⁴⁰Ā O KĀ HĀ O KE ĀUPUNI, E LIKE ĀUANEI ĪĀ ME KĀ IKĀIKĀ O KĀ HĀO, I KĀ WĀ E WĒLUWĒLU LILII ĀI KĀ HĀO Ā E WĒLUWĒLU ĀI NĀ MEĀ Ā PAU; Ā E LIKE ME KĀ HĀO E WĒLUWĒLU ĀI, PĒLĀ NO E WĀWĀHI ĀI ĪĀ ĀUPUNI Ā E WĀWĀHI I NĀ MEĀ E ĀE Ā PAU. ⁴¹NO KĀ MEĀ, UA ‘IKE ‘OE I Nā WāWĀE Ā ME Nā MĀNĀMĀNĀ WāWĀE, HE PĀLOLO Ā KĀ POTĒRĀ KEKĀHI, Ā HE HĀO KEKĀHI, E MĀHELE ‘ĪĀ KE ĀUPUNI; ĀĪĀ Nō KĀ IKĀIKĀ O KĀ HĀO I LOKO ONĀ, E LIKE ME KOU ‘IKE ‘ĀNĀ I KĀ HĀO I HUI PŪ ‘ĪĀ ME KĀ PĀLOLO. ⁴²Ā E LIKE ME Nā MĀNĀMĀNĀ WāWĀE O Nā WāWĀE HE HĀO KEKĀHI, Ā HE PĀLOLO KEKĀHI, PēLā Nō KE ĀUPUNI E IKĀIKĀ ĀI KEKĀHI, Ā HE PĀLUPĀLU KEKĀHI. ⁴³E LIKE ME KOU IKE ĀNĀ I KĀ HĀO I HUI PU ĪĀ ME KĀ PĀLOLO, E HUI PU LĀKOU ME NĀ HUĀ KĀNĀKĀ; ĀOLE NĀE E PILI KEKĀHI I KEKĀHI, E LIKE ME KĀ HUI OLE O KĀ HĀO ME KĀ PĀLOLO. ⁴⁴Ā I NĀ LĀ O KEĪĀ MAU ĀLII, E KUKULU ĀUANEI KE ĀKUA O KĀ LANI I ĀUPUNI E PAU OLE ĀNĀ; ‘Ā‘OLE E WĀIHO ‘ĪĀ

KE AUPUNI I Nā KāNAKA 'ē; E WĒLUWĒLU A E HOOPAU IA MAU AUPUNI A PAU, A E MAU LOA NO IA (DANIELA 2:40-44).

¹⁸AKā, E LOA'A I KA PO'E HAIPULE O KA MEA KI'EKI'E KE AUPUNI, A E LOA'A Iā LāKOU KE AUPUNI A MAU LOA AKU, A MAU LOA AKU.' (DANIELA 7:18).

²¹UA NāNā AU; KAUA AKU LA UA PEPEIAOHAO LA I KA POE HAIPULE, A LANAKILA IA MALUNA O LAKOU, ²²A HIKI MAI KA KAHIKO O NĀ LA , A HOOKOLOLOIA NO KA POE HAIPULE O KA MEA KIEKIE LOA, A HIKI MAI KA MANAWA E NOHO AI KA POE HAIPULE I KE AUPUNI. . (DANIELA 7:21-22)

MAI DANIELA MAI, UA IKE KAKOU E HIKI MAI ANA KA MANAWA E HOOPAU AI KE AUPUNI O KE AKUA I NA AUPUNI O KEIA AO A MAU LOA AKU. UA A'O Pū MāKOU E LOA'A I KA PO'E HAIPULE Kā LāKOU KULEANA I KA LOA'A 'ANA O KēIA AUPUNI.

NUI Nā 'āPANĀ O Nā WāNANA A DANIEL NO KO MāKOU MANAWA I KE ^{KENEKULIA 21}.

E NANA I KEKAHI MAU PAUKU MAI KE KAHOHA HOU:

¹²'O Nā PEPEIAOHAO HE 'UMI āU I 'IKE AI, 'O IA Nā ALI'I HE 'UMI, 'A'OLE I LOA'A Iā LāKOU KE AUPUNI I KēIA MANAWA; ¹³UA LOKAHI KO LAKOU MANAO, A E HAĀWĪ AKU LAKOU I KO LAKOU MANA A ME KA MANA NA KA HOLOHOLONA. ¹⁴E KAUA AKU LAKOU NEI I KE KEIKIHIPA, A E LANAKILA AUANEI KE KEIKIHIPA MALUNA O LAKOU, NO KA MEA, OIA KA HAKU O NĀ HAKU A ME KE ALII O NĀ'LII; A 'O KA PO'E ME IA, UA KĀHEA 'IA LāKOU, A UA KOHO 'IA, A UA KūPA'A. (HOIKEANA 17:12-14)

NO LAILA, 'IKE MAKOU MA KE KAHOHA KAHIKO A ME KE KAHOHA HOU I KA MANA'O E HIKI MAI ANA KE AUPUNI HONU ME NA 'APANA HE 'UMI A NA KE AKUA E HO'OPAU A HO'OKUMU I KONA AUPUNI.

UA A'O 'O 'ISAIA NO KE AUPUNI

UA HO'OIKAIKA KE AKUA IA 'ISAIA E KAKAU E PILI ANA I KA HAPA MUA O KE AUPUNI O KE AKUA, 'O KE TAUSANI MAKAHIKI NOHO ALI'I I KAPA 'IA 'O KA MILLENNIUM, PENEI:

¹E KUPU MAI KE KOOKOO MAI KE KUMU MAI O IESE, A E KUPU MAI KA LALA MAI KONA AA MAI. ²MALUNA ONA KA UHANE O KA HAKU, KA UHANE AKAMAI A ME KA IKE, KA UHANE O KA OLELOAO, A ME KA IKAIKA, KA UHANE IKE, A ME KA MAKAU IA IEHOVA.

³AIA KONA OLIOLI I KA MAKAU IA IEHOVA, AOLE IA E HOOPONOPONO MA KA IKE ANA O KONA MAU MAKA, AOLE HOI E HOOPAI MA KA LOHE ANA O KONA MAU PEPEIAO; ⁴AKA, E HOOHEWA OIA I KA POE ILIHUNE ME KA PONO, A E HOOPONOPONO MA KA POLOLEI

NO KA POE AKAHAI O KA HONU; E HAHAU NO IA I KA HONU ME KE KOOKOO O KONA WAHA, A ME KA HANU O KONA MAU LEHELEHE E PEPEHI AI OIA I KA POE HEWA. ^{5OKA} PONO KE KAEI O KONA PUHAKA, A O KA OIAIO KE KAEI O KONA PUHAKA.

⁶E NOHO PU NO KA ILIOHAE ME KE KEIKIHIPA, E MOE PU NO KA LEOPADI ME KE KAO KEIKI, O KE KEIKIBIPI, A ME KA LIONA HOU, A ME KA MEA MOMONA PU; A NA KE KEIKI UUKU E ALAKAI. ⁷E AI NO KA BIPI A ME KA BEA; E MOE PU KA LAKOU MAU KEIKI; A E 'AI KA LIONA I KA MAU'U E LIKE

ME KA BIPI. ⁸E PAANI NO KE KEIKI WAIU MA KA LUA O KA MOONHOAWA, A E KOMO KE KEIKI I UKUHIA I KONA LIMA ILOKO O KA LUA O KA MOONHOAWA. ⁹AOLE LAKOU E HANA INO, AOLE HOI E LUKU MA KO'U MAUNA HOANO A PAU, NO KA MEA, E PIHA AUANEI KA HONUA I KA IKE IA IEHOVA, E LIKE ME KA UHI ANA O NA WAI I KE KAI.

¹⁰A I KELA LA, E LOAA NO KE KUMU O IESE, KA MEA E KU I HAE NO NA KANAKA; NO KA MEA, E IMI KO NA AINA E IA IA, A E NANI KONA WAHI MAHA. (ISAIA 11:1-10)

'O KE KUMU A'U I KUHIKUHI AI I KēIA 'O KA HAPA MUA A I 'OLE KA PAE MUA O KE AUPUNI O KE AKUA, 'O IA KA MANAWA E KINO AI IA (MA MUA O KA MANAWA E IHO MAI AI KE KūLANAKAUHALE HO'āNO, 'O IERUSALEMA HOU MAI KA LANI MAI, Hō'IKE 21) A E MAU ANA NO NA MAKAHIKI HOOKAHI TAUSANI. UA Hō'OIA 'O 'ISAIA I KE 'ANO KINO O KēIA MāHELE I KONA HO'OMAU 'ANA ME:

¹¹A I KELA LA, E KAU HOU MAI NO O IEHOVA I KONA LIMA, I KA LUA O KA MANAWA, E HOIHOI MAI I KE KOENA O KONA POE KANAKA I KOE, MAI ASURIA A ME AIGUPITA, MAI PATEROSA MAI, A MAI KUSA MAI, MAI ELAMA MAI, A MAI SINARA MAI, MAI HAMATA MAI, MOKUPUNI O KE KAI.

¹²E KAU NO IA I KA HAE NO KO NA AINA E, A E HOAKOAKOA OIA I KA POE I KIPAKUIA O KA ISERAELA, A E HOULUULU I KA POE I HOOPUEHUIA O KA IUDA, MAI NA KIH EHA O KA HONUA. ¹³E HA'ALELE Nō HO'I KA HUāHUā O 'EPERAIMA, A E 'OKI 'IA Nā 'ENEMI O KA IUDA; 'A'OLE E LILI 'O 'EPERAIMA Iā IUDA, 'A'OLE E HO'OPILIKIA 'O IUDA Iā 'EPERAIMA. ¹⁴AKA, E LELE LAKOU ILALO MA KA POHIWI O KO PILISETIA MA KE KOMOHANA; E HAO PU LAKOU I NA KANAKA O KA HIKINA; E KAU LAKOU I KO LAKOU LIMA MALUNA O EDOMA A ME MOABA; A E HOOLOHE NA

KANAKA O AMONA IA LAKOU. ¹⁵ E HOOPAU LOA ANA O IEHOVA I KE ALELO O KE KAI O AIGUPITA; ME KONA MAKANI IKAIKA, E LULU OIA I KONA LIMA MALUNA O KA MULIWAI, A E HAHAU IA MEA MA NA KAHAWAI EHIKU, A E ALAKAI I NA KANAKA MA KELA KAPA MALOO. ¹⁶ E LOAA NO KE ALANUI NO KE KOENA O KONA POE KANAKA, KA POE E KOE MAI ASURIA MAI, E LIKE ME KA ISERAELA, I KA LA I PII MAI AI IA MAI KA AINA O AIGUPITA MAI. (ISAIA 11:11-16)

UA HO'OIKAIKA 'IA 'O 'ISAIA E KAKAU:

² I NA LA HOPE, E KUKULUIA KA MAUNA O KA HALE O IEHOVA MALUNA O NA MAUNA, A E HOOKIEKIEIA MALUNA O NA PUU; A E HOLO NA AINA A PAU ILAILA. ³ E HELE MAI NA KANAKA HE NUI, A E OLELO MAI, E HELE KAKOU, E PII KAKOU I KA MAUNA O IEHOVA, I KA HALE O KE AKUA O IAKOBA; E AO MAI OIA IA KAKOU I KONA MAU AOAO, A E HELE KAKOU MA KONA MAU ALANUI. **NO KA MEA, MAI ZIONA AKU E PUKA AKU AI KE KANAWAI**, A ME KA OLELO A IEHOVA MAI IERUSALEMA MAI. ⁴ NANA NO E HOOPONOPONO IWAENA O KO NA AINA E, A E AO MAI I NA KANAKA HE NUI LOA; E KUI LAKOU I KA LAKOU MAU PAHIKAUA IOOPALAU, A I KA LAKOU MAU IHE I PAHI PAHI; **AOLE E HAPAI KA AINA I KA PAHIKAUA KU E I KA AINA, AOLE HOI LAKOU E AO HOU I KE KAUA.** ... ¹¹ E HOOHAHAAA IA NA MAKI KIEKIE, E HOOHAHAAAIA KA HAAHEO O KANAKA, A O IEHOVA WALE NO KE HOOKIEKIE IA IA LA. (ISAIA 2:2-4 , 11)

NO LAILA, E LILO IA I MANAWA UTOPIA O KA MALUHIA MA KA HONU. 'O KA HOPE, E MAU LOA ANA KēIA, ME KA NOHO ALI'I 'ANA O IESū. MA MULI O Nā PALAPALA HEMOLELE (SALAMO 90:4; 92:1; ISAIA 2:11; HOSEA 6:2), KE A'O NEI KA TALMUD IUDAIO I

KēIA MAU MAKĀHIKI HE 1,000 (BABYĻONIAN TALMUD: TRACTATE SANHEDRIN FOLIO 97A).

UA HO‘OIKAIKA ‘IA AU E KĀKAU I KēIA MAU MEĀ:

° NO KA MEĀ, UA HANAUIA KE KEIKI NĀ KAKOU, UA HAAWĪIA MAI HE KEIKI NĀ KAKOU; A MA KONA POOHIWĪ KE AUPUNI. A E KAPA ‘IA KONA INOA ‘O KUPĀIANAHA, ‘O KA ‘OLELO A‘O, KE AKUA MANA, KA MAKUA MAU LOA, KE ALI‘I O KA MALUHĪA. ° O KA MAHUAHUA ANA O KONA AUPUNI, A ME KA MALU , AOHE HOPE, MA KA NOHOALII O DAVIDA, A MALUNA HOI O KONA AUPUNI, E HOOPONOPONO IA MEĀ, A E HOOKUPĀĀ IA IA ME KA HOOPONO A ME KA POLOLEI, MAI IA MANAWĀ AKU, A MAU LOA AKU. NĀ KA IKAIKA O IEHOVA O NĀ KAUA E HANA I KEIA. (ISAIA 9:6-7)

E NANA I OLELO MAI O ISAIA E HELE MAI ANA O IESU E KUKULU I AUPUNI ME KE AUPUNI. ‘OIAI HE NUI KA PO‘E E ‘OLELO NEI IA KRISTO E ‘OLELO NEI I KēIA ‘ĀTIKALA, ‘OI AKU HO‘I I KA MAHINA ‘O DEKEMABA I KēLā ME KēIA MAKĀHIKI, ‘A‘OLE LĀKOU E NĀNĀ I KA WĀNANA ‘ANA MA MUA O KA HĀNAU ‘ANA O IESŪ. Hō‘IKE KA BAIBALA HE AUPUNI KO KE AUPUNI O KE AKUA ME NĀ KĀNĀWĀI MA LUNA O NĀ KUPĀ, A ‘O IESU KA LUNA. UA WĀNANA ‘O ‘ISAIA, DANIELA, A ME NĀ MEĀ ‘Ē A‘E.

‘O NĀ KĀNĀWĀI O KE AKUA KE ALA O KE ALOHA (MATAIO 22:37-40; IOANE 15:10) A E HO‘OMĀLU ‘IA KE AUPUNI O KE AKUA MA LUNA O IA MAU KĀNĀWĀI. NO LAILA KE AUPUNI O KE AKUA, ‘OIAI KA NUI O KA HONUĀ E NĀNĀ IĀ IA, E HO‘OKUMU ‘IA MA KE ALOHA.

HALELU A ME NĀ MEĀ HOU AKU

‘A‘OLE WĀLE ‘O DANIEL LĀUA ‘O ‘ISAIA I HO‘OIKAIKA ‘IA E KE AKUA E KĀKAU E PILI ANA I KE AUPUNI O KE AKUA E HIKI MAI ANA.

UA HO‘OIKAIKA ‘IA ‘O EZEKIELA E KĀKAU E HŌ‘ULU‘ULU ‘IA KA PO‘E O Nā ‘OHANA O KA ‘ISERA‘ELA (‘A‘OLE Nā IUDAIO WĀLE NŌ) I HO‘OPUEHU ‘IA I KA Wā O KA PILIKIA NUI MA KE AUPUNI MILENIUMA:

¹⁷ NOLAILA E OLELO AKU OE, KE I MAI NEI IEHOVA KA HAKU PENEI, E HOAKOAKOA AU IA OUKOU MAI NA KANAKA MAI, E HOULUULU IA OUKOU MAI NA AINA MAI I HOOPUEHUIA'I OUKOU, A E HAAWĪ AKU AU I KA AINA O KA ISERAELA ^{IA} OUROU. A E LAWĒ AKU LAKOU I KONA MAU MEA INAINAIA A PAU, A ME KONA MAU MEA INAINAIA A PAU MAI LAILA AKU. ¹⁹ A LAILA, E Hā‘AWĪ AU Iā LĀKOU I KA NA‘AU HO‘OKAHI, A E Hā‘AWĪ AU I ‘UHANE HOU I LOKO O LĀKOU, A E LAWĒ AU I KA NA‘AU PŌHAKU MAI LOKO AKU O KO LĀKOU ‘I‘O, A E Hā‘AWĪ AKU AU I NA‘AU ‘I‘O NO LĀKOU; HANA IA MAU MEA; A E LILO LAKOU I POE KANAKA NO‘U, A OWĀU AUANEI KO LAKOU AKUA. ²¹ AKā, ‘O KA PO‘E I HAHAI KO LĀKOU NA‘AU I KA NĀWĀHI I Kā LĀKOU MAU MEA INAINA ‘IA, A ME Kā LĀKOU MAU MEA E INAINA ‘IA, E UKU NŌ WĀU I Kā LĀKOU HANA MA LUNA O KO LĀKOU PO‘O IHO, WĀHI A IēHOVA KA HAKU. (EZEKIELA 11:17-21)

AOLE E HOOPUEHU HOU IA NA MAMO O NA OHANA O KA ISERAELA, AKĀ, E HOOLOHE LAKOU I NA KANAWAI O KE AKUA, A OKI I KA AI ANA I NA MEA INO (LEVĪTICUS 11; DEUTERONOMY 14).

E NāNā I KēIA MA Nā SALAMO E PILI ANA I KA ‘EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA:

²⁷ E HOOMANAO AUANEI NA WELAU A PAU O KA HONUAA , A E HULI IA IEHOVA, A E HOOMANA NA OHANA A PAU O NA AINA IMUA OU. ²⁸ NO KA MEA, NO IEHOVA KE AUPUNI, A OIA KE ALII MALUNA O KO NA AINA E. (HALELU 22:27-28)

⁶ O KOU NOHOALII, E KE AKUA, MAU LOA NO IA; 'O KE KO'OKO'O O KA PONO, 'O IA KE KO'OKO'O O KOU AUPUNI. (HALELU 45:6)

¹ ¶ E OLI AKU IA IEHOVA I KE MELE HOU. E OLI AKU I KA HAKU, E KA HONUAA A PAU. ² E MELE IA IEHOVA, E HOOMAIKAI I KONA INOA; E HAI AKU I KA EUANELIO O KONA HOOLA ANA I KELA LA I KEIA LA. ³ E HAI AKU I KONA NANI IWAENA O KO NA AINA E, I KONA MAU MEA KUPANAA HOI IWAENA O NA KANAKA A PAU. (HALELU 96:1-3 ; PELA NO HOI MA 1 NALII 16:23-24)

¹⁰ E MILILANI AKU KAU MAU HANA A PAU IA OE, E HOOMAIKAI AKU KOU POE HAIPULE IA OE. ¹¹ E OLELO NO LAKOU I KA NANI O KOU AUPUNI, A E OLELO NO HOI I KOU MANA, ¹² E HOIKE AKU I NA KEIKI A KANAKA I KANA MAU HANA MANA, A ME KA NANI NANI O KONA AUPUNI. ¹³ HE AUPUNI MAU
^{10A} KOU AUPUNI, A E MAU ANA KOU AUPUNI I NA HANAUNA A PAU. (HALELU 145:10-13)

UA KAKAU PU KEKAHI PO'E KAKAU LIKE 'OLE MA KE KAHOHA KAHIKO E PILI ANA I NA 'ANO O KE AUPUNI (EG EZEKIELA 20:33; OBADIA 21; MIKA 4:7).

NO LAILA, I KA WA I HO'OMAKA AI 'O IESU E A'O I KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA, UA KAMA 'AINA KONA PO'E HALAWAI I KA MANA'O KUMU.

4. APPŌSTALARKAI RĀJYATTIN CUVICĒṢATTAI PŌTTITĀRKALĀ?

‘OIAI HE NUI KA PO‘E E HANA NEI E LIKE ME KA ‘EUANELIO ‘O KA NŪHOU MAIKA‘I WĀLE NŌ E PILI ANA I KE KANAKA O IESŪ, ‘O KA MEA ‘OIA‘I‘O, UA A‘O Nā HAUMĀNA A IESU I KA ‘EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA. ‘O IA KA ‘ŌLELO A IESU I LAWĒ MAI AI.

NA‘E TOHI ‘E HE ‘APOSETOLO KO PAULĀ ‘O KAU KI HE PULE‘ANGA ‘O E ‘OTUA MO SĪSŪ:

⁸ A KOMO AKU LA IA ILOKO O KA HALEHALAWAI, A OLELO WĪWO OLE AKU I NA MALAMA EKOLU, E NOONO ANA A E HOHULI I NA MEA O KE AUPUNI O KE AKUA (ACTS 19:8).

²⁵ HE OIAIO, ANO, UA IKE AU IA OUKOU A PAU, KA POE A‘U I HELE AKU AI E HAI AKU I KE AUPUNI O KE AKUA (ACTS 20:25).

²³ A I KO LAKOU HOAKAKA ANA I KA LA, HE NUI NA MEA I HELE MAI IO NA LA MA KONA WAHI I HOOKIPA AI, A HOIKE MAI LA IA LAKOU, A HOIKE MAI I KE AUPUNI O KE AKUA, E HOHULI MAI IA LAKOU MA KE KANAWAI O MOSE A ME KA POE KAULA, MA KAKAHIKA A AHIAHI. ... ³¹ **E HAI ANA I KE AUPUNI O KE AKUA, A E AO AKU I NA MEA E PILI ANA I KA HAKU O IESU KRISTO ME KA WĪWO OLE, AOHE MEA PAPA AKU IA IA (ACTS 28:23 , 31).**

E HO‘OMAOPOPO ‘O KE AUPUNI O KE AKUA ‘A‘OLE IA NO IESU WĀLE NŌ (‘OIAI ‘O IA KĀHI HAPA NUI O IA MEA), E LIKE ME KA PAULO I A‘O AI NO IESU MA KĀHI KA‘AWĀLE MAI KĀNA MEA I A‘O AI NO KE AUPUNI O KE AKUA.

UĀ KAPA 'IA 'O PAULO 'O KA 'EUANELIO A KE ĀKUA, ĀKā 'O IA KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE ĀKUA:

°... UĀ HAI ĀKU MAKOU IA OUKOU I KA EUANELIO A KE ^{AKUA}
... (1 TESALONIKA 2:9 , 12)

UĀ KAPA 'IA 'O PAULO 'O KA 'EUANELIO A KRISTO (ROMA 1:16).
KA "OLELO MAIKAI" A IESU, KA OLELO ANA I AO MAI AI.

E NO'ONO'O 'A'OLE IA HE 'EUANELIO E PILI ANA I KE KANAKA O
IESU KRISTO A I 'OLE E PILI ANA I KE OLA PILIKINO. UĀ 'OLELO 'O
PAULO 'O KA 'EUANELIO A KRISTO E PILI ANA I KA HO'OLOHE
'ANA Iā IESŪ, I KONA HO'I 'ANA MAI, A ME KA HO'OPA'I 'ANA A KE
ĀKUA:

°NA KE ĀKUA E UKU MAI ME KA POPILIKIA I KA POE NANA
OUKOU I HOOPILIKIA MAI, ^{7A} E HAAWĪ MAI IA OUKOU I KA
POE PILIKIA ME MAKOU, I KA WĀ E HOIKEIA MAI AI KA
HAKU O IESU, MAI KA LANI MAI, ME KONA POE ANELA
MANA ; A I KA POE MALAMA OLE I KA EUANELIO A KO
KAKOU HAKU O IESU KRISTO. ⁹ E HOOPAIHA LAKOU I KA
MAKE MAU LOA, MAI KE ALO MAI O KA HAKU, A ME KA
NANI O KONA MANA; ¹⁰ I KONA HIKI ANA MAI IA LA, E
HOONANIIA'IOIA E KONA POE HAIPULE, A E MAHALOIA MAI
HOI E KA POE A PAU I MANAOIO, NO KA MEĀ, O KO MAKOU
HOIKE ANA. I WĀENA O 'OUKOU I MANA'O'I'O 'IA (2
TESALONIKA 1:6-10).

KE HOIKE MAI NEI KE KAHOHA HOU, HE MEĀ IA E LOAA IA KAKOU
KE AUPUNI, AOLE IA KAKOU I KEIA MANAWA.

²⁸ KE LOAA NEI IA KAKOU KE AUPUNI HIKI OLE KE
HOONAUEUEIA (HEBERA 12:28).

HIKI Iā MāKOU KE HOPU A NāNā I MUĀ E LILO I ‘ĀPANA O KE AUPUNI O KE AKUA I KēIA MANAWĀ, AKā ‘A‘OLE I KOMO PIHA.

UĀ Hō‘OIA ‘O PAULO ‘A‘OLE E KOMO PIHA KEKAHI I KE AUPUNI O KE AKUA MA KE ‘ANO HE KANAKA MAKE, E LIKE ME KA MEA MA HOPE O KE ALAHOUANA:

⁵⁰ KE OLELO AKU NEI AU I KEIA, E NA HOAHANAU, AOLE E HIKI I KA IO A ME KE KOKO KE LOAA KE AUPUNI O KE AKUA; ‘A‘OLE HO‘I I HO‘OILI MAI KA PALAHO I KA PALAHO ‘OLE. ⁵¹ AIA HOI, HE MEA POHIHIHI KA‘U E HAI AKU NEI IA OUKOU, AOLE KAKOU A PAU E HIAMOE, AKĀ, E HOOLOLIIA KAKOU A PAU, ⁵² I KA MANAWĀ POKOLE, I KA LIHI ANA O KA MAKĀ, I KE KANI ANA O KA PU HOPE. NO KA MEA, E KANI KA PU, A E HOALAIĀ MAI KA POE MAKE ME KA PALAHO OLE, A E HOOLOLIIA KAKOU (1 KORINETO 15:50-52).

‘NO IA MEA, KE KA UOHA AKU NEI AU IA OE IMUA O KE ALO O KE AKUA A ME KA HAKU O IESU KRISTO, NANA E HOOKOLOKOLO KA POE OLA A ME KA POE MAKE I KONA IKEĀ ANA MAI A ME KONA AUPUNI.

(2 TIMOTEO 4:1).

‘A‘OLE WĀLE ‘O PAULO I A‘O I KēLā, AKā E Hā‘AWĪ ‘O IESŪ I KE AUPUNI I KE AKUA KA MAKUA:

²⁰ AKĀ, ANO, UĀ ALĀ MAI O KRISTO MAI KA MAKE MAI, A UĀ LILO IA I HUA MUĀ NO KA POE I HIAMOE. ²¹ NO KA MEĀ, MA KE KANAKA MAI KA MAKE, MA KE KANAKA HOI I HIKI MAI AI KE ALAHOUANA O KA POE MAKE. ²² NO KA MEĀ, E LIKE ME KA MAKE ANA O NA MEĀ A PAU ILOKO O ADAMU, PELA NO E HOOLAIĀ‘I NA MEĀ A PAU ILOKO O KRISTO. ²³ AKĀ, O

KELA MEA KEIA MEA MA KONA ANO IHO: O KRISTO KA HUA MUA, A MAHOPE KA POE NO KRISTO I KONA HIKI ANA MAI. ²⁴ A LAILA HIKI MAI KA HOPENA, KE HA'AWI 'O IA I KE AUPUNI I KE AKUA KA MAKUA, I KA WA E HO'OPAU AI 'O IA I NA AUPUNI A PAU, A ME NA MANA A ME NA MANA. ²⁵ NO KA MEA, HE PONO NO IA E NOHO ALII, A WAIHO IHO IA I NA ENEMI A PAU MALALO IHO O KONA MAU WAWAE. (1 KORINETO 15:20-25).

NA'E TOE AKO'I FOKI 'E PAULA 'E 'IKAI KE MA'U 'A E PULE'ANGA 'O E 'OTUA 'A E KAKAI TA'ENGATA (FAKATAHA MO E PULE'ANGA).

'AOLE ANEI OUKOU I IKE, AOLE E LOAA KE AUPUNI O KE AKUA I KA POE HEWA? MAI HOOPUNIPUNI. 'A'OLE KA PO'E MOE KOLOHE, 'A'OLE KA PO'E HO'OMANA KI'I, 'A'OLE KA PO'E MOE KOLOHE, 'A'OLE HO'I KA PO'E HOMOSEKOPA, 'A'OLE HO'I KA PO'E SODOMI, ¹⁰ 'A'OLE KA PO'E 'AIHUE, 'A'OLE KA PO'E PUNI WAIWAI, 'A'OLE KA PO'E 'ONA, 'A'OLE KA PO'E 'INO, 'A'OLE KA PO'E 'AIHUE E LOA'A IA LAKOU KE AUPUNI O KE AKUA (1 KORINETO 6:9-10).

¹⁹UA AKAKA NA HANA O KE KINO, OIA KA MOE KOLOHE, KA MOE KOLOHE, KA HAUMIA, KA MOE KOLOHE, ²⁰ KA HOOMANAKII, KA HOOMANAMANA, KA INAINA, KA PAIO, KA LILI, KA HUHU, KA MANAO MANAO INO, KA KUE, KA MANAO KU E, ²¹ KA LILI, KA PEPEHI KANAKA, KA ONA. LEALEA, A ME NA MEA LIKE; 'O KA'U E HA'I AKU NEI IA 'OE MA MUA, E LIKE ME KA'U I 'OLELO AKU AI IA 'OE I KA WA MA MUA, 'O KA PO'E E HANA ANA I KEIA MAU MEA, 'A'OLE LAKOU E LOA'A KE AUPUNI O KE AKUA (GALATIA 5:19-21).

⁵ NO KA MEA, UA 'IKE 'OUKOU I KēIA , 'A'OLE LOA'A KA HO'OILINA I LOKO O KE AUPUNI O KRISTO A ME KE AKUA KA MEA MOE KOLOHE, KA MEA HAUMIA, A ME KA PUNIWAIIAI, KA MEA HO'OMANA KI'I.

HE MAU KūLANA KO KE AKUA A KOI AKU I KA MIHI I KA HEWA I HIKI AI KE KOMO I KONA AUPUNI. UA A'O MAI KA 'APOSETOLO PAULO 'A'OLE E A'O KEKAHI PO'E 'O KA 'EUANELIO A IESU KA PANE, AKā 'O KEKAHI:

³ NO OUKOU KE ALOHA A ME KA MALU MAI KE AKUA KA MAKUA, A ME KO KAKOU HAKU O IESU KRISTO, ⁴KA MEA I HAAWI IA IA IHO NO KO KAKOU HEWA, I HOOPAKELE MAI OIA IA KAKOU MAI KEIA AU INO AKU, E LIKE ME KA NāWAHI O KO KAKOU AKUA, KA MAKUA, ⁵NONA KA HOONANIA. MAU LOA AKU. AMENE. ⁶KE KAHANA NEI AU I KO OUKOU HULI KOKE ANA MAI KA MEA I HEA MAI IA OUKOU MA KA LOKOMAIIKAI O KRISTO, I KA EUANELIO OKOA, ⁷AOLE IA E OKOA; AKA, KE HOOHIHA NEI KEKAHI POE IA OUKOU, ME KA NāWAHI E HOOKAHULI I KA EUANELIO A KRISTO. ⁸INA PAHA O MAKOU, A HE ANELA PAHA MAI KA LANI MAI, E HAI AKU IA OUKOU I KA EUANELIO OKOA KA MAKOU I HAI AKU AI IA OUKOU, E POINO IA. ⁹E LIKE ME Kā MāKOU I 'OLELO AI MA MUA, KE 'OLELO HOU AKU NEI AU, INā E HA'I AKU KEKAHI Iā 'OUKOU I KA 'EUANELIO 'ē A'E I KA MEA I LOA'A Iā 'OUKOU, E Hō'INO 'IA 'O IA. (GALATIA 1:3-9)

³ AKA, KE MAKAU NEI AU, E LIKE ME KA NAHESA I HOOPUNIPUNI AKU AI IA EVA I KONA MAALEA, PELA HOI E LILO AI KO OUKOU NAAU I KA HEWA MAI KA MANAO PONO IA KRISTO. ⁴NO KA MEA, INA E HAI AKU KA MEA E HELE MAI ANA IA IESU I KA MEA A MAKOU I HAI OLE AKU AI, A INA PAHA E LOAA IA OUKOU KA UHANE OKOA I LOAA OLE IA OUKOU, A I KA EUANELIO OKOA I LOAA OLE IA OUKOU,

UĀ PONO NO IA OUKOU KE HOOMANAWĀNUI. (2 KORINETO
11:3-4)

HE AHA KA "ē A'E" A ME KA "OKO'A," WĀHAHE'E MAOLI,
EUANELIO?

HE MAU 'ĀPANA LIKE 'OLE KA 'EUANELIO WĀHAHE'E.

MA KE'ANO LAULā, 'O KA 'EUANELIO WĀHAHE'E KA MANA'O'I'O
'A'OLE PONO 'OE E HO'OLOHE I KE ĀKUA A HO'OIKAIKA MAOLI E
OLA PONO I KONA 'AO'AO ME KA 'ŌLELO 'ANA UĀ 'IKE 'OE I KE
ĀKUA (CF. MATTHEW 7:21-23). 'O KA MANA'O PONO'I.

UĀ HO'OPUNIPUNI KA NAHESA Iā EVĀ E Hā'ULE NO KA 'EUANELIO
WĀHAHE'E KOKOKE I 6000 MAU MAKĀHIKI I HALA ĀKU NEI
(GENESIS 3) - A UĀ MANA'O Nā KāNAKA UĀ 'OI ĀKU KO LĀKOU 'IKE
MĀ MUA O KE ĀKUA A PONO LĀKOU E HO'OHOLA I KA MAIKA'I A
ME KA HEWĀ NO LĀKOU IHO. 'AE, MĀ HOPE O KA HIKI 'ANA MAI O
IESŪ, UĀ HO'OPILI PINEPINE 'IA KONA INOA I Nā 'EUANELIO
WĀHAHE'E LIKE 'OLE - A KE HO'OMAU NEI KēIA A E HO'OMAU 'IA
I KA MANAWĀ O KA ANTĪKRISTO HOPE LOĀ.

I KēIA MANAWĀ I KA MANAWĀ O KA 'APOSETOLO PAULO, 'O KA
'EUANELIO WĀHAHE'E HE Gnostic / MYSTIC HUI 'ANA O KA
'OIA'I'O A ME KA HEWĀ. MANA'O MAOLI KA PO'E GNOSTICS 'O KA
'IKE KŪIKAWĀ KA MEĀ E PONO AI E LOĀ'A KA 'IKE 'UHANE, ME KE
OLA. UĀ MANA'O KA PO'E GNOSTICS 'A'OLE HE HOPENA KO'IKO'I
KA MEĀ A KE KINO I HANĀ AI A UĀ KŪ'ē LĀKOU I KA HO'OLOHE
'ANA I KE ĀKUA MĀ Nā MEĀ E LIKE ME KA SĀBATI Lā 'EHĪKU. KO
E TAHA 'O E TAKI LOI PEHEÉ KO SIMON MAGUS, 'A IA NĀ'E
FAKATOKANGĀ 'E HE 'APOSETOLO KO PITA (NGĀUE 8:18-21).

ĀKā 'A'OLE MĀ'ALĀHI

HŌ'IKE KE KA UOHA HOU UA A 'O 'O PILIPO I KE AUPUNI O KE AKUA:

⁵ A IHO AKU LA O PILIPO I KE KULANAKAUHALE O SAMARIA, A HAI AKU LA IA KRISTO IA LAKOU. ... ¹² NA 'A NAU TUI 'A FILIPE 'I HE 'ENE MALANGA 'A E NGA'HI ME 'A 'O KA U KI HE PULE 'ANGA 'O E 'OTUA ... (NGĀUE Š: 5,12).

AKA, UA AO MAI O IESU, PAULO, A ME NA HAUMANA, AOLE MAALAHĪ KE KOMO I KE AUPUNI O KE AKUA.

²⁴ A IKE MAI LA O IESU, UA KAUMAHA LOA IA, I MAI LA IA, NANI KA PILIKIA O KE KOMO ANA O KA POE WAIWAI ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA! ²⁵ NO KA MEA, E HIKI I KE KAMELO KE KOMO MA KA PUKA O KE KUIKELE MAMUA O KE KOMO ANA O KE KANAKA WAIWAI ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA.

²⁶ A 'OLELO A 'ELA KA PO'E I LOHE, 'O WAI Lā KA MEA E OLA?

²⁷ I MAI LA IA, O NA MEA HIKI OLE I KANAKA, E HIKI NO IA I KE AKUA. (LUKA 18:24-27)

²² "HE MEA PONO IA KAKOU KE KOMO ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA MA NA PILIKIA HE NUI " (ACTS 14:22).

³ E NA HOAHANAU, HE PONO NO MAKOU E HOOMAĪKAI MAU AKU I KE AKUA NO OUKOU

NO KA MEA, UA MAHUAHUA LOA KO OUKOU MANAOIO, A UA MAHUAHUA KE ALOHA O OUKOU A PAU I KEKAHI I ^{KEKAHI};

⁵ ¹⁰ IA KA MEA E HŌ'IKE PONO AI I KA HO'OPA 'I POLOLEI 'ANA O KE AKUA, I MANA 'O 'IA HE PONO NO KE AUPUNI O KE AKUA, KAHĪ A 'OUKOU I 'EHA AI; ⁶ NO KA MEA, HE MEA

PONO I KE AKUA KE UKU AKU ME KA POPILIKIA I KA POE NANA OUKOU I HOOPILIKIA MAI, ⁷ A E HAAWI AKU IA OUKOU I KA POE PILIKIA ME MAKOU I KA WA E HOIKEIA MAI AI KA HAKU O IESU MAI KA LANI MAI ME KONA POE ANELA MANA, (2 TESALONIKE 1:3-7).).

MA MULI O NA PILIKIA, 'O KEKAHI WALE NO KE KAHEA 'IA A KOHO 'IA I KEIA MAKAHIKI E LILO I 'APANA O IA (MATAIO 22:1-14; IOANE 6:44; HEBERA 6:4-6). NA'E UI 'E HE NI'IHI KEHE KI MUI, 'O HANGē KO IA 'OKU FAKAHAA'I 'E HE TOHI TAPU KO E "A IA 'OKU HALA 'I HE LAUMALIÉ 'E MA'U 'A E 'ILO'I, PEA 'AKINAUTOLU 'A IA 'OKU NAU MUIMUI 'E AKO 'A E TOKATELINE" ('ISAIA 29:24).

NA'E AKO'I 'E HE 'APOSETOLO KO PITA 'OKU TA'ENGATA 'A E PULE'ANGÁ, PEA 'OKU TOTONU KE TALANGOFUA 'A E ONGOONGOLELEI 'O E 'OTUA PE 'E HOKO 'A E FAKAMAAU:

¹⁰NO IA MEA, E NA HOAHANAU, E HOOIKAIKA NUI OUKOU I KA HOOIAIO ANA I KO OUKOU HEAIA A ME KO OUKOU KOHO ANA, NO KA MEA, INA E HANA OUKOU I KEIA MAU MEA, AOLE LOA OUKOU E HINA; ¹¹NO KA MEA, PELA E HOOLAKO NUI IA AKU AI IA OUKOU I KE AUPUNI MAU LOA O KO KAKOU HAKU A ME KA HOOLA O IESU KRISTO (2 PETER 1:10-11).

¹⁷NO KA MEA, UA HIKI MAI KA MANAWA E HOOMAKA AI KA HOOKOLOKOLO MA KA HALE O KE AKUA; A INA IA KAKOU KA HOOMAKA ANA, HEAHA LA KA HOPE O KA POE MALAMA OLE I KA EUANELIO A KE AKUA? (1 PETERO 4:17).

NA BUKE HOPE O KA BAIBALA A ME KE AUPUNI

'OKU AKO'I 'E HE TOHI TAPU "KO E 'OTUA KO E 'OFA" (1 SIONE 4:8,16) PEA KO E 'OTUA 'A SISUU (SIONE 1:1,14)—'E 'I AI 'A E

PULÉ‘ANGA ‘O E ‘OTUÁ HĀ TU‘I ‘Ā IA ‘OKU ‘OFA MO HONO NGĀĀHI FONO ‘OKU POUPOU‘I ‘Ā E ‘OFA, KĀ ‘IKAI ‘I HE‘ENE FEHI‘Ā. (CF. HOIKEĀNA 22:14-15).

Hō‘IKE Pū KĀ BAIBALA E HO‘OUNA KE ĀKUA I KĀHI ‘ĀNELA NĀNA E HĀ‘I I KĀ ‘EUANELIO MAU LOA O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA (Hō‘IKE 14: 6-7) Ā LAILA KEKĀHI ‘ĀNELA ‘ē Ā‘E E KUHIKUI I KĀ ‘IKE ‘ĀNA I KĀ NUI, HĀ‘ULE ‘O BABULONA (REVELATION 14: 8-9). ‘O KĒIA MAU ‘ŌLELO HE MAU Hō‘OIA MĀNA‘O O KĀ ‘EUANELIO Ā KE ĀO NEI I LOA‘Ā MUA MA KE ‘ĀNO HE MEĀ Hō‘IKE Ā NĀNĀ I NĀ KUMU NO KĀ "HUI NUI" E HELE MAI I KE ĀKUA I KĀ HOPENA (REVELATION 7: 9-14). ‘Ā‘OLE E LIKE ME KĀ MĀNA HOPE O BABULONA E ĀLA Ā HĀ‘ULE (CF. Hō‘IKE 18: 1-18), ‘O KĀ PĀE HOPE O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA MAU LOA.

¹⁵ Ā PUHI ĀE LĀ KĀ ĀNELA HIKU, Ā NUI LOA IHO LĀ NĀ LEO MĀ KĀ LANI, I MAI LĀ, UĀ LILO NĀ ĀUPUNI O KEĀIA ĀO I ĀUPUNI NO KO KĀKOU HĀKU Ā NO KĀNA KRISTO, Ā E MAU LOA ĀKU NO IA I ĀLII. (HOIKEĀNA 11:15).

E NOHO ĀLI‘I ‘O IESŪ MĀ KE ĀUPUNI! Ā UĀ HOIKE MAI KĀ BAIBALA I ELUĀ O KONA MAU INOĀ:

¹⁶ Ā UĀ KĀKĀUIĀ KONA INOĀ MĀ KONA ĀĀHU Ā MĀ KONA UĀ, KE ĀLII O NĀ ĀLII Ā ME KĀ HĀKU O NĀ HĀKU (REVELATION 19:16).

ĀKĀ, ‘O IESŪ WĀLE Nō KĀ MEĀ E NOHO ĀLI‘I? E NĀNĀ I KĒIA PĀUKŪ:

‘Ā IKE ĀKU LĀ ĀU I NĀ NOHOĀLII, Ā NOHO LĀKOU MĀLUNA IHO, Ā UĀ HĀĀWĪĀ IA LĀKOU KĀ HOOPONOPONO. Ā LAILA ‘IKE ĀKULA ĀU I NĀ ‘UHANE O KĀ PO‘E I ‘OKI ‘IA I KE PO‘O NO KO LĀKOU Hō‘IKE ‘ĀNA IĀ IESŪ, Ā NO KĀ ‘ŌLELO Ā KE ĀKUA, KĀ PO‘E I HO‘OMĀNA ‘OLE I KĀ HOLOHOLONA Ā ME

KONA KI'I, 'A'OLE HO'I I LOA'A KāNA Hō'AILONA MA KO LākOU LĀE, A ME KO LākOU LIMA. A NOHO LĀKOU A NOHO ALII PU ME KRISTO I HOOKAHI TAUSANI MAKĀHIKI. . . ⁶ POMAİKAI A HEMOLELE KĀ MEĀ I LOAA IA IA KE ĀLA MUA. 'A'OHE MANA O KĀ LUA O KĀ MAKE MA LUNA O LākOU, ĀKā, E LILO LākOU I KāHUNA NO KE ĀKUA A NO KRISTO, A E NOHO ALI'I Pū LākOU ME IA I HO'OKAHI TAUSANI MAKĀHIKI (REVELATION 20: 4 , 6).

E HOALA HOU 'IA Nā KARISTIANO 'OIA'I'O E NOHO ALI'I ME KRISTO NO HO'OKAHI TAUSANI MAKĀHIKI! NO KĀ MEĀ, E MAU LOA ANA KE AUPUNI (REVELATION 11:15), ĀKā, HO'OKAHI TAUSANI MAKĀHIKI WĀLE Nō KēLā AUPUNI I 'ŌLELO 'IA. 'O IA KE KUMU A'U I 'ŌLELO AI I KēLā MA MUA 'O KĀ PĀE MUA O KE AUPUNI-'O KE KINO, KĀ MILENIUMA, KĀ PĀE E Kū'e I KĀ PĀE HOPE, 'OI ĀKU KĀ 'UHANE.

UĀ HELU 'IA KEKĀHI MAU HANANA I LOKO O KĀ BUKE O KĀ Hō'IKE'IKE E LIKE ME KĀ MEĀ I HANA 'IA MA WĀENA O KĀ MILENIUMA A ME Nā PĀE HOPE O KE AUPUNI O KE ĀKUA:

7 A I KĀ PAU ANA O NA MAKĀHIKI HOOKAHI TAUSANI, E HOOKUIA O SATANA, MAI KONA HALEPĀAHAO MAI ; KE ONE O KE KAI. ... ¹¹ A IKE ĀKU LA AU I KĀ NOHOALII KEOKEO NUI, A ME KĀ MEĀ E NOHO ANA MALUNA IHO, HOLO ĀKU LA KĀ HONUĀ A ME KĀ LANI MAI KONA ALO ĀKU. AOLE I LOAA KĀHI NO LĀKOU. ¹² A IKE ĀKU LA AU I KĀ POE MAKE, KĀ POE LIILII, A ME KĀ POE NUI, E KU ANA IMUA O KE ĀKUA, A WĒHEIA IHO LA NĀ BUKE. A WĒHEIA IHO LA KEKĀHI BUKE, OIA KĀ BUKE O KE OLA. A UĀ HOOKOLOKOLOIA KĀ POE MAKE E LIKE ME KĀ LĀKOU HANA ANA, MA NĀ MEĀ I KĀKAUIA MALOKO O NA BUKE. ¹³ HĀAWĪ MAI LA KE KAI I KĀ POE MAKE ILOKO ONA, A HĀAWĪ KĀ MAKE A ME KĀ HĀDES I KĀ POE MAKE ILOKO O LĀKOU. A UĀ HOOKOLOKOLOIA KĒLA MEĀ KEIA MEĀ E

LIKE ME KANA HANA ANA. ¹⁴ ALAILA, KIOLAIA'KU LA KA MAKE A ME KA PO ILOKO O KA LOKO AHI. 'O KA LUA KēIA O KA MAKE. ¹⁵ A 'O KA MEA I 'IKE 'OLE 'IA I KAKAU 'IA MA KA BUKE O KE OLA, UA KIOLA 'IA 'O IA I LOKO O KA LOKO AHI (REVELATION 20: 7-8, 11-15).

Hō'IKE KA BUKE O KA Hō'IKE E HIKI MAI ANA KAHI PĀE HOPE E HIKI MAI ANA MA HOPE O KA MAKĀHIKI HO'OKĀHI TAUSANI A MA HOPE O KA MAKE 'ELUA:

¹ ¶ IKE AKU LA AU I KA LANI HOU A ME KA HONUĀ HOU; NO KA MEĀ, UA LILO KA LANI MUA A ME KA HONUĀ MUA. 'A'OHĒ KAI HOU AKU. ² ALAILA, IKE AKU LA AU, O IOĀNE, I KA IHO ANA MAI O KE KULANĀKAUHALE HOĀNO, O IERUSALEMA HOU, MAI KA LANI MAI, MAI KE AKUA MAI, UA HOOMĀKAUKĀUIĀ E LIKE ME KA WĀHINE MARE I KĀHIKOĪĀ NO KANA KĀNE. ³ A LOHE AKU LA AU I KA LEO NUI, MAI KA LANI MAI, I KA I ANA, ĀĪĀ HOI, ĀĪĀ NO KA HALELEWĀ O KE AKUA ME KANĀKA, A E NOHO PU OĪĀ ME LĀKOU, A E LILO LĀKOU I POE KANĀKA NONĀ. 'O KE AKUA Pū KEKĀHI ME LĀKOU A 'O ĪĀ KE AKUA NO LĀKOU. 'A NĀ KE AKUA NO E HOLOI I NĀ WĀIMĀKĀ A PAU MAI KO LĀKOU MAU MĀKĀ AKU; ĀOLE MAKE HOU, ĀOLE KAUMĀHĀ, ĀOLE UWE. 'A'OLE E 'EĀ HOU, NO KA MEĀ, UA HĀLĀ NĀ MEĀ KĀHIKO. (HOIKEĀNĀ 21:1-4)

¹ A HOIKE MAI LA ĪĀ ĪĀ'U I KA MULIWĀI O KA WĀI OĪĀ, ĀKĀKĀ E LIKE ME KE ĀNIĀNI, PUKĀ MAI LA ĪĀ MAI KA NOHOĀLII MAI O KE AKUA A O KE KEIKIHIPĀ. ² ĀĪĀ MA WĀĒNĀKONU O KONĀ ĀLANUI, A MĀ KēLā 'ĀO'ĀO KēĪĀ 'ĀO'ĀO O KA MULIWĀI, KA Lā'ĀU O KE OĪĀ, E HO'OHUĀ ANĀ I NĀ HUA HE 'UMIKUMĀMĀLUĀ, 'O KēLā ME KēĪĀ Lā'ĀU E HUA ANĀ I KONĀ HUA I KēLā ME KēĪĀ MĀHINĀ. 'O KA LAU O KA Lā'ĀU I MEĀ E OĪĀ ĀI NĀ LĀHUI KANĀKA. ³ 'A'OLE LOĀ

HE Pō'INO HOU , AIA MA LAILA KA NOHO ALI'I O KE AKUA
A ME KE KEIKIHIPA, A E MĀLĀMA KĀNĀ PO'E KA UWĀ IĀ IĀ.
⁴E IKE AUANEI LAKOU I KONA MAKA, A AIA KONA INOA MA
KO LAKOU LAE. ⁵'A'OLE PO I LAILA: 'A'OLE PONO IĀ LĀKOU
KE KUKUI, 'A'OLE HO'I KA MĀLAMĀLĀMA O KA LĀ, NO KA
MEA, NA IĒHOVA KE AKUA E MĀLAMĀLĀMA. A E NOHO ALII
LAKOU IĀ AO AKU IĀ AO AKU. (HOIKEANA 22:1-5)

E HO'OMANA'O, 'O KĒIA AUPUNI, 'O IĀ KA MEA MA HOPE O NĀ
MAKAHIKI HE TAUSANI, E KOMO PŪ ANA NĀ KA UWĀ A KE AKUA A
MAU LOĀ. 'O KE KŪLANAKAUHALE HO'ĀNO I HO'OMĀKAUKAU 'IA
MA KA LANI, E HA'ALELE IĀ I KA LANI A E IHO MAI I LALO I KA
HONUĀ. 'O KĒIA KA HO'OMAKA O KA PĀE HOPE O KE AUPUNI O KE
AKUA. HE WĀ 'A'OHE 'EHA A 'EHA!

E NOHO KA POE AKAHAI I KA HONUĀ (MATAIO 5:5) A ME NA MEA
A PAU (HOIKEANA 21:7). E 'OI AKU KA MAIKA'I O KA HONUĀ, ME
KE KŪLANAKAUHALE HEMOLELE E KAU ANA MA LUNA ONA, NO
KA MEA, E HO'OKŌ 'IA NĀ 'AO'AO O KE AKUA. E HO'OMAOPOPO I
KĒLĀ:

⁷'O KA MAHUAHUA O KONA AUPUNI A ME KA MALUHIA
'A'OLE E PAU (ISAIA 9: 7).

AKAKA E ULU ANA MA HOPE O KA HO'OMAKA 'ANA O KA PĀE
HOPE O KE AUPUNI O KE AKUA NO KA MEA E HO'OLOHE NĀ MEA A
PAU I KE AUPUNI O KE AKUA.

HE MANAWA HANOHANO LOA KEIA:

⁹AKA, E LIKE ME KA MEA I PALAPALĀIA, AOLE I IKE KA
MAKA, AOLE I LOHE KA PEPEIAO, AOLE HOI I KOMO ILOKO
O KA NĀU O KANAKA, NA MEA A KE AKUA I
HOOMAKAUKAU AI NO KA POE I ALOHA AKU IĀ IĀ. ¹⁰AKA,

UĀ HOIKE MAI KE ĀKUA IA MAU MEĀ IA KĀKOU MA O KONA
UHANE (1 KORINETO 2:9-10) HE MANAWĀ IA O KE ALOHA,
KĀ OLIOLI, A ME KA OLUOLU MAU LOA. HE MANAWĀ
MAIKA'I LOA IA! NA KE ĀUPUNI O KE ĀKUA E HANA I KĀHI
MAU LOA MAIKA'I LOA. 'Ā'OLE 'OE NĀWĀHI E KOMO I KĀU
'ĀPĀNA?

5. PUTIYĀ ērPāttlr̄KU VEIYĒ UĪĀ āTārāñKĀĪ KĀtAVUĪn RāJYATTĀĪ KĀrPITTĀnĀ

UĀ MANĀ'O ANEI Nā KUMU MUA O KRISTO E HĀ'I ĀKU I KĀ
'EUANELIO O KE ĀUPUNI MAOLI O KE ĀKUA?

'ĀE.

I Nā MAKĀHIKI I HALĀ ĀKU NEI, MĀ KĀHI HĀ'I'ōLELO I Hā'ĀWĪ 'IA
E PROFESSOR BART EHRMAN O KE KULANUI O NORTH CAROLINA,
UĀ HO'OIKAIKĀ PINEPINE 'O IA, Ā ME KĀ POLOLEI, 'Ā'OLE LIKE
ME KĀ HĀPĀ NUI O KĀ PO'E KRISTIANO I KēĪĀ Lā, UĀ HĀ'I 'O IESŪ
Ā ME KĀNĀ MAU HAUMĀNĀ MUA I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. 'OĪĀĪ
'OKO'Ā LOĀ KĀ 'IKE HOLO'OKO'Ā O KĀUKĀ EHRMAN I KĀ
HO'OMĀNĀ KALIKIANO ME KĀ *CONTINUING* CHURCH OF GOD, E 'ĀE
MĀKOU 'O KĀ 'EUANELIO O KE ĀUPUNI KĀ MEĀ Ā IESU I HĀ'I ĀĪ Ā
ME KĀNĀ PO'E I MANĀ'O'I'O ĀĪ. HO'OMĀOPOPO I KēLā.

KĀ KĀHIKO LOĀ I MALĀMAĪĀ MĀ HOPE O KE KĀUOHĀ HOU Ā ME
KĀ HĀIOLELO

HE 'ĀPĀNĀ KO'IKO'I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA O KĀ MEĀ I 'ōLELO 'IA
'O IA "KĀ HĀ'I 'ōLELO KALIKIANO PIHĀ KĀHIKO LOĀ I OLĀ"
(HOLMES MŴ ANCIENT CHRISTIAN SERMON. THE APOSTOLIC
FATHERS: GREEK TEXTS AND ENGLISH TRANSLATIONS, 2ND ED.
BAKER BOOKS, GRAND RAPIDS, 2004, P. 102). ĀĪĀ I LOKO O KēĪĀ
HĀ'I'ōLELO *KALIKIANO KĀHIKO* KēĪĀ MAU 'ōLELO E PILI ĀNĀ ĪĀ
ĪĀ:

^{5:5} UĀ IKE NO HOI OUKOU, E NĀ HOĀHANĀU, O KO KĀKOU
NOHO ĀNĀ MĀ KE ĀO NEI, HE MEĀ UUKU, Ā HE MEĀ KU OLE,
ĀKĀ, HE MEĀ NUI Ā KUPĀNĀHĀ KĀ OLELO HOOPOMĀIKĀĪ

ʻA KRISTO: E MAHA I KE AUPUNI E HIKI MAI ANA, A ME KE
OLA MAU LOA.

UA HOIKE MAI KEIA OLELO MALUNA, AOLE I KEIA WA KE AUPUNI,
AKA, E HIKI MAI ANA NO A MAU LOA. EIA KEKAHI, UA 'OLELO KEIA
HA'I'OLELO KAHIKO:

^{6:9} ANO , INA AOLE E HIKI I NA KANAKA PONO E LIKE ME
KEIA, KE HOOLA I KA LAKOU MAU KEIKI MA KA LAKOU
MAU HANA PONO, HEAHA KA MEA E MAOPOPO AI IA
KAKOU KE KOMO ILOKO O KE AUPUNI O KE AKUA KE
MALAMA OLE KAKOU I KO KAKOU BAPETIZO ANA ME KA
MAEMAE A ME KA HAUMIA OLE? A 'O WAI LA KA MEA E
'OLELO AI NO MAKOU , INA 'A'OLE ILOA'A IA MAKOU NA HANA
HEMOLELE A ME KA PONO? ^{9:6} NO IA MEA, E ALOHA KAKOU
I KEKAHI I KEKAHI, I KOMO KAKOU A PAU ILOKO O KE
AUPUNI O KE AKUA. ^{11:7} NO LAILA, INA 'IKE MAKOU I KA MEA
PONO I MUA O KE AKUA, E KOMO MAKOU I KONA AUPUNI A
LOA'A IA MAKOU NA 'OLELO HO'OHIKI 'A'OLE I LOHE 'IA E
KA PEPEIAO, 'A'OLE I 'IKE 'IA E KA MAKA, 'A'OLE HO'I I
MANA'O 'IA E KA NA'AU O KE KANAKA.

^{12:1} NO IA MEA, E KALI KAKOU I KELA HORA I KEIA HORA I
KE AUPUNI O KE AKUA ME KE ALOHA A ME KA PONO, NO
KA MEA, AOLE KAKOU I IKE I KA LA O KA IKEA ANA MAI O
KE AKUA. ^{12:6} OLELO MAI LA IA, E HIKI MAI KE AUPUNI O KO'U
MAKUA.

'O Na 'OLELO MA LUNA A'E E HO'IKE ANA HE PONO KE ALOHA MA
O KA NOHO PONO 'ANA, 'A'OLE MAKOU I KOMO I KE AUPUNI O KE
AKUA, A HIKI MAI IA MA HOPE O KA LA O KA 'IKE 'ANA MAI O KE
AKUA - 'O IA MA HOPE O KA HO'I HOU 'ANA MAI O IESU. 'O KE
AUPUNI IA O KA MAKUA A 'A'OLE 'O IESU WALE NO KE AUPUNI.

HE MEA HOIHOI LOA KA HA'I 'OLELO KALIKIANO KAHIKO LOA A KE AKUA I 'AE AI E OLA E A'O I KE AUPUNI O KE AKUA A KE KAHOHA HOU E A'O AI A ME KA HO'OMAU 'ANA O KA EKALEZIA A KE AKUA E A'O NEI (HIKI PAHA IA MAI KAHI EKALEZIA MAOLI O KE AKUA, AKa. 'O KO'U 'IKE LI'ILI'I O KA HELENE KA PALENA O KO'U HIKI KE HANA I KAHI 'OLELO PA'A).

Nā ALAKA'I O KA 'EKALEZIA KENETURI 'ELUA A ME KA 'EUANELIO O KE AUPUNI

PONO E HO'OMAOPOPO 'IA I KA HO'OMAKA 'ANA O KE KENEKULIA 2 'O ^{PAPIAS, HE MEA LOHE} Iā IOANE A HE HOAALOHA O POLYCARP A I MANA'O 'IA HE HAIPULE E Nā KATOLIKA ROMA, I A'O I KE AUPUNI MILENIUMA. UA KāKAU 'O EUSEBIUS UA A'O 'O PAPIAS :

... AIA KEKahi MILENIUMA MA HOPE O KE ALAHOUANA MAI KA MAKE MAI, I KA MANAWA E HO'OKUMU 'IA AI KE AUPUNI PILIKINO O KRISTO MA KēIA HONU. (FRAGMENTS OF PAPIAS, VI. E NANA HOI IA EUSEBIUS, CHURCH HISTORY, BUKE 3, XXXIX, 12)

PAPIAS HE MANAWA NUI KēIA:

PELA NO, [I MAI LA IA] HE UMI KA HUA PALAOA

TAUSANI OPUU, A HE UMI TAUSANI HUA O KELA A ME KEIA PE, A O KELA HUA KEIA HUA E HUA MAI HE UMI PAONA O KA PALAOA MAEMAE, MAEMAE, MAIKAI; A E HOOHUA MAI NA OPALA, A ME NA ANOANO, A ME KA MAUU I KA LIKE LIKE; A O NA HOLOHOLONA A PAU, E HANAI ANA I NA MEA I HANAIA O KA HONU, E LILO LAKOU I MEA KUIKahi A ME KA LOKAHI, A E NOHO PONO I KE KANAKA. " [UA HOIKEIA MAI KEIA MAU MEA MA KE KAKAU ANA E PAPIAS, HE KANAKA KAHIKO, HE MEA LOHE IA IOANE A HE HOALOHA

O POLYCARP, MA KA HA O KANA MAU BUKE; NO KA MEA, HE ELIMA MAU BUKE NANA I HAKU...] (FRAGMENTS OF PAPIAS, IV)

'O KA PALAPALA MA HOPE O KE KAUOHA HOU I KO KORINETO PENEI:

^{42:1-3}UA LOAA I KA POE LUNAOLELO KA EUANELIO NO KAKOU MAI KA HAKU MAI O IESU KRISTO; UA HOOUNAIA MAI O IESU KRISTO MAI KE AKUA MAI. NO LAILA, NA KE AKUA MAI 'O KRISTO, A NA KRISTO MAI KA PO'E LUNA'OLELO. NO LAILA, UA HELE MAI LAUA MA KA NAWAHI O KE AKUA MA KE 'ANO I KOHO 'IA. NO IA MEA, UA LOA'A I LA LAKOU KE KAHOHA, A UA HO'OLA'I'O 'IA MA KE ALA HOU 'ANA O KO KAKOU HAKU 'O IESU KRISTO, A UA HO'OKUPA'A 'IA MA KA 'OLELO A KE AKUA ME KA 'OLA'I'O LOA O KA 'UHANE HEMOLELE, HELE AKULA LAKOU ME KA 'EUANELIO, E HIKI MAI ANA KE APUNI O KE AKUA.

'O POLYCARP O SEMURANA HE ALAKA'I KARISTIANO MUA, HE HAUMANA IA NA IOANE, KA HOPE O NA LUNA'OLELO MUA I MAKE. POLYCARP C. UA A'O 'IA 'O 120-135 AD :

POMAIKAI KA POE ILIHUNE, A ME KA POE I HOOMAAUIA NO KA PONO, NO KA MEA, NO LAKOU KE APUNI O KE AKUA. (POLYCARP. LETTER TO THE PHILIPPIANS, MOKUNA II. MAI ANTE-NICENE FATHERS, VOLUME 1 I HO'OPONOPONO 'IA E ALEXANDER ROBERTS & JAMES DONALDSON. PUKA 'AMELIKA, 1885)

NO LAILA, I KA 'IKE 'ANA, "'A'OLE E HO'OMAEWA'EWAEWA 'IA KE AKUA," PONO MAKOU E HELE PONO I KANA KAHOHA A ME KANA NANI ... KA 'UHANE;" AOLE KA POE MOE KOLOHE, AOLE HOI KA POE HOOWAHAWAHA, AOLE HOI KA POE

HANA INO IA LAKOU IHO ME KE KANAKA, AOLE E LOAA IA LAKOU KE AUPUNI O KE AKUA, " AOLE HOI KA POE E HANA ANA I NA MEA KU OLE A ME KA PONO OLE. (IBID, MOKUNA V)

E MALAMA KAKOU IA IA ME KA MAKAU, A ME KA MAKAU NUI, E LIKE ME KANA I KA UOHA MAI AI IA KAKOU, A ME NA LUNAOLELO NANA I HAI MAI I KA EUANELIO IA KAKOU, A ME NA KAULA I HAI MUA MAI I KA HIKI ANA MAI O KA HAKU. (IBID, MOKUNA VI)

E LIKE ME NA MEA 'E A'E MA KE KA UOHA HOU, UA A'O 'O POLYCARP E LOA'A I KA PO'E PONO, 'A'OLE KA PO'E HA'HA'I KA UOHA, KE AUPUNI O KE AKUA.

UA 'OLELO 'IA KēIA MAU MEA I A'O 'IA E POLYCARP:

A I KA LA SABATI IHO, I MAI LA IA; E HOOLOHE MAI OUKOU I KA'U OLELO PAIPAI, E NA KEIKI ALOHA A KE AKUA. UA HOHIKI AKU AU IA OUKOU I KA WA E NOHO AI NA BIHOA, A KE PAIPAI HOU AKU NEI AU IA OUKOU A PAU E HELE ME KA NANI A ME KA PONO MA KA AOAO O KA HAKU. E PILI ANA I KE ALOHA I KEKAHI I KEKAHI, UA HOIKE KOKE MAI KONA HIKI ANA MAI ME HE UWILA HIKIWAWE LA, KA HOOKOLOKOLO NUI MA KE AHI, KE OLA MAU LOA, KONA AUPUNI MAKE OLE. A O NA MEA A PAU I AOIA MAI E KE AKUA A OUKOU I IKE AI, I KO OUKOU IMI ANA I KA PALAPALA HEMOLELE, E KAHAKAHA ME KA PENI A KA UHANE HEMOLELE MA KO OUKOU MAU NAAU, I MAU AI NA KA UOHA ILOKO O OUKOU ME KA PAU OLE.' (LIFE OF POLYCARP, MOKUNA 24. JB LIGHTFOOT, THE APOSTOLIC FATHERS, VOL. 3.2, 1889, PP. 488-506)

‘O MELITO NO SAREDEISA, HE ALAKA‘I O KA ‘EKALESIA O KE AKUA, C. 170 AD, A‘O ‘IA:

NO KA MEA, UA PUKA PU MAI KE KANAWAI MA KA EUANELIO—KA MEA KAHIKO MA KA MEA HOU, MAI ZIONA MAI A ME IERUSALEMA; A ‘O KE KAUAHA I HA‘AWI ‘IA MA KA LOKOMAIIKA‘I, A ME KE ‘ANO O KA HUA I HO‘OPAU ‘IA, A ME KE KEIKI HIPA I LOKO O KE KEIKI, A ME KA HIPA I LOKO O KE KANAKA, A ME KE KANAKA I LOKO O KE AKUA.

AKA, UA LILO KA EUANELIO I WEHEWEHE NO KE KANAWAI A ME KONA

HO‘OKO ‘ANA , ‘OIAI UA LILO KA HALE PULE I HALE WAHONA O KA ‘OIA‘I‘O...

‘O IA KA MEA NANA I HO‘OPAKELE IA KAKOU MAI KA HO‘OLUHI ‘ANA I KE KU‘OKO‘A, MAI KA POULI I KA MALAMALAMA, MAI KA MAKE A I KE OLA, MAI KA HO‘OMAINOINO A I KE AUPUNI MAU LOA. (MELITO . HOMILY ON THE PASSOVER. PAUKU 7,40 , 68. UNUHI MAI KERUX : THE JOURNAL OF ONLINE THEOLOGY. [HTTP://WWW.KERUX.COM/DOCUMENTS/KERUXV4N1A1.ASP](http://WWW.KERUX.COM/DOCUMENTS/KERUXV4N1A1.ASP))

NO LAILA, UA ‘IKE ‘IA KE AUPUNI O KE AKUA HE MEA MAU LOA IA, ‘A‘OLE WALE KA ‘EKALESIA KALIKIANO A I ‘OLE KA EKALESIA KATOLIKA I KEIA MANAWA A UA KOMO PU KE KANAWAI O KE AKUA.

‘O KEKAHI PALAPALA ‘E A‘E MA WAENA O KA HOPENA O KE KENEKULIA ‘ELUA E PAIPAI I KA PO‘E E NANA I KE AUPUNI:

HO'OPUNIPUNI KEKAHI O 'OUKOU, 'A'OLE HO'I E Nānā I HOPE, AKā, E HO'OKOKOKE AKU I KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA. (ROMAN CLEMENT. RECOGNITIONS, BUKE X, MOKUNA XLV. WEHEIA MAI ANTE-NICENE FATHERS, VOLUME 8. HO'OPONOPONO 'IA E ALEXANDER ROBERTS & JAMES DONALDSON. PUKA 'AMELIKA, 1886)

EIA KEKAHI, 'OIAI 'A'OLE I KāKAU 'IA E KEKAHI I LOKO O KA HALE PULE 'OIA'I'O, 'O KE KāKAU 'ANA I WĀENA O KE KENEKULIA 'ELUA I KAPA 'IA 'O THE SHEPHERD OF HERMAS MA KA UNUHI 'ANA E ROBERTS & DONALDSON E HO'OHANA ANA I KA HUA'OLELEO "AUPUNI O KE AKUA" HE 'UMIKUMAMāHā MAU MANAWA.

PO'E KRISTIANO 'OIA'I'O , A 'O KA PO'E HE NUI WALE I HA'I Iā KRISTO, UA 'IKE I KEKAHI MEA E PILI ANA I KE AUPUNI O KE AKUA I KE KENEKULIA 'ELUA.

'O KA HAIPULE KATOLIKA A ME KA HIKINA ORTHODOX 'O IRENÆUS I HO'OMAOPOPO MA HOPE O KE ALAHOUANA, E KOMO Nā KARISTIANO I KE AUPUNI O KE AKUA. E Nānā I KANA MEA I KāKAU AI, C. 180 AD:

NO KA MEA, PELA KE ANO O KA POE I MANAOIO, NO KA MEA, E NOHO MAU ANA KA UHANE HEMOLELE ILOKO O LAKOU, KA MEA I HAAWĪIA MAI E IA I KA BAPETIZO ANA, A I MALAMAIA E KA MEA NANA I HOOKIPA, KE HELE OIA MA KA OIAIO A ME KA HEMOLELE A ME KA PONO A ME KE AHONUI. NO KA MEA , HE ALAHOUANA KO KEIA UHANE ILOKO O KA POE MANAOIO, E LOAA HOU ANA I KE KINO KA UHANE, A ME IA PU, MA KA MANA O KA UHANE HEMOLELE, I HOALAIA MAI A KOMO I KE AUPUNI O KE AKUA . (IRENÆUS, ST., BISHOP OF LYON. UNUHI 'IA MAI KA 'AMENIA E ARMITAGE ROBINSON. 'O KA Hō'IKE 'ANA I KA

HA'I 'OLELEO A KA LUNAOLELO, MOKUNA 42. WELLS, SOMERSET, OCT. 1879. E LIKE ME KA MEA I PA'I 'IA MA KA SOCIETY FOR PROMOTING KNOWLEDGE CHRISTIAN. NEW YORK: KA MACMILLAN CO, 1920).

TEOPHILUS O ANETIOKA:

KE HAI AKU NEI AU I KONA MAIKAI; INA AU E KAPA AKU IA IA HE AUPUNI, KE HAI AKU NEI AU I KONA NANI ... NO KA MEA, INA UA HANA OIA IA IA I KA MAKE OLE MAI KINOHI MAI, INA UA HOOLILO OIA IA IA I AKUA. ... 'A'OLE 'O IA I MAKE, 'A'OLE HO'I I MAKE Iā IA, AKā, E LIKE ME Kā MāKOU I 'OLELEO AI MA LUNA, HIKI I Nā MEA 'ELUA; INA E HULI OIA I NA MEA O KA MAKE OLE, ME KA MALAMA ANA I KE KAUOHA A KE AKUA, E LOAA IA IA KA UKU NO KA MAKE OLE, A LILO I AKUA. (THEOPHILUS , TO AUTOLYCUS , 1:3, 2:27)

UA KāKAU KA HAIPULE KATOLIKA, 'O HIPPOLYTUS, I KE KENEKULIA MUA 'EKOLU:

A E LOA'A Iā 'OE KE AUPUNI O KA LANI, 'O 'OE KA MEA I 'IKE I KE ALI'I LANI I KOU NOHO 'ANA MA KēIA OLA. A E LILO 'OE I HOA NO KE AKUA, A I HO'OILINA Pū ME KRISTO, 'A'OLE HO'OLUHI HOU 'IA E Nā KUKO A ME Nā KUKO, 'A'OLE HO'I E 'EHA HOU 'IA E KA MA'I. NO KA MEA, UA LILO 'OE I AKUA: NO KA MEA, 'O Nā 'EHA A PAU AU I LOA'A AI I KE KANAKA, 'O IA KāNA I Hā'AWI MAI AI Iā 'OE, NO KA MEA, NO KE KINO MAKE 'OE; UA HOOMANAI, A UA HOOHANAUIA I KA MAKE OLE. (HIPPOLYTUS. REFUTATION OF ALL HERESIES, BUKE X, MOKUNA 30)

'O KA PAHUHOPU NO Nā KāNAKA, 'O IA KE AKUA I KE AUPUNI O KE AKUA E HIKI MAI ANA.

Nā PILIKIA MA Nā KENETURI 'ELUA A 'EKOLU

'OIAI KĀ 'AE 'IA 'ANA, I KĀ LUA O KE KENEKULIA, UA KŪ A'E KĀHI ALAKA'I KŪ'Ē I KE KĀNĀWĀI I KĀPĀ 'IA 'O MĀRCION. UA A'O 'O MĀRCION KŪ'Ē I KE KĀNĀWĀI O KE ĀKUA, KĀ SĀBATI, A ME KE ĀUPUNI MAOLI O KE ĀKUA. 'OIAI UA HO'OHEWĀ 'IA 'O IA E POLYCARP A ME Nā MEĀ 'Ē A'E, UA LAUNA PŪ 'O IA ME KĀ EKĀLESIA O ROMĀ NO KEKĀHI MANAWĀ A ME HE MEĀ LĀ UA LOĀ'A IĀ IA KĀ MĀNĀ MĀ LĀILĀ.

I KE KENEKULIA 'ELUA A ME KE KOLU, UA HO'OKUMU 'IA Nā ALLEGORISTS MĀ ALEXANDRIA ('ĀIGUPITA). HE NUI KĀ PO'E HO'OHĀLIKE I KŪ'Ē I KE A'O 'ANA O KE ĀUPUNI E HIKI MAI ANA. E NĀNĀ I KĀ HŌ'IKE E PILI ANA I KEKĀHI O IA MAU MEĀ HO'OHĀLIKE:

UA HĀNAU 'IA 'O DIONYSIUS MAI KĀHI 'OHANA PEGANA HANOHANO A WĀIWĀI HO'I MĀ ALEKANEDERIA, A UA A'O 'IA 'O IA I KĀ LĀKOU 'ĀTIKĀLA. UA HĀ'ALELE 'O IA I Nā KULA PĀGAN E LILO I HAUMĀNA NO ORIGEN, A UA LANAKILA 'O IA MĀ KĀ MĀLAMA 'ANA I KE KULA CATECHETICAL O ALEXANDRIA...

UA HO'OHAUMIA 'O CLEMENT, ORIGEN, A ME KE KULA Gnostic I Nā 'ŌLELO A'O A'O O KĀ 'ŌLELO HEMOLELE MĀ O KĀ LĀKOU WĒHEWĒHE 'ANA A ME KĀ HO'OHĀLIKELIKE 'ANA... UA LOĀ'A IĀ LĀKOU KĀ INOA O "ALLEGORISTS." UA HĀKĀKĀ 'O NEPOS I KĀ PO'E ALLEGORISTS, A UA 'ŌLELO 'O IA E NOHO ĀLI'I 'O KRISTO MĀ KĀ HONUĀ...

UA HO'OPA'APA'A 'O DIONYSIUS ME KĀ PO'E HĀHAI IĀ NEPOS, A MĀ KĀNĀ MO'OLELO... " 'O KE 'ANO O Nā MEĀ I KĒIA MANAWĀ I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA." 'O KĒIA KĀ 'ŌLELO MUA 'ANA O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA E KŪ NEI I KĒIA KŪLANA O Nā 'EKĀLESIA...

UA PāPā 'O NEPOS I KO LākOU HEWĀ, E Hō'IKE ANĀ I KE AUPUNI O KA LANI 'A'OLE IĀ HE MEĀ HO'OHĀLIKELIKE, AKĀ 'O KE AUPUNI MAOLI E HIKI MAI ANĀ O KO KākOU HAKU I KE ALAHOUANA I KE OLA MAU LOA.

NO LAILA, UA HāPAI 'IA KA MANA'O O KE AUPUNI MA KE 'ANO O Nā MEĀ I KēIA MANAWĀ I KE KULA GNOSTIC O ALLEGORISTS MA 'AIGUPITA, AD 200 A 250, HE KENEKULIA PIHA MA MUA O KA MANA'O 'IA 'ANA O Nā PĪHOPĀ O KE AUPUNI E NOHO ANĀ MA KA NOHO ALI'I. ...

UA NO'ONO'O 'O CLEMENT I KA MANA'O O KE AUPUNI O KE AKUA MA KE 'ANO HE 'IKE NO'ONO'O MAOLI O KE AKUA. UA Hō'IKE 'O ORIGEN IĀ IĀ MA KE 'ANO HE MANA'O 'UHANE I HūNā 'IA MA KA LEKĀ MA'ALAHĪ O KA PALAPALA HEMOLELE . (WARD, HENRY DANĀ. THE GOSPEL OF THE KINGDOM: A KINGDOM NOT OF THIS WORLD; NOT IN THIS WORLD; BUT TO COME IN THE HEAVENLY COUNTRY, OF THE RESURRECTION FROM THE DEAD AND OF THE RESTITUTION OF ALL THINGS. PUBLISHED BY CLAXTON, REMSEN & HAFELFINGER , 1870, PP. 124-125)

NO LAILA, 'OIAI 'O BISHOP NEPOS I A'O AKU AI I KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA, UA HO'ā'O KA PO'E ALLEGORISTS E Hō'IKE MAI I KĀHI HO'OMĀOPOPO WĀHAHE'E, 'A'OLE MAOLI MAOLI. UA HO'ā'O Pū 'O BISHOP APOLLINARIS O HIERAPOLIS E HĀKĀKĀ I Nā HEWĀ O KA PO'E ALLEGORISTS E PILI ANĀ I KA MANAWĀ LIKE. UA Kū MAOLI KA PO'E I LOKO O KA EKĀLESIA O KE AKUA NO KA 'OIA'I'O O KE AUPUNI MAOLI O KE AKUA MA KA Mō'AUKĀLA.

UA A'O 'O HERBERT W. ARMSTRONG I KA 'EUANELIO O KE AUPUNI, PLUS

I KE ^{KENEKULIA} 20, UA KĀKAU 'O HERBERT W. ARMSTRONG I HALA:

NO KA MEA, UA HOOLE LAKOU IKA EUANELIO A KRISTO. . . , PONO KE AO NEI E PANI I KEKAHI MEA E AE MA KONA WAHI. PONO LAKOU E HANA I KAHU MEA HO'OPUNIPUNI! NO LAILA, UA LOHE MAKOU I KE AUPUNI O KE AKUA I 'OLELO 'IA MA KE 'ANO HE PALAKA NANI WALE NO - HE MANA'O MAIKA'I I LOKO O NA NA'AU O KE KANAKA - E HO'EMI ANA I KE AUPUNI O KE AKUA, 'A'OHE MEA MAOLI! UA KUHI HEWA KEKAHI PO'E 'O KA "EKALESI" KE AUPUNI. . . 'O KE KAULA 'O DANIELA, KA MEA I OLA I NA MAKAHIKI HE 600 MA MUA O KRISTO, UA 'IKE 'O IA HE AUPUNI MAOLI KE AUPUNI O KE AKUA - HE AUPUNI E NOHO ALI'I ANA.

MAOLI MA KA HONUAA . . .

EIA . . . 'O KA WEHEWEHE 'ANA A KE AKUA I KE 'ANO O KE AUPUNI O KE AKUA: "A I NA LA O KEIA MAU ALI'I...."--EIA KA 'OLELO 'ANA I NA MANAMANA WAWAE HE 'UMI, HE HAPA HAO A HE PALOLO MA'I. 'O KEIA, MA KA HO'OPILI 'ANA I KA WANANA ME DANIEL 7, A ME KA HO'IKE 13 A ME 17, E PILI ANA I KA UNITED STATES OF EUROPE HOU E HO'OKUMU NEI. . . IMUA O KOU MAU MAKA! HO'IKE 'O 17:12 I KA KIKO'I E LILO IA I HUI 'ANA O NA ALI'I HE 'UMI A I 'OLE NA AUPUNI (REV. 17: 8) E HO'ALA HOU I KA EMPIRE ROMAN KAHIKO . . .

I KA HIKI ANA MAI O KRISTO, E HELE MAI ANA OIA MA KE ANO ALII O NA'LII, E NOHO ALII ANA MA KA HONUAA A PAU (AP. 19:11-16); A O KONA AUPUNI-- *KE AUPUNI O KE AKUA* -- WAHI A DANIELA, E HOOPA U I KEIA MAU AUPUNI A PAU. 'OKU PEHE 'E HE FAKAHA 11:15: " KO E NGA'AHU PULE'ANGA 'O E MAMAN'I NA'A NAU HOKO KO *E NGA'AHU* PULE'ANGA 'O 'ETAU 'EIKI, MO HONO KALAISI: PE'A 'E PULE'I IA 'I HE TA'ENGATA'"! O KE AUPUNI O KE AKUA KEIA. 'O IA KA HOPE O NA AUPUNI I KEIA MANAWA--'AE, 'O

‘AMELIKA HUI Pū ‘IA A ME Nā AUPUNI PELEKANE. A LAILA E LILO LāKOU I MAU AUPUNI - Nā AUPUNI - NO KĀ HAKU ‘O IESU KRISTO, A LAILA KE ALI‘I O Nā ALI‘I MA LUNA O KĀ HONUĀ A PĀU. HO‘OMAOPOPO LOĀ KēIA I KĀ ‘OIA‘I‘O ‘O KE AUPUNI O KE ĀKUA HE AUPUNI MAOLI. E LIKE ME KE AUPUNI O KĀLEDEĀ HE AUPUNI--E LIKE ME KE AUPUNI O ROMA HE AUPUNI-- PELA NO KE AUPUNI O KE ĀKUA. ‘O IA KĀ LAWĒ ‘ANĀ I KE AUPUNI O Nā LĀHUI O KĀ HONUĀ. HANAU O IESU KRISTO I MOI--HE ALII! . . .

‘O KĀ IESU KRISTO KĀ MEĀ I HELE MA LUNA O Nā PU‘U A ME Nā AWĀWĀ O KĀ ‘ĀINA HEMOLELE A ME Nā ALĀNUI O IERUSALEMA MA MUĀ O 1,900 MAU MAKĀHIKI I HALĀ ĀKU NEI E HELE HOU MAI ANĀ. UĀ ‘ŌLELO ‘O IA E HO‘I HOU MAI. MA HOPE O KONA KAULIA ‘ANĀ MA KE KE‘Ā, HO‘ĀLA KE ĀKUA IĀ IA MAI KĀ MAKE MAI MA HOPE O Nā Lā ‘EKOLU A ME Nā Pō ‘EKOLU (MAT. 12:40; ACTS 2:32; I KOR. 15:3-4). UĀ PII ĀKU OIA I KĀ NOHOALII O KE ĀKUA. KE KE‘ENA PO‘O O KE AUPUNI O KE AO HOLO‘OKO‘Ā (ACTS 1: 9-11; HEB. 1: 3; Ś: 1; 10:12; REV. 3:21).

‘O IA KE "KANĀKA" O KĀ ‘ŌLELO NANE, I HELE I KĀ NOHO ALI‘I O

‘O KE ĀKUA - KĀ "'ĀINA MAMAŌ" - E PONI ‘IA I ALI‘I O Nā ALI‘I MA LUNA O Nā LĀHUI A PĀU, A LAILA E HO‘I MAI I KĀ HONUĀ (LUKA 19:12-27).

EIA HOU, AIA ‘O IA I KĀ LANI A HIKI I KĀ "MANAWĀ O KĀ HO‘IHO‘I ‘ANĀ I Nā MEĀ āPAU" (Nā HANA 3:19-21). ‘O KĀ HO‘IHO‘I ‘ANĀ, ‘O IA KĀ HO‘IHO‘I ‘ANĀ I KĀHI MOKU‘ĀINA A I ‘OLE KŪLANĀ MUĀ. MA KEIĀ HIHĪĀ, KĀ HOIHOI HOU ANĀ I KE AUPUNI O KE ĀKUA MA KĀ HONUĀ, A PELA, KĀ HOIHOI

HOU ANA MAI I KA MALUHIA HONUĀ, A ME KA UTOPIA KULANA.

‘O KA HAUNAELE HONUĀ I KĒIA MANAWĀ, KA PI‘I ‘ANA O Nā KAUA A ME Nā PAIO E HO‘OPAU I KA PILIKIA NUI O KA HONUĀ A INā ‘A‘OLE KE AKUA E KOMO, ‘A‘OHE ‘I‘O KANAKA E OLA (MAT. 24:22). I KONA KI‘EKI‘E LOĀ I KA Wā E LOHI AI KA HOPENĀ I KA HO‘OPAU ‘ANA I Nā OLA āPAU MAI KĒIA HONUĀ AKU, E HO‘I MAI ‘O IESŪ KRISTO. I KEIA MANAWĀ E HELE MAI ANA OIA MA KE ANO HE AKUA AKUA. KE HELE MAI NEI ‘O IA ME KA MANA A ME KA NANI O KA MEĀ NĀNA I HANA I KE AO HOLO‘OKO‘A. (MAT. 24:30; 25:31 .) E HELE MAI ANA OIA MA KE ANO “KE ALII O NA ALII, A ME KA HAKU O NA HAKU” (AP. 19:16), E KUKULU I AUPUNI KIEKIE O KA HONUĀ A E HOOMALU I NĀ AUPUNI A PAU “ME KE KOOKOO HAO.” (HOIKE. 19:15; 12:5) . . .

ALOHA ‘OLE ‘O KRISTO?

AKā, E HO‘ŌHO ANEI KE KANAKA ME KA ‘OLI‘OLI, A HO‘OKIPA Iā IA ME KA HAU‘OLI NUI A ME KA HOIHOI - ‘O Nā HALE PULE HO‘I O KA HO‘OMANA KALIKIANO KU‘UNA?

‘A‘OLE LĀKOU E! E MANA‘O‘I‘O LĀKOU, NO KA MEĀ, UA HO‘OPUNIPUNI Nā KUHINA WĀHAHE‘E A SĀTANA (II KOR. 11:13-15) Iā LĀKOU, ‘O IA KA ‘ANIKRISTO. E HUHŪ Nā ‘EKALESIĀ A ME Nā LĀHUI I KONA HIKI ‘ANA MAI (REV. 11:15 ME 11:18), A E HO‘Ā‘O MAOLI Nā PŪ‘ALI KOĀ E KAUA Iā IA E LUKU Iā IA (REV. 17:14)!

E KOMO ANA NĀ AUPUNI I KE KAUA CLIMACTIC O KE KAUA HONUĀ III E HIKI MAI ANĀ, ME KE KAHUA KAUA MA IERUSALEMA (ZEK. 14:1-2) A LĀILA E HO‘I MAI ‘O KRISTO. MA KA MANA SUPERNATURAL E “HAKAKā ‘O IA I KĒLĀ MAU

LĀHUI KANAKA" E KAUA Kū'ē Iā IĀ (VERSE 3). E LANAKILA LOA 'O IĀ Iā LĀKOU (AP. 17:14)! "E KU NO KONA MAU WĀWĀE IĀ LA MĀLUNA O KA MAUNA OLIVETA," MA KAHI MAMAŌ LOA MA KA HIKINA O IERUSALEMA (ZAK. 14:4). (ARMSTRONG HW. THE MYSTERY OF THE AGES, 1984)

Hō'IKE KA BAIBALA E HO'I MAI 'O IESŪ A E LANAKILA 'O IĀ, AKĀ NUI KA PO'E E HAKAKĀ Iā IĀ (REVELATION 19:19). HE NUI KA PO'E E KOI (MA MULI O KA HO'OMAOPOPO HEWĀ 'ANA I KA WĀNANA BAIBALA, AKĀ MA MULI O Nā KĀULA WĀHAHE'E A ME Nā MYSTICS) 'O KA HO'I 'ANA MAI 'O IESU 'O IĀ KA ANTIKRISTO HOPE LOA!

NA HERBERT ARMSTRONG MAI KEIĀ:

'O KA HO'OMANA 'OIA'I'O--'O KA 'OIA'I'O O KE AKUA I HO'OIKAIKA 'IA ME KE ALOHA O KE AKUA I Hā'AWĪ 'IA E KA 'UHANE HEMOLELE...HĀ'I 'A'OLE I 'ŌLELO 'IA KA HAU'OLI I KA 'IKE 'ANA I KE AKUA A ME IESU KRISTO--'IKE I KA 'OIA'I'O--A ME KA PUMEHANA O KE ALOHA O KE AKUA!...

'O Nā A'O 'ANA O KA 'EKALESIĀ 'OIA'I'O O KE AKUA, 'O IĀ WĀLE Nō KA "OLA I KēLĀ ME KēIĀ 'ŌLELO" O KA BAIBALA HEMOLELE ...

E HULI A'E Nā KĀNĀKA MAI KE ALĀ E "LOA'A" AI I KE ALĀ E "Hā'AWĪ" - KE ALĀ ALOHA O KE AKUA.

E PA'A KA HONUĀ I KēIĀ MANAWĀ HE CIVILIZATION HOU!
(IBID)

'O KA CIVILIZATION HOU KE AUPUNI O KE AKUA. 'O KA HO'OLAHA 'ANA E HIKI MAI ANA KE AUPUNI HOU A HO'OKUMU 'IA MĀ LUNA O KE ALOHA, HE 'ĀPANA NUI IĀ O KA 'EUANELIO MAOLI O KE AUPUNI

Ā IESU Ā ME KĀNĀ PO‘E HĀHĀI I Ā‘O ĀI. ‘O IĀ KĀHI MEĀ Ā MĀKOU
E HĀ‘I ĀKU NEI MĀ KĀ *CONTINUING* CHURCH OF GOD.

UĀ ‘IKE ‘O HERBERT ARMSTRONG E Ā‘O ĀNĀ ‘O IESŪ ‘O KĀ HUI
KANĀKĀ, ‘OIAI KE MĀNĀ‘O NEI ‘O IĀ E NĀWĀHI E HO‘OLOHE, UĀ
HŌ‘OLE ‘O IĀ I KE ‘ĀNO HĀ‘ĀWĪ O KE OLĀ, KE ĀLĀ O KE ĀLOHĀ. ME
HE MEĀ LĀ ‘Ā‘OHE MEĀ I ‘IKE PONO I KE ‘ĀNO O KĀ MEĀ Ā IESU E
Ā‘O NEI.

O KE OLĀ MĀ O IESU LĀ KEKĀHI HĀPĀ O KĀ EUANELIO

I KĒIA MĀNĀWĀ, MĀNĀ‘O PĀHĀ KEKĀHI PO‘E I HELUHELU I KĒIA
NO KĀ MAKE ‘ĀNĀ O IESŪ Ā ME KĀNĀ KULEĀNĀ I KE OLĀ. ‘ĀE, ‘O
IĀ KĀ ‘ĀPĀNĀ O KĀ ‘EUANELIO Ā KE KĀUOHĀ HOU Ā ME HERBERT
W. ARMSTRONG I KĀKĀU ĀI.

HŌ‘IKE KE KĀUOHĀ HOU I KĀ ‘EUANELIO E PILI ĀNĀ I KE OLĀ MĀ
O IESŪ LĀ:

¹⁶ NO KĀ MEĀ, ‘Ā‘OLE ĀU I HILAHILA I KĀ ‘EUANELIO Ā
KRISTO, NO KĀ MEĀ, ‘O IĀ KĀ MĀNĀ O KE ĀKUĀ E OLĀ ĀI
NO KĀ PO‘E MĀNĀ‘O‘I‘O, NO KĀ IUDAIO MUA, Ā NO KĀ
HELENE HO‘I (ROMĀ 1:16).

⁴ NO IĀ MEĀ, HELE ĀKU LĀ KĀ POE I HOOPUEHUIĀ, E ĀO
ĀNĀ

KĀ OLELO. ⁵ Ā IHO ĀKU LĀ O PILIPO I KE KULĀNĀKĀUHALE
O SAMĀRIĀ, Ā HĀI ĀKU LĀ IĀ KRISTO IĀ LĀKOU. ... ¹² ĀKĀ,
IĀ LĀKOU I MĀNĀOIO ĀI IĀ PILIPO I KĀNĀ HĀI ĀNĀ I NĀ
MEĀ E PILI ĀNĀ I KE ĀUPUNI O KE ĀKUĀ, Ā ME KĀ INOĀ O
IESU KRISTO, UĀ BĀPETIZOIA NĀ KĀNE Ā ME NĀ WĀHINE.
... ²⁵ Ā I KO LĀKOU HOIKE ĀNĀ Ā HĀI ĀKU I KĀ OLELO Ā KĀ
HĀKU, HOI MAI LĀ LĀKOU I IERUSALEMA, E HĀI ĀNĀ I KĀ

EUANELIO MA NA KAUAHALE HE NUI O KO SAMARIA. ²⁶ A OLELO MAI LA KA ANELA O KA HAKU IA PILIPO ... ⁴⁰ UA LOAA O PILIPO MA AZOTA . A HELE A'ELA IA, A'O MAILA MA Na Kulanakauhale A PAU, A HIKI I KAISAREIA. (NGäUE 8: 4,5,12,25,26,40)

¹⁶ HAI MAI LA IA IA LAKOU IA IESU A ME KE ALAHOUANA. (Nä HANA 17:18)

³⁰ NOHO IHO LA O PAULO A HALA NA MAKAHIKI ELUA ILOKO O KONA HALE HOOLIMALIMA, A HOOKIPA AKU LA IA I KA POE A PAU I HELE AKU IO NA LA, ³¹ **E HAI ANA I KE AUPUNI O KE AKUA, A E AO AKU I NA MEA E PILI ANA I KA HAKU IA IESU KRISTO** ME KA WIWO OLE, AOHE MEA PAPA MAI IA IA. (Nä HANA 28:30-31)

E HO'OMAOPOPO I KA HA'I 'ANA UA KOMO 'O IESU ME KE AUPUNI. 'O KA MEA KAUMAHA, 'O KA 'IKE KUPONO O KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA E NALOWALE ANA MAI Na A'O 'ANA O Na 'EKALESIÄ HELENE-ROMA.

'OIA'I'O, NO KE KOKUA 'ANA Ia MAKOU E LILO I 'APANA O Kela AUPUNI, UA ALOHA NUI KE AKUA I Na KANAKA A UA HO'OUNA 'O IA Ia IESU E MAKE NO MAKOU (IOANE 3:16-17) A HO'OPAKELE Ia MAKOU MA KANA LOKOMAIKA'I (EPESO 2:8). A 'O IA KA 'APANA O KA 'EUANELIO (Nä HANA 20:24).

'O KA 'EUANELIO O KE AUPUNI KA MEA E PONO AI KA HONUÄ, AKÄ
...

'O KA HANA 'ANA NO KA MALUHIA (MATTHEW 5: 9) A ME KA HANA MAIKA'I 'ANA HE MAU PAHUHOPU KUPONO (CF. GALATIA 6:10). AKÄ NA'E, NUI Na ALAKA'I O KA HONUÄ, ME Na PO'E HO'OMANA, E MANA'O'I'O 'O KA HUI Pü 'ANA O Na KANAKA äPAU

E LAWĒ MAI I KĀ MĀLUHĪA Ā ME KĀ PŌMAIKA‘I, ‘Ā‘OLE KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. Ā ‘OIAI E LOĀ‘Ā ĀNA IĀ LĀKOU KEKAHI MAU KŪLE‘Ā KINO, ‘Ā‘OLE WĀLE LĀKOU E KŪLE‘Ā ‘OLE, ‘O KEKAHI O KĀ LĀKOU HO‘OIKAIKĀ KANĀKĀ E LAWĒ HOPE LOĀ I KĀ HONUĀ HONUĀ Ā HIKI I KE KUMU E HO‘OMĀU ‘OLE ĀI KE OLĀ INĀ ‘Ā‘OLE HO‘I ‘O IESŪ E HO‘OKUMU I KONA ĀUPUNI. ‘O KĀ PO‘E E HO‘OPONOPONO ĀNA I KĀ HONUĀ ME KE ĀKUA ‘OLE HE ‘EUANELIO LAPUWĀLE Ā WĀHAHE‘E (SĀLAMO 127:1).

KE HO‘Ā‘O NEI NĀ MEĀ HE NUI O KĀ HONUĀ E HO‘OHUI I KĀHI HO‘OLĀLĀ HONUĀ SEMI-RELIGIOUS BABYĻONIA E HO‘OKOMO I KĀHI HO‘ONOHONOHO HONUĀ HOU I KĀ 21ST CENTURY. ‘O KĒIA KĀHI MEĀ Ā KĀ HO‘OMĀU ‘ĀNA O KE ĀKUA I HO‘OHEWĀ ĀI MAI KONA HO‘OMĀKĀ ‘ĀNA Ā ME KĀ HO‘OLĀLĀ E HO‘OMĀU I KĀ HO‘OHEWĀ ‘ĀNA. MAI KĀ HO‘OPUNIPUNI ‘ĀNA O SĀTĀNA IĀ EVĀ E HĀ‘ULE NO KĀHI MĀNĀ O KĀNĀ ‘EUANELIO KOKOKE I 6000 MAU MAKĀHIKI I HĀLĀ ĀKU NEI (GENESIS 3), NUI NĀ KĀNĀKĀ I MĀNĀ‘O UĀ ‘IKE LĀKOU MĀ MUA O KE ĀKUA I KĀ MEĀ E HO‘OMĀIKA‘I ĀI LĀKOU Ā ME KĀ HONUĀ.

WĀHI Ā KĀ BAIBALA, E HUI PŪ ‘IĀ KĀHI ĀLĀKĀ‘I KOĀ MĀ ‘EULOPĀ (I KĀPĀ ‘IĀ ‘O KE ĀLI‘I O KĀ ‘ĀKAU, I KĀPĀ ‘IĀ ‘O KĀ BEAST O REVELATION 13: 1-10) ME KĀHI ĀLĀKĀ‘I HO‘OMĀNĀ (I KĀPĀ ‘IĀ ‘O KE KĀULA WĀHAHE‘E, I KĀPĀ ‘IĀ HO‘I ‘O THE. ‘O ANTIKRISTO HOPE LOĀ Ā ME KĀ BEAST ‘ELUA PEPEIAOHAO O KĀ HŌ‘IKE 13: 11-17) MAI KE KŪLANĀKAUHALE O NĀ PU‘U ‘EHIKU (REVELATION 17: 9 , 18) E LAWĒ MAI I KĀHI ‘BABULONIA’ (REVELATION 17 & 18) HO‘ONOHONOHO HONUĀ. ‘OIAI E PONO ĀNA KE KANĀKĀ I KĀ HO‘I ‘ĀNA MAI O KRISTO Ā ME KĀ HO‘OKUMU ‘ĀNA I KONA ĀUPUNI, ‘Ā‘OLE NUI KĀ PO‘E O KĀ HONUĀ E HO‘OLOHE I KĒIA ‘ŌLELO I KE KENEKULIA 21 ‘E HO‘OMĀU LĀKOU I KĀ MĀNĀ‘O‘I‘O I NĀ ‘ANO LIKE ‘OLE O KĀ ‘EUANELIO WĀHAHE‘E Ā SĀTĀNA. ĀKĀ, E LOĀ‘Ā I KO KE ĀO NEI KĀ HŌ‘IKE.

E HO‘OMANA‘O I Kā IESU A‘O ‘ANA:

‘A E HAILA‘KU KEIA EUANELIO O KE AUPUNI MA KA HONU
A PAU, I MEA HOIKE I NA AINA A PAU, ALAILA E HIKI MAI
KA HOPENA. (MATAIO 24:14)

E HO‘OMAOPOPO ‘OE E HIKI MAI KA ‘EUANELIO O KE AUPUNI I KA
HONU A I MEA Hō‘IKE, A LAILA HIKI MAI KA HOPENA.

NUI Nā KUMU NO KēIA.

‘O KEKAHI, NāWĀHI KE AKUA E LOHE KA HONU I KA ‘EUANELIO
‘OIA‘I‘O MA MUA O KA HO‘OMAKA ‘ANA O KA POPILIKIA NUI (I
Hō‘IKE ‘IA E HO‘OMAKA MA MATTHEW 24:21). NO LAILA, HE
Hō‘IKE A HE ‘ōLELO A‘O KA ‘EUANELIO (CF. EZEKIEL 3; AMOSA 3:
7). ‘O IA KA HOPENA I KA HO‘OHULI ‘ANA I Nā HELENE HOU A ‘E MA
MUA O KA HO‘I ‘ANA MAI O IESŪ (ROMA 11:25) A ME KA HO‘OHULI
‘ANA I Nā GENTILE ‘OLE (ROMA 9:27) MA MUA O KA HO‘I ‘ANA MAI
O IESŪ.

‘O KEKAHI, ‘O KA MEA NUI O KA ‘ōLELO E Kū‘ē I KA MANA‘O O KA
BEAST E ALA MAI ANA, KE ALI‘IO KA MANA ‘ĀKAU, ME KE KĀULA
WĀHAHE‘E, KA ANTIKRISTO HOPE LOA. E HO‘OHIKI LĀKOU I KA
MALUHIA MA O KA HANA KANAKA, AKĀ E ALAKA‘I IA I KA
HOPENA (MATTHEW 24: 14) A ME KA LUKU (CF. 1 THESSALONIANS
5: 3).

MA MULI O Nā Hō‘AILONA A ME Nā MEA KUPANAHA WĀHAHE‘E I
HUI PŪ ‘IA ME LĀKOU (2 TESALONIKA 2: 9), ‘O KA HAPA NUI O KA
HONU E KOHO E MANA‘O‘I‘O I KA WĀHAHE‘E (2 TESALONIKA 2:9-
12) MA KAHI O KA ‘EUANELIO. MA MULI O KA HO‘OHEWĀ HEWĀ
‘OLE ‘ANA I KE AUPUNI MILENIUMA O KE AKUA E Nā KATOLIKA
ROMA, EASTERN ORTHODOX, LUTHERANS, A ME Nā MEA ‘ē A‘E, NUI
KA PO‘E E ‘ōLELO HEWĀ ‘OLE ‘O KA ‘ōLELO O KA ‘EUANELIO

MILENIUMA O KE AUPUNI O KE AKUA 'O IA KA 'EUANELIO WAHAHE'E E PILI ANA ME 'ANIKRISTO.

E HA'I AKU ANA KA PO'E KRISTIANO 'O PHILADELPHIA MA KA 'OIA'I'O (REVELATION 3: 7-13) I KA 'EUANELIO MILENIUMA O KE AUPUNI A ME KA HA'I 'ANA I KA HONU A I KA MEA A KEKAHI MAU ALAKA'I O KE AO NEI (ME KA BEAST A ME KA FALSE PROPHET) E HANA AI.

E KAKO'O LAKOU I KA HA'I 'ANA I KA HONU A I KA 'OLELO A KA BEAST, KE ALI'I O KA MANA 'AKAU, A ME KA FALSE PROPHET, KA ANTICHRIST HOPE LOA, E LUKU HOPE LOA (ME KEKAHI O KO LAKOU MAU HOA PILI) I KA USA A ME NA LAHUI ANGLO-'O UNITED KINGDOM. , CANADA, AUSTRALIA, A ME NEW ZEALAND (DANIELA 11:39) A E LUKU KOKE LAKOU I KA HUI ARABIA/ISLAMIC (DANIELA 11:40-43), E HANA MA KE ANO HE MAU MEA HANA A NA DAIMONIO (HOIKEANA 16:13-14). A E KAUA AKU IA IESU KRISTO I KONA HOI ANA MAI (HOIKEANA 16:14; 19:19-20). E HA'I AKU ANA KA PO'E PILADELEPIA KUPA'A (REVELATION 3: 7-13) E HIKI KOKE MAI ANA KE AUPUNI MILENIUMA. E HO'OPUKA PAHA KEIA I KA NUI O KA PAPAHO A KOKUA I KA HO'OKO 'ANA O MATAIO 24:14. MAKOU I LOKO O KA HO'OMAU EKALESIA O KE AKUA E HOOMAKAUKAU I PALAPALA (MA NA OLELO HE NUI), E HO'OHUI I NA PUNAWELE, A ME KA HANA 'E A'E HANA E HOOMAKAUKAU AI NO KA 'HANA POKOLE' (CF. ROMA 9:28) E ALAKAI I KE AKUA MANAO PAA MATTHEW 24: 14 UA LAWA IA I MEA HOIKE NO KA HOPE E HIKI MAI ANA.

'O KA 'EUANELIO WAHAHE'E' E HO'OLAHA ANA I NA ALAKA'I O KA HONU A ('O IA PAHA KEKAHI 'ANO 'HOU' O KE ALAKA'I KI'EKI'E O 'EULOPA ME KAHU PONTIFF I HO'OPA'APA'A 'IA E KOI/KAHU 'ANO KATOLIKA) 'A'OLE NAWAHI LAKOU - 'A'OLE LAKOU NAWAHI I KA HONU A E A'O I KA MEA A LAKOU E NAWAHI AI. HANA (A AOLE PAHA E MANAOIO IA LAKOU IHO I KINOHI, CF. ISAIA 10:5-7). E A'O

WĀHAHE'E PAHA LĀKOU A ME / A I 'OLE Kā LĀKOU PO'E KāKO'O E KāKO'O ANA KA PO'E PHILADELPHIANS KŪPA'A I KĀHI A'O EXTREMIST (MILLENARIANISM) O KĀHI ANTICHRIST E HIKI MAI ANA. 'O Nā HO'OPĀ'ĀPA'A A LĀKOU A ME / A I 'OLE Kā LĀKOU PO'E E HANĀ AI I KA PO'E 'OIA'I'O O PHILADELPHIA A ME KA HO'OMAU 'ANA O KA EKALEZIA A KE AKUA E HO'OMAKA AI KA HO'OMĀINOINO (DANIEL 11:29-35; Hō'IKE 12:13-15). 'O KēIA KA MEĀ E ALAKA'I AI I KA HOPENA - KA HO'OMAKA 'ANA O KA POPILIKIA NUI (MATTHEW 24:21; DANIEL 11:39; CF. MATTHEW 24:14-15; DANIEL 11:31) A ME KĀHI MANAWĀ PALEKANA NO KA PO'E 'OIA'I'O 'O PHILADELPHIA KARISTIANO (HOIKEANA 3:10; 12:14-16).

'O KA HOLOHOLONA A ME KE KĀULA WĀHAHE'E E HO'Ā'O I KA IKAIKA, KA HO'OKELE WĀIWĀI, Nā Hō'AILONA, Nā MEĀ KUPANĀHA WĀHAHE'E, KA PEPEHI KANAKA, A ME Nā PILIKIA 'Ē A'E (REVELATION 13:10-17; 16:14; DANIEL 7:25; 2 TESALONIKA 2: 9-10) . E NĪNAU Nā KARISTIANO:

¹⁰ ¶ PEHEA Lā KA Lō'IHI, E KA HAKU, KA HEMOLELE A ME KA 'OIA'I'O, A HIKI I KOU HO'OPĀ'I 'ANA A HO'OPĀ'I I KO MĀKOU KOKO MĀ LUNA O KA PO'E E NOHO ANA MĀ KA HONUĀ? (HOIKEANA 6:10)

I Nā MAKĀHIKI A PAU, UĀ NO'ONO'O KA PO'E O KE AKUA, "PEHEA KA Lō'IHI A HIKI I KA HO'I 'ANA MAI O IESŪ?"

'OIAI 'A'OLE MĀKOU I 'IKE I KA Lā A ME KA HOLA, MANA'O MĀKOU E HO'I MAI 'O IESŪ (A UĀ HO'OKUMU 'IA KE AUPUNI MILENIUMA O KE AKUA) I KE KENEKULIA 21 'HO'OKUMU 'IA MĀ Nā PALĀPALĀ HEMOLELE HE NUI (EG MATTHEW 24: 4-34; SALAMO 90: 4; HOSEA 6: 2; LUKE 21:7-36; HEPELU 1:1-2; 4:4,11; 2 PITA 3:3-8; 1 TESALONIKA 5:4), KO E NGĀĀHI KONGĀ 'A E NI'IHI 'OKU TĀU MĀMĀTA KI AI 'OKU FĀKĀHOKO.

INā ‘A‘OLE E KOMO ‘O IESŪ, UĀ HO‘OPĀU KO KE AO NEI I Nā OLĀ A PAU:

²¹ A LAILĀ E HIKI MAI ANĀ KĀ PILIKIĀ NUI, ‘A‘OLE E LIKE ME IĀ MAI KE KUMU MAI O KE AO NEI A HIKI I KēIĀ MANĀWĀ, ‘A‘OLE HO‘I E HIKI MAI ANĀ MĀ HOPE ĀKU. ²² A I HOOPOKOLE OLE IĀ UĀ MAU LĀ LĀ, AOHE KĀNĀKĀ E OLĀ; ĀKĀ, NO KĀ POE I WĀEIA, E HOOPOKOLEIA IĀ MAU LĀ. (MATAIO 24:21-22)

²⁹ MAHOPE KOKE IHO O IĀ MAU LĀ POPILIKIĀ, E POELEELE AUANEI KĀ LĀ, AOLE HOI E HĀAWĪ MAI KĀ MAHINA I KONA MĀLAMĀLĀMĀ; E HAULE NO NĀ HOKU MAI KĀ LANI MAI, A E HOONAUEIA NĀ MEĀ MĀNĀ O KĀ LANI. ³⁰ A LAILĀ E ‘IKE ‘IĀ KĀ Hō‘AILONĀ O KE KEIKI A KE KĀNĀKĀ MĀ KĀ LANI, A LAILĀ E UWē Nā ‘OHĀNĀ A PAU O KĀ HONUĀ, A E ‘IKE LĀKOU I KE KEIKI A KE KĀNĀKĀ E HELE MAI ANĀ MĀ LUNA O Nā AO O KĀ LANI ME KĀ MĀNĀ A ME KĀ NĀNI NUI. ³¹ A E HOOUNĀ ĀKU IĀ I KONA POE ANELA ME KĀ PU KĀNI NUI, A E HOĀKOĀKOĀ LĀKOU I KĀNĀ POE I WĀEIA, MAI NĀ MAKĀNI EĀ, MAI KĒLĀ AOĀO O KĀ LANI A I KĒLĀ AOĀO. (MATAIO 24:29-31)

‘O KE AUPUNI O KE ĀKUĀ KĀ MEĀ E PONO AI KO KE AO NEI.

NĀ ELELE NO KE AUPUNI

HE AĀ KĀU KULEĀNĀ MĀ KE AUPUNI?

I KēIĀ MANĀWĀ, INā HE KARISTIANO MAOLI ‘OE, E LILO ‘OE I ‘ELELE NO IĀ. E NĀNĀ I KĀ MEĀ A KĀ APOSETOLO PAULO I KĀKĀU AI:

²⁰NO IA HOI, HE MAU ELELE MAKOU NO KRISTO, ME HE MEA LA E NONOI AKU ANA KE AKUA MA O MAKOU LA; (2 KORINETO 5:20)

¹⁴NOLAILA, E KU OUKOU, ME KE KAEI I KO OUKOU PUHAKA I KA OIAIO, E KOMO I KA PALEUMAUMA O KA ^{pono}; ¹⁶MA LUNA O NA MEA A PAU, E LAWE 'OUKOU I KA PALE KAUA O KA MANA 'O'I'O E HIKI AI IA 'OUKOU KE KINAI I NA IHE WELA A PAU A KA HEWA. ¹⁷E LAWE HOI I KA MAHIOLE O KE OLA, A ME KA PAHIKAUA O KA UHANE, OIA KA OLELO A KE AKUA; ¹⁸E PULE MAU ANA ME KA PULE A PAU, A ME KA NONOI ANA MA KA UHANE, E KIAI A HIKI I KEIA MEA, ME KE AHONUI A ME KA NONOI AKU NO KA POE HAIPULE A ^{PAU}; KA MEA POHIHIHI O KA EUANELIO, ²⁰NO IA MEA, HE ELELE AU ME NA KAULAHAO; I 'OLELO WIWO 'OLE AKU AU MA LAILA, E LIKE ME KA 'U E 'OLELO AKU AI. (EPESO 6:14-20)

HE AHA KA 'ELELE? 'O MERRIAM-WEBSTER KA WEHEWEHE PENEI:

1 : HE ELELE AUPUNI; 'OI AKU: HE 'ELELE DIPLOMATIC O KE KULANA KI'EKI'E LOA I 'AONO 'IA I KE AUPUNI 'E A I 'OLE KE ALI'I MA KE 'ANO HE LUNAMAKA 'AINANA O KONA AUPUNI PONO'I A I 'OLE KE ALI'I A I KOHO 'IA NO KAHI HANA DIPLOMATIC KUIKAWA

2 A: HE LUNAMAKA AINANA A HE ELELE PAHA

INA HE KARISTIANO MAOLI 'OE, HE 'ELELE KUHELU 'OE, NO KRISTO! FAKATOKANGA'I 'A E ME'A NA'E TOHI 'E HE 'APOSETOLO KO PITA:

'AKA, HE HANAUNA OUKOU I WAEIA, HE KAHUNA ALII, HE LAHUIKANAKA HEMOLELE, HE POE KANAKA PONOI NONA, I HAI AKU OUKOU I KA NANI O KA MEA NANA OUKOU I HEA

MAI MAILOKO MAI O KA POULI I KONA MALAMALAMA KUPANAHA; ¹⁰HE POE KANAKA OLE LAKOU MAMUA, AKA, HE POE KANAKA NO KE AKUA I KEIA MANAWA, KA POE I ALOHA OLE IA MAI I KEIA MANAWA, UA ALOHAIA MAI LAKOU. (1 PETERO 2:9-10)

MA KE 'ANO HE MAU KARISTIANO, PONO MAKOU E LILO I 'APANA O KA LAHUI HEMOLELE.

OWAI KA LAHUI I HEMOLELE I KEIA WA?

'OIA'I'O, 'A'OHE O Na AUPUNI O Keia AO - AKa I KA HOPENA E LILO LAKOU I 'APANA O KE AUPUNI O KRISTO (REVELATION 11:15). 'O KO KE AKUA LAHUI, KONA AUPUNI I HEMOLELE.

MA KE 'ANO HE 'ELELE, 'A'OLE MAKOU E KOMO I KA POLITIKA POLOLEI O Na LAHUI O Keia AO. AKa, PONO MAKOU E OLA I KE 'ANO O KE OLA O KE AKUA I Keia MANAWA (E NaNa Pu I KA PUKE MANUahi E LOA'A MA WWW.CCOG.ORG I KAPA 'IA: *CHRISTIANS: AMBASSADORS FOR THE KINGDOM OF GOD, BIBLE INSTRUCTIONS ON LIVING AS A CHRISTIAN*). MA KA HANA 'ANA PeLa, 'OI AKU KA MAIKA'I O KE A'O 'ANA I KE KUMU O KA MAIKA'I O Na 'AO'AO O KE AKUA, I HIKI AI Ia MAKOU KE LILO I Mo'i A ME Na KA HUNA I LOKO O KONA AUPUNI, A E NOHO ALI'I Pu ME KRISTO MA KA HONUa.

⁵I KA MEa I ALOHA MAI IA KAKOU, A I HOLOI HOI IA KAKOU I KO KAKOU HEWA I KONA KOKO IHO, °A I HOOLILO MAI IA KAKOU I POE ALII, A I KA HUNA HOI NO KONA AKUA KA MAKUA, NONA KA HOONANIA A ME KE AUPUNI IA AO AKU IA AO AKU. AMENE. (HOIKEANA 1:5-6)

¹⁰A UA HO'OLILO Ia MAKOU I ALI'I A I KA HUNA NO KO MAKOU AKUA; A E NOHO ALII KAKOU MA KA HONUa. (HOIKEANA 5:10)

‘O KEKAHI ‘AO‘AO O KA Wā E HIKI MAI ANA, ‘O IA KE A‘O ‘ANA I KA PO‘E MAKE E HELE MA Nā ‘AO‘AO O KE AKUA:

¹⁹ NO KA MEA, E NOHO NO NA KANAKA MA ZIONA MA IERUSALEMA; MAI UWE HOU OUKOU. E LOKOMAIIKA‘I LOA ‘O IA Iā ‘OE I KA LEO O KOU KāHEA ‘ANA; A LOHE ‘O IA, E PANE MAI ‘O IA Iā ‘OE. ²⁰ INA E HAAWĪ MAI KA HAKU IA OUKOU I KA BERENA O KA POPILIKIA, A ME KA WAI O KA POPILIKIA, AOLE NAE E HOONEE HOU IA KO OUKOU MAU KUMU, AKA, E IKE AUANEI KOU MAU MAKA I KA OUKOU MAU KUMU. ²¹ A E LOHE KOU MAU PEPEIAO I KA ‘OLELO MA HOPE OU, E ‘I ANA, EIA KE ALA, E HELE ‘OE MA LAILA, I KOU HULI ‘ANA I KA LIMA ‘āKAU, A I KOU HULI ‘ANA I KA LIMA HEMA. (ISAIA 30:19-21)

‘OIAI HE WāNANA IA NO KE AUPUNI MILENIAL, I KēIA AU PONO E MāKAUKAU Nā KARISTIANO E A‘O:

¹² ... I KēIA MANAWA PONO ‘OUKOU E LILO I KUMU (HEBERA 5:12).

¹⁵ AKā, E HO‘OLA‘A I KA HAKU KE AKUA I LOKO O KO ‘OUKOU NA‘AU: A E MāKAUKAU MAU E PANE AKU I KēLā ME KēIA KANAKA E NĪNAU MAI Iā ‘OUKOU I KE KUMU O KA MANAOLANA I LOKO O ‘OUKOU ME KE AKAHAI A ME KA MAKA‘U (1 PETER 3:15, KJV).

Hō‘IKE KA BAIBALA I KA NUI O Nā KARISTIANO ‘OI AKU KA MAIIKA‘I, MA MUA O KA HO‘OMAKA ‘ANA O KA PILIKIA NUI, E A‘O I Nā MEA HE NUI:

³³ A ‘O KA PO‘E O KA PO‘E NA‘AUAO E A‘O I Nā MEA HE NUI (DANIELA 11:33).

NO LAILA, 'O KE A'O 'ANA, KA ULU 'ANA I KA LOKOMAIKA'I A ME KA 'IKE (2 PETER 3:18), HE MEA IA E PONO AI MAKOU E HANA I KEIA MANAWA. 'O Kahi o kaU KULEANA MA KE AUPUNI O KE AKUA 'O KA HIKI KE A'O. A NO KA PO'E 'OI AKU KA HILINA'I, 'O PHILADELPHIAN (REVELATION 3: 7-13), Na KARISTIANO, E KOMO Pu Keia I KE KAKO'O 'ANA I KA HO'IKE 'EUANELIO KO'IKO'I MA MUA O KA HO'OMAKA 'ANA O KE AUPUNI MILENIUMA (CF. MATTHEW 24:14).

MA HOPE O KA HO'OKUMU 'IA 'ANA O KE AUPUNI O KE AKUA, E HO'OHANA 'IA KA PO'E O KE AKUA E KOKUA I KA HO'IHO'I 'ANA I Kahi HONU A I PO'INO:

¹²E HANA NO KA POE O OUKOU I NA WAHI NEONEO KAHIKO ; E HO'OKU A'E 'OE I Na KUMU O Na HANAUNA HE NUI; A E KAPA 'IA 'OE 'O KA MEA HO'OPONOPONO I KA NAHA, KA MEA HO'IHO'I I Na ALANUI E NOHO AI. (ISAIA 58:12)

NO LAILA, 'O KA PO'E O KE AKUA I NOHO MA KE 'ANO O KE AKUA I KEIA AU E MA'ALAH I KA PO'E E NOHO MA Na KULANAKAUHALE (A ME Na WAHI 'e A'E) I KEIA MANAWA O KA HO'IHO'I 'ANA. E 'OI AKU KA MAIKA'I O KA HONU A. PONO MAKOU E LILO I 'ELELE NO KRISTO I KEIA MANAWA, NO LAILA HIKI Ia MAKOU KE LAWELawe I KONA AUPUNI.

HE TRANSFORMATIVE KA EUANELIO OIAIO

I MAI LA O IESU, INA E MALAMA OUKOU I KA'U OLELO, HE POE HAUMANA IO OUKOU NA'U. 32 A E 'IKE 'OE I KA 'OIA'I'O, A E HO'OKU'U 'IA 'OE E KA 'OIA'I'O" (IOANE 8:31-32). 'O KA 'IKE 'ANA I KA 'OIA'I'O E PILI ANA I KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA E HO'OKU'U Ia MAKOU MAI KA PA'A 'ANA I Na MANA'OLANA WAHAHE'E O KEIA AO. HIKI Ia MAKOU KE KAKO'O WIWO 'OLE I Kahi HO'OLala E HO'OKO 'IA - 'O KE KUMUMANA'O O KE AKUA! UA

HO‘OPUNIPUNI ‘O SĀTĀNĀ I KE ĀO HOLO‘OKO‘Ā (REVELATION 12:9) Ā ‘O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA KĀ HOPENĀ ‘OIA‘I‘O. PONO MĀKOU E KŪ Ā KĀKO‘O I KĀ ‘OIA‘I‘O (CF. JOHN 18:37).

‘OI ĀKU KĀ ‘EUANELIO MĀ MUA O KE OLA PILIKINO. PONO KĀ ‘EUANELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA E HO‘OLOLI I KEKĀHI I KĒIA ĀU:

² MAI HOOHALIKE OUKOU ME KO KEĪA ĀO, ĀKĀ, E HOANO HOU OUKOU MĀ KĀ HANA HOU ĀNĀ I KO OUKOU NĀAU, I HOOĪAIO ĀI OUKOU I KĀ NĀWĀHI O KE ĀKUA, KĀ MAIKĀI, KĀ OLUOLU, Ā ME KĀ HEMOLELE. (ROMA 12:2)

HO‘OLOLI ‘IA NĀ KARISTIANO MAOLI E LAWĒLAWĒ I KE ĀKUA Ā ME NĀ PO‘E ‘Ē Ā‘E:

^{22E.NA} KAUWĀ , E HOOLOHE OUKOU I KO OUKOU MAU HĀKU MĀ KE KINO MĀ NĀ MEĀ Ā PAU ; ²³ A O NĀ MEĀ Ā PAU Ā OUKOU E HANA‘I, E HANA OUKOU PELA ME KĀ NĀAU , ME HE MEĀ LĀ NO KĀ HĀKU, ĀOLE NĀ KĀNĀKĀ ; NO KĀ MEĀ, UĀ MALĀMĀ OUKOU NĀ KĀ HĀKU KRISTO. (KOLOSA 3:22-24)

²⁶ NO ĪA MEĀ, I KĀ LOĀĀ ĀNĀ ĪA KĀKOU KE ĀUPUNI HIKI OLE KE HOONAUEUEĪA, E LOĀĀ ĪA KĀKOU KE ĀLOHA, I MEĀ E MALĀMĀ PONO ĀKU ĀI KĀKOU I KE ĀKUA ME KĀ MAKĀU Ā ME KĀ MAKĀU I KE ĀKUA. (HEBERA 12:28)

‘OKO‘Ā KĀ NOHO ‘ĀNĀ O NĀ KARISTIANO MAOLI MAI KO KE ĀO NEI. UĀ ‘ĀE MĀKOU I NĀ KŪLĀNĀ O KE ĀKUA MĀ MUA O KO KE ĀO NEI NO KĀ PONO Ā ME KĀ HEWĀ. ‘O KĀ PO‘E PONO E OLA MĀ KĀ MANĀ‘O‘I‘O (HEBERA 10: 38), NO KĀ MEĀ E PONO ĀI KĀ MANĀ‘O‘I‘O E OLA I KE ĀLA O KE ĀKUA I KĒIA ĀU. UĀ MANĀ‘O ‘ĪA NĀ KARISTIANO HE ‘OKO‘Ā LOĀ I KO KE ĀO NEI Ā LĀKOU I NOHO ĀI, UĀ KĀPĀ ‘ĪA KO LĀKOU ‘ĀNO O KE OLA ‘O "KE ĀLA" MĀ KE

KAUOHA HOU (Nā HANA 9:2; 19:9; 24:14 , 22). KE OLA NEI KO KE AO NEI ME KA PIPI'I, MA LALO O KA MANA O SātANA, I KA MEA I KAPA 'IA 'O "KA 'AO'AO O KAINA" (IUDA 11).

'O KA 'EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA HE 'OLELEO IA O KA PONO, 'OLI'OLI, A ME KA MALUHIA (ROMA 14:17). 'O KA 'OLELEO WANANA, I HO'OMAOPOPO PONO 'IA, HE MEA Hō'OLU'OLU (CF. 1 CORINTHIANS 14: 3; 1 THESSALONIANS 4:18), 'OI AKU KA NUI O KO MāKOU NāNā 'ANA I KE AO HOLO'OKO'A (CF. LUKE 21:8-36). 'O KE ALA KALIKIANO MAOLI O KE OLA E ALAKA'I I KA WAIWAI NUI A ME Nā PōMAIKA'I KINO (MAREKO 10: 29-30). 'O KēIA KAHI O KE KUMU E HO'OMAOPOPO AI KA PO'E E NOHO ANA HE PONO KO KE AO NEI I KE AUPUNI O KE AKUA. HE MAU 'ELELE Nā KARISTIANO NO KE AUPUNI O KE AKUA.

KE KAUI NEI KA PO'E KRISTIANO I KO MāKOU MANA'OLANA I KA 'UHANE, 'A'OLE I KE KINO, 'OIAI MāKOU E NOHO NEI I KAHI HONUA KINO (ROMA 8:5-8). 'OKU MA'U 'ETAU "'AMANAKI 'O E ONGOONGOLELEI" (KOLOSE 1:23). 'O KēIA KAHI MEA A KA PO'E KRISTIANO MUA I HO'OMAOPOPO AI HE NUI KA PO'E E HA'I Iā IESU I KēIA Lā 'A'OLE MAOPOPO MAOLI.

6. KIRĒKKA-RŌMAN TĒVĀLĀYĀŅKĀĪ RĀJYAM MUKKIYAM ENRŪ KĀRPIKKINRĀŅĀ, ĀNĀL...

KE MANA‘O‘I‘O NEI Nā ‘EKALESIA HELENE-ROMA E A‘O LĀKOU I Nā
‘ANO O KE AUPUNI O KE AKUA, AKĀ PILIKIA LĀKOU I KĀ
HO‘OMAOPOPO ‘ANĀ I KE ‘ANO MAOLI. *EIA KEKAHI LĀ‘ANĀ, KE*
A‘O NEI KĀ CATHOLIC ENCYCLOPEDIA I KĒIA E PILI ANĀ I KE
AUPUNI:

‘O KĀ KRISTO ... I KĒLĀ ME KĒIA MANAWĀ O KĀNĀ A‘O ‘ANĀ,
‘O KĀ HIKI ‘ANĀ MAI O KĒIA AUPUNI, KONĀ MAU ‘ANO LIKE
‘OLE, KONĀ ‘ANO POLOLEI, KE ĀLĀ E LOA‘Ā AI IĀ MEĀ, KE
KUMU NUI O KĀNĀ MAU HA‘I‘ŌLELO, NO LAILA UĀ KĀPĀ ‘IA
KĀNĀ HA‘I‘ŌLELO "KĀ ‘EUANELIO. O KE AUPUNI" ...
HOOMĀKĀ LĀKOU E OLELO NO KĀ EKALESIA "KE AUPUNI O
KE AKUA"; CF. KOL., I, 13; I TES., II, 12; APOC., I, 6, 9; V, 10

‘OIAI UĀ KUHIKUHI ‘IA KĀ MEĀ I LUNĀ IĀ "COL., I, 13; I TES., II, 12;
APOC., I, 6, 9; V, 10," INĀ E NĀNĀ OE IĀ MAU MEĀ, E IKE OE AOLE
KEKAHI O IĀ MAU PAUKU E OLELO ANĀ I KEKAHI MEĀ NO **KĀ**
EKALESIA O KE AUPUNI O KE AKUA. KE A‘O NEI LĀKOU I KĀ PO‘E
MANA‘O‘I‘O E LILO LĀKOU I ‘ĀPĀNĀ O KE AUPUNI O KE AKUA A I
‘OLE KE AUPUNI ‘O IESU. HO‘OMAOPOPO KĀ BAIBALA HE NUI KĀ
PO‘E E HO‘OLOLI I KĀ ‘EUANELIO A HULI I KĀHI ‘Ē A‘E, HE
WAHAHE‘E (GALATIA 1:3-9). ‘O KĀ MEĀ KAUMĀĀ, UĀ HĀNĀ Nā
MEĀ LIKE ‘OLE.

NĀ‘E AKO‘I ‘E SĪSŪ, "KO ĀU KO E HĀLĀ, MO E MO‘ONI, MO E MO‘UI.
‘A‘OHE KĀNĀKĀ E HELE MAI I KĀ MAKUĀ KE ‘OLE MĀ O‘U NEI
"(IOANE 14:6). NĀ‘E AKO‘I ‘E PĪTĀ, "“OKU ‘IKĀI HĀ FĀKAMO‘UI ‘I
HĀ TAHA ‘E TAHA, HE ‘OKU ‘IKĀI HĀ HINGŌĀ KEHE ‘I LĀLO ‘O

LANGÍ 'OKU FOAKI KI HE KAKAI 'E LAVĀ KE TAU MO 'UI AI" (NGĀUE 4:12). NĀ'E PEHĒ 'E PITA KI HE KA U SIÚ KUO PAU KE MĀ'U 'Ā E TUÍ KE FAKATOMALA MO TALI 'Ā SĪSŪ KE NE FAKAMO'UI (NGĀUE 2:38).

I KA HO'OKA'AWĀLE 'ANA I KĒIA, UĀ Ā'O 'O POPE FRANCIS E HIKI KE HO'OLA 'IA NĀ MEĀ HO'OMALOKA ME KĀ 'OLE O IESŪ MĀ NĀ HANA MAIKA'I! UĀ Ā'O PŪ 'O IA E HIKI KE HO'OLA 'IA NĀ IUDAIO ME KĀ 'OLE 'ANA IĀ IESŪ! EIA KEKAHI, 'O IA Ā ME KEKAHI PO'E HELENE-ROMA E NO'ONO'O NEI HE KI'I I KA 'EUANELIO Ā ME KĀ HUI 'ANA O KA 'EKUMENIKA Ā ME KĀ HUI WĀENA. 'O KA MEĀ KAUMAHA, 'Ā'OLE MAOPOPO IĀ LĀKOU Ā ME NĀ MEĀ 'Ē Ā'E I KE KO'IKO'I O IESŪ Ā ME KĀ 'EUANELIO MAOLI O KE AUPUNI O KE AKUA. NUI KA POE E PAIPAI ANA I NA EUANELIO HOOPUNIPUNI.

NUI KA PO'E E NĀWĀHI E HELE MĀ KĀ 'IKE Ā ME KĀ MANA'O'I'O I KA HONUĀ. KE Ā'O NEI KE KA UOHA HOU E NĀNĀ NĀ KARISTIANO I LUNA:

° E MANAO I NA MEĀ MALUNA, AOLE MĀ NA MEĀ O KA HONUĀ. (KOLOSE 3:2)

° NO KA MEĀ, KE HELE NEI MAKOU MĀ KĀ MANAOIO, AOLE MĀ KĀ MAKA. (2 KORINETO 5:7)

AKĀ NĀ'E, UĀ Ā'O MAOLI 'O POPE PIUS XI E HELE MĀ KĀNĀ 'IKE 'ĀNĀ I KĀNĀ HALEPULE:

...KA EKALEZIA KATOLIKA... 'O IA KE AUPUNI O KRISTO MĀ KĀ HONUĀ. ('O KA 'OLELO Ā PIUS 'O QUAS PRIMAS).

Ā KA CATHOLICBIBLE101 PŪNĀEWELE, " UĀ HO'OKUMU 'IA KE AUPUNI O KE AKUA MĀ KĀ HONUĀ E IESU KRISTO I KA MAKĀHIKI 33 AD, MĀ KE 'ĀNO O KĀNĀ EKALEZIA, ĀLAKĀ'I 'IA E PETER ...

KĀ EKĀLESIA KĀTOLIKĀ." ĀKĀ NĀ'E, 'Ā'OLE MA 'ĀNE'I KE ĀUPUNI MILENIUMĀ O KE ĀKUA Ā 'Ā'OLE HO'I 'O KĀ EKĀLESIA O ROMA, ĀKĀ ĀĪĀ NŌ ĪĀ MA KĀ HONUĀ. NEONGO 'OKU MA'U 'E HE SIASI MO'ONĪ 'O E 'OTUĀ 'Ā E "KI KI HE PULE'ANGĀ" (MĀTIU 16:19), KO KINAUTOLU 'OKU NAU PEHĒ KO HĀ LOTU KO E PULE'ANGĀ "KUO NAU TO'O 'Ā E KĪ 'O E 'ILO" (LUKE 11:52).

KE Ā'O IKAIKĀ NEI KĀ EKĀLESIA O ROMA E KŪ'Ē I KE ĀUPUNI MILENIUMĀ O KE ĀKUA E HIKI KOKE MAI ĀNĀ, 'O ĪĀ WĀLE NŌ KĀ "ĀO'ĀO Ā ANTIKRISTO" I HELU 'ĪĀ MA KĀ *CATECHISM OFFICIAL OF THE CATHOLIC CHURCH*:

676 UĀ HO'OMAKA MUA KĀ HO'OPUNIPUNI 'ĀNĀ O KĀ ANTICHRIST I KĀ HONUĀ I KĒLĀ ME KĒĪĀ MANĀWĀ I HĀNĀ 'ĪĀ ĀI KĀ 'ŌLELO E 'IKE I LOKO O KĀ MŌ'ĀUKALĀ I KĀ MANĀ'OLĀNĀ MESIA E HIKI KE 'IKE 'ĪĀ MA WĀHO O KĀ MŌ'ĀUKALĀ MA O KĀ HO'OKOLOKOLO ESCHATOLOGICAL. UĀ HŌ'OLE KĀ EKĀLESIA I NĀ 'ĀNO HO'OLOLI O KĒĪĀ HO'OPUNIPUNI O KE ĀUPUNI E HELE MAI MA LĀLO O KĀ INOA MILLENARIANISM... (CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH. IMPRIMATUR POTEST +JOSEPH CARDINAL RATZINGER. DOUBLEDAY, NY 1995, P. 194)

'O KĀ MEĀ KAUMĀHĀ, 'O KĀ PO'E E 'ĀE ME ĪĀ E LOĀ'Ā NĀ PILIKIA NUI ME KĀ HĀ'I 'ĀNĀ I KĀ 'EUĀNELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA I KĀ HOPENĀ. E LĀWĒ KEKĀHI

WĒLIWĒLI E KŪ'Ē I KĀ PO'E E HO'OLĀHĀ ĀNĀ (DANIELĀ 7:25; 11:30-36). ĀKĀ, MANĀ'O PAHĀ 'OE, 'Ā'OLE ĀNEI I LOKO O KE ĀUPUNI KĀ PO'E Ā PAU E HĀ'I ĀNĀ ĪĀ IESŪ HE HAKU ? 'Ā'OLE, 'Ā'OLE LĀKOU. E NĀNĀ I KĀ MEĀ Ā IESU I 'ŌLELO ĀI:

²¹'Ā'OLE NĀ MEĀ Ā PAU E 'ŌLELO MAI ĪĀ'U , E KĀ HAKU, E KĀ HAKU, E KOMO I KE ĀUPUNI O KĀ LANI; ²²HE NUI KĀ POE

E OLELO MAI IA'U IA LA, E KA HAKU, E KA HAKU, AOLE ANEI MAKOU I WANANA MA KOU INOA, A MAHIKI AKU I NA DAIMONIO MA KOU INOA, A HANA AKU HOI I NA MEA KUPANAHA HE NUI MA KOU INOA? ²³ ALAILA E HAI AKU AU IA LAKOU, AOLE AU I IKE IA OUKOU; E HAALELE OUKOU IA'U, E KA POE HANA HEWA. (MATAIO 7:21-23)

NA'E 'ILO'I 'E HE 'APOSETOLO KO PAULÁ 'A E "MEALI'I 'O E ANGAHALA" NA'E "FAKATUPU 'A IA" (2 TESALONIKA 2:7) 'IHONO TAIMI. HO'OPILI Pū 'IA KēIA HEWÁ I KÁHI MEÁ Á KA BAIBALÁ E Á'O AI I KA MANAWÁ HOPE I KAPA 'IA 'O "HE MEÁ HUNA, 'O BABULONA NUI" (REVELATION 17: 3-5).

'O KA "MEA POHIHIHI O KA HEWÁ" PILI I KA PO'E E 'OLELO NEI I KA PO'E KRISTIANO I MANA'O'I'O 'A'OLE PONO LÁKOU E MĀLAMA I KE KĀNĀWÁI 'UMI Á KE ÁKUA, ETC. KĀNĀWÁI, NO LAILA, 'OIAI LÁKOU E MANA'O NEI HE 'ANO KO LÁKOU KE KĀNĀWÁI O KE ÁKUA, 'A'OLE LÁKOU E MĀLAMA I KE 'ANO O KA HO'OMANA KARISTIANO Á IESU Á ME KĀNA MAU LUNA'OLELO E 'IKE AI HE KŪPONO.

UÁ LIKE KO HELENE-ROMA ME KA POE PARISAIO KA POE I UHAI NA KA UOHA Á KE ÁKUA, ÁKA, UÁ OLELO LÁKOU I KA LÁKOU MAU MOOLELO I MEA E ÁE AI IA MEA—UÁ HOOHEWÁ MAI O IESU I KEIA HOOKOKOKE ANA (MATAIO 15:3-9)! UÁ Á'O Pū 'O 'ISAIA E KIPI KA PO'E E 'OLELO ANA HE ÁKUA LÁKOU I KĀNA KĀNĀWÁI (ISAIA 30:9). 'O KēIA KIPI KĀNĀWÁI 'OLE, HE MEÁ KAUMAHA MĀKOU E 'IKE NEI Á HIKI I KēIA Lā.

'O KEKÁHI "POHIHIHI" 'IKE 'IA 'O IA KA EKALESIÁ O ROMA E MANA'O'I'O NEI 'O KĀNA MAU MILITARISTIC ECUMENICAL Á ME INTERFAITH AGENDAS E ÁLAKA'I I KA MALUHIA Á ME KÁHI 'OLELO PILI 'OLE O KE ÁUPUNI O KE ÁKUA MA KA HONUÁ. KE AO MAI NEI KA PALAPALA HEMOLELE E PILI ANA I KA HUI ECUMENICAL E HIKI MAI ANA E Á'O ANA E HOLOMUA NO KEKÁHI

MAU MAKĀHIKI (NOTĀ: HŌ'IKE 'IA KA *NEW JERUSALEM BIBLE*,
KAHI UNUHI I 'ĀE 'IA E KA KĀTOLIKĀ):

'KULOI IHO LA LAKOU IMUA O KA DERAGONA, NO KONA
HĀAWĪ ANA I KA MANA NO KA HOLOHOLONA; A KULOI
IHOLA LAKOU I MUA O KA HOLOHOLONA, 'I A 'ELA, 'O WAI LA
KA MEA HIKI KE HO'OHĀLIKELIKE ME KA HOLOHOLONA? 'O
WAI KA MEA HIKI KE HAKAKĀ?' ⁵ UA 'ĀE 'IA KA
HOLOHOLONA E HĀ'I I KĀNA KAENA A ME NĀ 'OLELO HŌ'INO,
A E HO'OIKAIKA I NĀ MALAMA HE KANAHĀKUMAMĀLUĀ; ⁶
A OLELO AKU LA IA I NĀ OLELO HOINO I KE AKUA, I KONA
INOĀ, I KONA HALELEWĀ I KA LANI, A ME KA POE A PAU I
NOHO MALAILĀ. ⁷ UA 'ĀE 'IA E KAUA AKU I KA PO'E
HAIPULE A LANAKILA IĀ LAKOU, A UA HĀ'AWĪ 'IA KA MANA
MĀ LUNA O KĒLĀ ME KĒLĀ LĀHUI, A ME NĀ 'OLELO, A ME NĀ
LĀHUI KANAKĀ; ⁸ A E HOOMANA AKU NĀ KANAKĀ A PAU O
KE AO NEI IA IA, OIA HOI NĀ KANAKĀ A PAU I KAKAU OLE
IA KO LAKOU INOĀ MAI KA HOOKUMU ANA MAI O KE AO NEI
ILOKO O KA BUKE O KE OLA A KE KEIKIHIPĀ. ⁹ O KA MEA
LOHE, E HOOLOHE MAI IA: ¹⁰ KA POE NO KA PIO ANA; KA POE
NO KA MAKE I KA PAHIKAUA, A I KA MAKE I KA
PAHIKAUA. 'O IA KE KUMU E PONO AI I KA PO'E HAIPULE
KE HO'OMANAWĀNUI A ME KA MANA'O'I'O. (HOIKEANA
13:4-10 , NJB)

KE AO MAI NEI KA BAIBALA I KA HUI ANA O BABULONA I KA
MANAWA HOPE:

I HELE MAI LA KEKĀHI O NĀ ANELA EHIKU IA LAKOU NA HUE EHIKU, E OLELO MAI IA'U, I MAI LA, E HELE MAI A HOIKE AKU AU IA OE I KA
HOOPĀIĀ O KA WAHINE HOOKAMAKAMA NUI E NOHO ANA MA KA NOHOALII MA NA WAI HE NUI LOĀ;
UA HOOKAMAKAMA LAKOU IA LAKOU IHO, A NANA HOI I
ONĀ AI I NĀ KANAKĀ A PAU O KE AO NEI I KA WAINA O
KONA MOE KOLOHE ANA. ³ LAWĒ ĀE LA IA IA'U MA KA
UHANE I KA WĀONAHĒLE, A IKE AKU LA AU I KEKĀHI

WĀHINE E HOLO ANA MA KA HOLOHOLONA ULAULA, EHIKU
 ONA POO A ME NA PEPEIAOHAO HE UMI, A UA KAKAUIA NA
 INOA HOINO A PUNI. ⁴UA 'A'AHU 'IA KA WĀHINE I KE KAPA PONI A ME KA 'ULA'ULA. A C₂ALOHILOHI
 I KE GULA, A ME Nā MEA NANI, A ME Nā MOMI ; ⁵UA
KAKAUIA MA KONA LAE HE INOA, HE INOA HUNA:
'BABULONIA NUI, KA MAKUWĀHINE O NA WĀHINE
HOOKAMAKAMA A PAU, A ME NA HANA HAUMIA A PAU MA
KA HONUĀ.' ⁶UA IKE AU UA ONA IA, UA ONA I KE KOKO O
 KA POE HAIPULE, A ME KE KOKO O KA POE I PEPEHI IA
 IESU; A I KO'U 'IKE 'ANA Iā IA, UA POHIHIHI LOA AU. (HOIKEANA 17:1-6 , NJB)

⁹O KA NAAUAO KEIA. 'O Nā PO'O 'EHIKU, 'O Iā Nā PU'U
 'EHIKU, KAHĪ E NOHO AI KA WĀHINE. . . ¹⁸O KA WĀHINE AU
 I IKE AI, OIA **KE KULANAKAUHALE NUI** NONA KA MANA
 MALUNA O NA'LII A PAU O KA HONUĀ. (HOIKEANA 17:9 ,
 18 , NJB)

¹MAHOPE IHO O KEIA, IKE AKU LA AU I KA ANELA HOU E IHO MAI
 ANA, MAI KA LANI MAI, ME KA MANA NUI I HAAWĪIA NONA;
 UA ALOHI KA HONUĀ I KONA NANI. ²HO'ŌHO 'O Iā I KONA
 LEO NUI, UA Hā'ULE 'O BABULONA, UA Hā'ULE 'O
BABULONA NUI , A UA LILO Iā I HALE NO Nā DAIMONIO, A I
 HALE HO'I NO Nā 'UHANE 'INO A PAU, A ME Nā MANU
 HAUMIA, A ME Nā MANU 'INO. ³UA INU LOA KO NA AINA A
 PAU I KA WAINA O KONA MOE KOLOHE ANA; UA
 MOEKOLOHE Nā ALI'I A PAU MA KA HONUĀ Iā IA IHO, A UA
 WAIWAI Nā MEA KALEPA A PAU I KāNA 'ANO KOLOHE. ⁴
 OLELO MAI KEKAHI LEO MAI KA LANI MAI; UA LOHE AU I
 KA 'OLELO 'ANA MAI, **E KO'U PO'E KĀNAKA, E HA'ALELE**
'OUKOU MAI ONA AKU, I 'OLE AI 'OUKOU E KOMO Pū ME
KĀNA MAU HEWĀ, A E LOA 'A Iā 'OUKOU Nā MA'I LIKE 'OLE
 . ⁵UA PI'I AKU KONA HEWĀ I KA LANI, A UA MANA'O KE
 AKUA I KONA MAU HEWĀ; ⁶E UKU PĀLUA 'IA 'O Iā E LIKE

ME KāNA I KOI AI. PONO E LOA‘A Iā IA KāHI Kī‘AHA IKAIKA PāLUa O KāNA HUI PONO‘ī. ⁷ ‘O KēLā ME KēIA O KONA HANOHANO A ME KāNA ‘OLI‘OLI E HO‘OHāLIKELIKE ‘IA ME Kā ‘EHA A ME Kā ‘EHA. Uā NOHO ALI‘I AU I Kā Mō‘īWāHINE, MANA‘O ‘O IA; ‘A‘OLE WāU HE WāHINE KāNE MAKE A ‘A‘OLE AU E ‘IKE I KE KāUMAHA. ⁸ NO Kā MEā, I Kā Lā HOOKāHI, E KāU MAI Nā MEā INO MALUNA ONā, O Kā MAI, A ME KE KANIKAU, A ME Kā Wī. E PUHI ‘IA ‘O IA I Kā LEPO. ‘O Kā HAKU KE AKUA NāNā I HO‘OHEWā Iā IA HE MANA. ⁹ E HIKI MAI AUANEI KE KANIKAU A ME Kā UWE ANA IA IA E Nā‘LII O Kā HONUa, Kā POE I MOE KOLOHE ME IA, A I HOOKANI PU ME IA. ‘IKE LāKOU I Kā UāHI I KONA ‘ā ‘ANA, (REVELATION 18:1-9, NJB)

MA ZEKARIA, Uā AO AKU Kā BAIBALA E PILI ANā I Kā HIKI ANā MAI O BABULONā A Hō‘IKE MAI ‘A‘OLE HIKI KE HUI PONO A HIKI I Kā Wā E HO‘I MAI AI ‘O IESū:

¹⁰ E NANā AKU! NāNā I WāHO! E HOLO OUKOU MAI Kā AINA AKAU MAI, WāHI A IEHOVā, NO Kā MEā, Uā HOOPUEHU AU IA OUKOU I Nā MAKANI EHA O Kā LANI, WāHI A IEHOVā. ¹¹ E NANā AKU! E HOOPAKELE OE, E **ZIONā, E NOHO PU ME KE KAIKAMAHINE O BABULONā.**

¹² NO Kā MEā, PENEI Kā OLELO ANā MAI A IEHOVā SABAOTA , NO Kā MEā, Uā HAAWĪIA MAI Kā NANI

IA‘U , NO Nā LāHUI KANAKA NāNā ‘OE I HAO, ‘O Kā MEā HO‘OPā Iā ‘OE, HO‘OPā IA I Kā ‘ōHI‘A O KO‘U MAKā. ¹³ ‘ĀNō HO‘I, E HO‘OLULILULI AU I KO‘U LIMA MA LUNA O LāKOU, AE HAO ‘IA LāKOU E Kā PO‘E A LāKOU I HO‘OKAUWā AI. A LAILā E ‘IKE ‘OE Uā HO‘OUNā MAI ‘O IēHOVā SāBAOTA IA‘U. ¹⁴ E OLI, E OLIOLI, E KE KAIKAMAHINE O ZIONā; ¹⁵ A IA Lā, E HOOHULIA Nā LAHUIKANAKA HE NUI NO IEHOVā.

‘ĀE, E LILO LĀKOU I PO‘E KĀNĀKA NONĀ, Ā E NOHO PŪ LĀKOU ME ‘OUKOU. Ā LAILĀ E ‘IKE ‘OE UĀ HO‘OUNĀ MAI ‘O IĒHOVĀ SĀBAOTA IĀ‘U I OU LĀ. ¹⁶E LILO NO O IEHOVĀ I KĀ IUDA, I KONĀ KULEĀNĀ MĀ KĀ ĀINĀ HOĀNO, Ā E HOONOHO HOU IĀ IERUSALEMA NONĀ. (ZEKĀRIA 2:10-16, NJB; ‘IKE ‘IĀ MĀ NĀ ‘ŌLELO KJV / NKJV UĀ HELU ‘IĀ NĀ PAUKŪ E LIKE ME ZEKĀRIA 2:6-12)

‘O NĀ HUI ECUMENICAL Ā ME NĀ HUI LIKE ‘OLE Ā UNITED NATIONS, VĀTICĀN, NĀ PROTESTANT HE NUI, Ā ME NĀ ALĀKA‘I ORTHODOX HIKINĀ E HO‘OLĀHĀ NEI, UĀ HO‘OHEWĀ ‘IĀ E KĀ BAIBALĀ Ā ‘Ā‘OLE PONO E PAIPAI ‘IĀ. NĀ‘E FĀKATOKANGĀ ‘Ā SĪSŪ KI HE KĀKAI ‘OKU NAU PEHĒ ‘OKU NAU MUIMUI ‘IĀ TE NAU “FĀKĀKĀ‘I ‘Ā E TOKOLĀHI” (MĀTIU 24:4-5). ‘O KĀ NUI O KĀ ECUMENISM E PILI ĀNĀ I KĀ "HOLO LIO KE‘OKE‘O" O KĀ HŌ‘IKE 6: 1-2 (‘Ā‘OLE ‘O IESU) Ā ME KĀ WĀHINE HO‘OKĀMĀKĀMĀ O KĀ HŌ‘IKE 17.

HANGĒ KO SAKĀRIA, NĀ‘E ĀKO‘I FOKI ‘E HE ‘APOSETOLO KO PAULĀ ‘E ‘IKAI KE HOKO ‘Ā E TUITĀHĀ MO‘ONĪ KĀE ‘OUĀ KE HILI HONO FOKI MAI ‘Ā SĪSŪ:

¹³Ā HIKI KĀKOU Ā PAU I KĀ LOKĀHI MĀ KĀ MĀNĀOIO Ā ME KĀ IKE I KE KEIKI Ā KE ĀKUA, Ā LILO KĀKOU I KĀNĀKA HEMOLELE, I OO LOĀ ME KĀ PONO O KRISTO. (EPESO 4:13, NJB)

‘O KĀ PO‘E I MĀNĀ‘O‘I‘O I KĒIĀ HUI ‘ĀNĀ MĀ MUA O KĀ HO‘I ‘ĀNĀ MAI O IESŪ, UĀ HEWĀ LĀKOU. ‘OĪĀ‘I‘O, I KĀ WĀ E HO‘I MAI AI ‘O IESŪ, E HO‘OPĀU ‘O IĀ I KĀ HUI ‘ĀNĀ O NĀ LĀHUI E HUI KŪ‘Ē IĀ IĀ:

^{11:15}Ā LAILĀ, PUHI KĀ ‘ĀNELĀ ‘EHIKU I KĀNĀ PŪ, Ā LOHE ‘IĀ NĀ LEO E KĀHEĀ ĀNĀ MĀ KĀ LANI, E KĀHEĀ ĀNĀ, UĀ LILO KE ĀUPUNI O KE ĀO NEI I ĀUPUNI NO KO KĀKOU HĀKU Ā ME

KāNA KRISTO, A E NOHO ALI'I 'O IA I KE AO PAU 'OLE. ¹⁶ KULOU

IHO LA NA LUNAKAHIKO HE IWAKALUAKUMAMAHA, E NOHO ANA IMUA O KE

AKUA, A HOOPA AKU LA I KA LEPO ME KO LAKOU LAE E HOOMANA ANA I KE AKUA I KOU MANA NUI A HO'OMAKA I KOU NOHO ALI'I 'ANA. ¹⁸ UA HAUNAELE KO NA AINA E, A UA HIKI MAI KA MANAWA E HOOHEWAIA'I KA POE MAKE, A ME KAU POE KAUWA, NA KAULA, A ME KA POE HAIPULE, A ME KA POE MAKAU I KOU INOA, O KA POE LILII A ME KA POE NUI. . UA HIKI MAI KA MANAWA E LUKU AI I KA POE E LUKU ANA I KA HONU. (HOIKEANA 11:15-18, NJB)

^{19:6} A LOHE AU I KA LEO O KA LEHULEHU, E LIKE ME KA HALULU O KA MOANA A ME KA HALULU NUI O KA HEKILI, E PANE ANA, 'ALELUIA! UA HOOMAKA KE AUPUNI O IEHOVA KO KAKOU AKUA MANA; . . . ¹⁹ A LAILA 'IKE AKULA AU I KA HOLOHOLONA, A ME Na ALI'I A PAU O KA HONU, A ME KO LAKOU PO'E KAUA, UA 'AKOAKOA LAKOU E KAUA AKU I KA MEA HO'OHOLE LIO A ME KONA PO'E KAUA. ²⁰ AKa, UA PIO KA HOLOHOLONA, A ME KE Kaula WAHAHE'E I HANA I Na HANA MANA NO KA HOLOHOLONA, A MA O LāUA Lā UA HO'OPUNIPUNI I KA PO'E I 'AE I KA Hō'AILONA O KA HOLOHOLONA, A ME KA PO'E I HO'OMANA I KONA KI'I. UA KIOLA OLA 'IA LāUA 'ELUA I LOKO O KA LOKO WELA O KA LUA'I PELE. ²¹ 'O KA PO'E I KOE A PAU, UA PEPEHI 'IA LāKOU I KA PAHI KAUA A KA MEA HOLOLIO, KA MEA I PUKA MAI MAI LOKO MAI O KONA WAHA, A HO'OMā'ONA Na MANU A PAU I KO LāKOU 'I'O. . . ^{20:4} A LAILA, 'IKE AU I Na NOHO ALI'I, Kahi I NOHO AI LāKOU, A UA Hā'AWI 'IA KA MANA E HO'OPONOPONO AI. UA IKE AU I Na UHANE O KA POE A PAU I OKIHA KE POO NO KO LAKOU HOIKE ANA NO IESU, A NO KA HAI ANA I KA OLELO A KE AKUA, A ME KA POE HOOLE I KA HOOMANA AKU I KA HOLOHOLONA A ME KONA KII, AOLE I AE I KA HOAILONA MA KO LAKOU LAE A ME NA LIMA; OLA LAKOU, A NOHO ALII PU ME KRISTO I

HOOKAHI TAUSANI MAKĀHIKI. (HOIKEANA 19:6 , 19-21;
20:4 , NJB)

E HO‘OMAOPOPO HE PONO E LUKU ‘O IESŪ I NĀ PŪ ‘ALI KOĀ O KE AO
NEI I HUI PŪ ‘IA IĀ IA. A LAILA E NOHO ALI‘I ‘O IA A ME KA PO‘E
HAIPULE. ‘O IA KA MANAWĀ E HUI PONO AI KA MANA‘O‘I‘O. KO E
ME‘A FAKAMAMAHĪ, ‘E FANONGO ‘A E TOKOLĀHI KI HE KĀU
FAIFEKĀU LOI ‘OKU LELEI, KA ‘OKU ‘IKĀI, HANGĒ KO E
FAKATOKANGĀ ‘A E ‘APOSETOLO KO PAULĀ (2 KOLINITŌ 11:14-
15). INĀ I MAOPOPO MAOLI I KA BAIBALA A ME KA EUĀNELIO O
KE AUPUNI O KE ĀKUA, ĀOLE E KĀUA ĀKU IA IESU.

7. Ēn KĀTĀVUIIn RĀJYĀM

‘OIAI NĀWĀHI Nā KĀNAKĀ E MANĀ ‘O HE ĀKĀMAI LOĀ MĀKOU, AIA Nā PALENA O KO MĀKOU ‘IKE, ĀKā ‘O KĀ "‘IKE ‘OLE" O KE ĀKUA (SALAMO 147:5).

‘O IA KE KUMU E KOMO AI KE ĀKUA E HO‘OPONOPONO I KĒIA HONUĀ.

‘OIAI HE NUI KĀ PO‘E I MANĀ ‘O ‘I ‘O /KE ĀKUA, ‘A ‘OLE NĀWĀHI KĀ HAPA NUI O Nā KĀNAKĀ E OLA E LIKE ME *KāNA* KUHIKUHI MAOLI. E NĀNā I KĒIA MAU MEĀ:

⁶ UĀ HOIKE MAI OIA IA OE, E KE KĀNAKĀ, I KĀ MEĀ MAIKAI; HE ĀHA KĀ MEĀ Ā KĀ HĀKU E KOI MAI AI Iā ‘OE, ‘O KĀ HĀNĀ PONO, E NĀWĀHI I KE ĀLOHA, Ā E HELE HĀ ‘ĀHA ‘Ā ME KOU ĀKUA? (MIKA 6:8)

‘O KĀ HELE HĀ ‘ĀHA ‘Ā ME KE ĀKUA, ‘A ‘OLE IA HE MEĀ I NĀWĀHI MAOLI KE KĀNAKĀ E HĀNĀ. MAI KĀ WĀ O ‘ĀĀMU LĀUA ‘O ‘EWĀ (GENESIS 3:1-6), UĀ KOHO Nā KĀNAKĀ E HILINĀ ‘I Iā LĀKOU IHO Ā ME Kā LĀKOU MAU MEĀ MUA, MĀ MUA O KO KE ĀKUA, ‘OIAI ‘O KĀNĀ MAU KĀUOHA (EXODUS 20:3-17).

KE Ā ‘O MAI NEI KĀ BUKE PROVERBS:

⁵ E PAULELE I KĀ HĀKU ME KOU NĀAU Ā PAU, MAI HILINAI MĀ KOU IKE IHO; ⁶ MĀ KOU MAU ĀOĀO Ā PAU E HOOIAIO IA IA, Ā NĀNĀ NO E KUHIKUHI I KOU MAU ĀLANUI. ⁷ MAI HO‘ONĀ ‘ĀUĀO I KOU MAU MAKĀ IHO; E MAKĀ ‘U Iā IēHOVĀ Ā E HĀ ‘ĀLELE I KĀ HEWĀ. (PALÖLÖ 3:5-7)

ĀKĀ NĀ ‘E, ‘A ‘OLE HILINĀ ‘I NUI KĀ PO‘E I KE ĀKUA ME KO LĀKOU NĀ ‘ĀU Ā PAU Ā KĀLI PAHA Iā IA E KUHIKUHI I KO LĀKOU MAU

WāWāE. HE NUI KĀ PO‘E I ‘ŌLELO E HANA LĀKOU I KĀ NĀWĀHI O KE AKUA, AKĀ ‘Ā‘OLE E HANA. UA HO‘OPUNIPUNI ‘IA KE KĀNĀKA E SĀTANA (REVELATION 12:9) Ā UA HĀ‘ULE ‘O IA NO NĀ KUKO O KE AO NEI Ā ME KĀ ‘HA‘AHEO O KE OLĀ’ (1 IOĀNE 2:16).

NO LAILĀ, NUI KĀ PO‘E I HELE MAI ME KĀ LĀKOU MAU MO‘OMEHEU HO‘OMANA Ā ME NĀ ĀUPUNI HONUĀ , NO KĀ MEĀ, MANA‘O LĀKOU UA ‘IKE MAIKA‘I LĀKOU. AKĀ NĀ‘E, ‘Ā‘OLE LĀKOU (CF. JEREMIA 10:23) ‘Ā‘OLE HO‘I E MIHI MAOLI.

‘O IA KE KUMU E PONO AI KE ĀUPUNI O KE AKUA (CF. MATTHEW 24: 21-22).

E NO‘ONO‘O I KĀ PŌMAIKĀ‘I

‘O KEKAHI O NĀ ‘ŌLELO KAULANA LOĀ Ā IESU I HĀ‘AWĪ MAI AI, ‘O IA NĀ ‘ŌLELO HO‘OMAIKĀ‘I, ĀNĀ I HĀ‘AWĪ AI I KĀNĀ *HA‘I ‘ŌLELO MA KĀ MAUNA* ‘OLIVA.

E NĀNĀ I KEKAHI O KĀNĀ I ‘ŌLELO AI:

³ POMAİKAI KĀ POE HUNE MĀ KĀ NĀAU, NO LĀKOU KE ĀUPUNI O KĀ LANI. ⁴ POMAİKAI KĀ POE UŪE, E HOOLUOLUIĀ LĀKOU. ⁵ POMAİKAI KĀ POE ĀKAHAI, NO LĀKOU KĀ HONUĀ. ⁶ POMAİKAI KĀ POE POLOLI Ā MAKEWĀI I KĀ PONO, NO KĀ MEĀ, E HOOMAONĀIA LĀKOU. ⁷ POMAİKAI KĀ POE ĀLOHA, NO KĀ MEĀ, E ĀLOHĀIA MAI LĀKOU. ⁸ POMAİKAI KĀ POE MAEMĀE MĀ KĀ NĀAU, NO KĀ MEĀ, E IKE LĀKOU I KE AKUA. ⁹ POMAİKAI KĀ POE UŪAO, NO KĀ MEĀ, E KĀPAIA LĀKOU HE POE KEIKI NĀ KE AKUA. ¹⁰ POMAİKAI KĀ POE I HOOMAUIĀ MAI NO KĀ PONO, NO KĀ MEĀ, NO LĀKOU KE ĀUPUNI O KĀ LANI. (MATAIO 5:3-10)

AIA I LOKO O KE AUPUNI O KE AKUA (CF. MARK 4: 30-31), I KAPA
PINEPINE 'IA 'O KE AUPUNI O KA LANI E MATAIO (CF. MATTHEW
13: 31), KAHIE HO'OKO 'IA AI KEIA MAU 'OLELO HO'OMAIKA'I. AIA
I LOKO O KE AUPUNI O KE AKUA E HO'OKO 'IA AI KA 'OLELO
HO'OHIKI NO KA PO'E AKAHAI E HO'OILI I KA HONUA A ME KA PO'E
MA'EMA'E E 'IKE I KE AKUA. E KAKALI I KA 'EUANELIO O Na
POMAIKA'I MA KE AUPUNI O KE AKUA!

PONO KO KE AKUA AOAO

'O KA 'OIA'I'O 'O KE AKUA KE ALOHA (1 JOHN 4: 8 , 16) A 'O KE
AKUA 'A'OLE PONO'I. Ho'IKE Na Kanawai O KE AKUA I KE ALOHA
I KE AKUA A ME KO KAKOU HOALAUNA (MAREKO 12:29-31;
IAKOBO 2:8-11). 'O Na 'AO'AO O KE AO NEI HE MANA'O PILIKINO A
PAU I KA MAKE (ROMA 8:6).

E NāNā I KA BAIBALA E Hō'IKE ANA I Nā KARISTIANO MAOLI E
MALAMA I Nā KAHOHA:

'O KA MEA I MANAOIO O IESU KA MESIA, UA HOOHANAUIA
MAI IA E KE AKUA: A O KA MEA I ALOHA AKU I KA MEA
NANA I HOOHANAU, OIA KE ALOHA I KA MEA NANA I
HOOHANAU. ² MA KEIA MEA I IKE AI KAKOU UA ALOHA
KAKOU I NA KEIKI A KE AKUA, KE ALOHA AKU KAKOU I KE
AKUA A ME KA MALAMA ANA I KANA MAU KAHOHA. ³ NO
KA MEA, EIA KE ALOHA I KE AKUA, E MALAMA KAKOU I
KANA MAU KAHOHA. A ME KANA MAU KAHOHA

AOLE KAUMAHA . (1 IOANE 5:1-3)

'O Na "KAHOHA A PAU A KE AKUA HE PONO" (SALAMO 119:172).
HE MAEMAE KONA MAU AOAO (1 TITO 1:15). 'O KA MEA
KAUMAHA, NUI KA PO'E I 'AE I Nā 'ANO LIKE 'OLE O KA "HEWA" A
'A'OLE I 'IKE 'A'OLE I HELE MAI 'O IESU E HO'OPAU I KE Kanawai

Ā ME Nā KāULĀ, ĀKā E HO‘OKō Iā LāKOU (MATTHEW 5:17), MĀ KĀ WEHEWEHE ‘ĀNĀ I KO LāKOU ‘ĀNO MAOLI Ā HO‘ONU I Iā LāKOU MĀ MUA O KĀ MEĀ HE NUI. MANĀ‘O (EG MATTHEW 5:21-28). NĀ‘E AKO‘I ‘E SĪSŪ “KO IĀ IĀ ‘OKŪ NE FAI MO AKO‘I ‘Ā IĀ, ‘E UI IĀ ‘Ā E ME‘Ā LAHI ‘I HE PULE‘ANGĀ ‘O E LANGĪ” (MĀTIU 5:19) (‘O E NGAĀHI FO‘I LEĀ KO E ‘ĀPUITAKI ‘O E ‘OTUĀ’ MO E ‘PULE‘ANGĀ ‘O E LANGĪ’ OKU FĀKĀPULI IĀ).

‘OKU AKO‘I ‘E HE TOHI TĀPŪ ‘OKU MĀTE ‘Ā E TUI ‘OKU ‘IKĀI HĀ NGĀUE (SĒMISI 2:17). HE NUI KĀ PO‘E I ‘ōLELO E HĀHĀI Iā IESU, ĀKā ‘Ā‘OLE LāKOU E MANĀ‘O‘I‘O I KāNĀ MAU Ā‘O ‘ĀNĀ (MATTHEW 7: 21-23) Ā ‘Ā‘OLE E HO‘OHĀLIKE Iā IĀ E LIKE ME KĀ MEĀ E PONO AI (CF. 1 CORINTHIANS 11: 1). “O KĀ HEWĀ KĀ LAWĒHALĀ ‘ĀNĀ I KE KāNāWĀI” (1 IOANE 3:4, KJV) Ā UĀ HEWĀ Nā MEĀ Ā PĀU (ROMA 3:23). E IĀ NĀ‘E, KE Hō‘IKE NEI KĀ BĀIBĀLĀ E LĀNĀKĪLĀ ĀNĀ KE ALOHĀ MĀ LUNĀ O KĀ HO‘OKOLOKOLO (JAMES 2:13) ‘O IĀI HE HO‘OLĀLĀ MAOLI KE ĀKUA NO Nā MEĀ Ā PĀU (CF. LUKE 3: 6).

‘Ā‘OLE E HOLO Nā HO‘ONā KĀNĀKĀ, MĀ WĀHO O Nā ‘ĀO‘ĀO O KE ĀKUA. ‘I HE PULE‘ANGĀ MILENĪĀ, ‘E PULE ‘Ā SĪSUŪ ‘ĀKI “‘Ā E KOOTO HĀO” (FĀKĀHĀ 19:15), PEĀ ‘E MĀ‘U ‘Ā E LELEI ‘I HE TĀIMI ‘E MO‘UI AI ‘Ā E KĀKĀĪ ‘I HE HALĀ ‘O E ‘OTUĀ. **LOĀ‘Ā Nā PILIKĪĀ Ā PĀU O KĀ HONUĀ NO KĀ Hō‘OLE ‘ĀNĀ O Nā LāHUI O KĒLĀ ĀO I KĀ HO‘OLOHE I KE ĀKUA Ā ME KāNĀ KāNāWĀI** . Hō‘IKE KĀ Mō‘ĀUKĀLĀ ‘Ā‘OLE HĪKI I KE KĀNĀKĀ KE HO‘OPONOPONO I Nā PILIKĪĀ O KE KĀIĀULU:

⁶ NO KĀ MEĀ, O KĀ MANĀO MĀ KE KĪNO, HE MAKE IĀ; ⁷ NO KĀ MEĀ, O KĀ MANĀO MĀ KE KĪNO, HE INĀINĀ IĀ I KE ĀKUA; NO KĀ MEĀ, ĀOLE IĀ MALĀLO O KE KĀNĀWĀI O KE ĀKUA, ĀOLE LOĀ E HĪKI. ⁸ NOLĀILĀ, O KĀ POE MĀ KE KĪNO, ĀOLE E HĪKI IĀ LĀKOU KE HOOLUOLU I KE ĀKUA. (ROMA 8:6-8)

PONO Nā KARISTIANO E NāNā I KĀ ‘UHANĒ, A UĀ HĀ‘ĀWĪ ‘ĪĀ I KĀ ‘UHANĒ O KE ĀKUA E HĀNĀ PēLā I KēLĀ ĀU (ROMA 8: 9), ‘OĪĀI KO MĀKOU MĀU NāWĀLIWĀLI.

²⁶ NO KĀ MEĀ, KE IKE NEI OUKOU I KO OUKOU HEĀĪĀ ĀNĀ, E NĀ HOĀHĀNĀU, ĀOLE NUI KĀ POE NĀĀUĀO MĀ KE KINO, ĀOLE NUI KĀ POE IKĀĪKĀ, ĀOLE NUI KĀ POE HĀNOHĀNO I WĀĒĪĀ. ²⁷ ĀKĀ, UĀ KOHO MAI KE ĀKUA I KĀ POE NĀĀUPO O KE ĀO NEI I MEĀ E HĪLĀHĪLĀ ĀĪ KĀ POE NĀĀUĀO; ²⁸ Ā O NĀ MEĀ HĀĀHĀĀ O KE ĀO NEI, A ME NĀ MEĀ I HOOWĀHĀWĀHĀĪĀ, NĀ KE ĀKUA I WĀĒ MAI, A ME NĀ MEĀ OLE, I MEĀ E HOOPĀU ĀĪ I NĀ MEĀ MAOLI, ²⁹ I KĀENĀ OLE ĀĪ KEKĀHI KĀNĀKĀ IMUĀ O KONĀ ĀLO. ³⁰ ĀKĀ, NONĀ OUKOU ILOKO O KRISTO IESU, KĀ MEĀ I LILO I NĀĀUĀO NO KĀKOU MAI KE ĀKUA MAI, A I PONO, A ME KĀ HEMOLELE, A ME KĀ ^{HOOLAPANĀĪ}; (1 KORINETO 1:26-31)

E KĀENĀ KĀ POE KRISTIANO I KO KE ĀKUA MĀNĀO! KE HELE NEI MĀKOU MĀ KĀ MĀNĀ‘O‘Ī‘O I KēLĀ MĀNĀWĀ (2 CORINTHIANS 5: 7), NāNā I LUNĀ (KOLOSA 3: 2) MĀ KĀ MĀNĀ‘O (HEBERĀ 11: 6). E HO‘OPŌMAĪKĀ‘Ī ‘ĪĀ MĀKOU NO KĀ MĀLĀMĀ ‘ĀNĀ I Nā KĀUOHĀ A KE ĀKUA (HŌ‘IKE 22:14).

NO KE ĀHĀ KĀ ‘EUĀNELIO O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA?

MĀNĀ‘O KĀ PO‘E PROTESTANT I KO LĀKOU ‘ĀĒ ‘ĀNĀ IĀ IESŪ I MEĀ HO‘ŌLĀ, UĀ ‘IMI LĀKOU I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. MĀNĀ‘O KĀ PO‘E KĀTOLIKĀ I KĀ PO‘E I BĀPETIZO ‘ĪĀ, ‘OĪĀI HE KĀMĀLĪ‘Ī, UĀ KOMO LĀKOU I KO LĀKOU HĀLE PULE MĀ KE ‘ĀNO HE ĀUPUNI. MĀNĀ‘O KĀ PO‘E KĀTOLIKĀ A ME KĀ EASTERN ORTHODOX E ‘IMI NEI LĀKOU I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA MĀ O Nā ‘ĀHĀ‘ĀĪNĀ, A ME Nā MEĀ ‘Ē Ā‘Ē. ‘OĪĀI E BĀPETIZO ‘ĪĀ KĀ PO‘E KĀLIKĪĀNO, ‘IKE Nā GRECO-ROMĀN-PROTESTANT I KĀ HONUĀ E HO‘OPONOPONO I Nā PILIKĪĀ O

KE KANAKA. LOA‘A Iā LāKOU KAHI MANA‘O HONUĀ (CF. ROMA 8:6-8).

‘O KA ‘IMI MUA ‘ANA I KE AUPUNI O KE AKUA (MATAIO 6:33) ‘O IA KA PAHUHOPU O KE OLA NO Nā KARISTIANO. ‘O KAHI PAHUHOPU, ‘A‘OLE E NāNā I KA HONUĀ NO Nā HO‘ONā, AKā I KE AKUA A ME KāNĀ MAU ‘AO‘AO. ‘O KA ‘EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA E HO‘OLOLI I KO MāKOU OLA.

UA ‘OLELO KA BAIBALA E NOHO ALI‘I KA PO‘E KRISTIANO ME IESŪ, AKā ‘IKE ANEI ‘OE ‘O IA KE ‘ANO O Nā KARISTIANO MAOLI E NOHO ALI‘I MA LUNA O Nā KŪLANAKAUHALE? UA A‘O ‘O IESŪ:

¹² ¶ ‘O KEKAHI ALI‘I HELE I KA ‘āINA MAMAŌ AKU E LOA‘A Iā IA KE AUPUNI, A E HO‘I MAI. ¹³ HEA AKU LA IA I NA KA UWĀ ANA HE UMI, HA AWĪ AKU LA IA LAKOU I NA MINA HE UMI, A I AKU LA IA LAKOU, E HANA OUKOU A HOI MAI AU. ¹⁴ AKā, UA INAINA KONA PO‘E KĀNAKA Iā IA, A HO‘OUNA AKULA I ‘ELELE MA HOPE ONA, ‘I AKULA, ‘A‘OLE MāKOU Nā WĀHI I ALI‘I KēIA KANAKA MA LUNA O MāKOU.

¹⁵ A I KONA HOI ANA MAI, UA LOAA IA IA KA

AUPUNI, KENA AE LA IA I KEIA POE KA UWĀ ANA I HA AWĪ AKU AI I KE KALA, E KIHA MAI IO NA LA, I IKE AI OIA I KA NUI O KA WAIWAI I LOAA I KEIA KANAKA I KEIA KANAKA MA KE KUAI ANA. ¹⁶ ALAILA HELE MAI LA KA MUA, I MAI LA, E KE KUMU, UA LOAA I KA PAONA KA UMI MINA. ¹⁷ I AKU LA KEIA IA IA, PONO, E KE KA UWĀ MAIKAI; NO KA MEA, UA MALAMA PONO OE I KA MEA UUKU, IA OE KA MANA MALUNA O NA KULANAKAUHALE HE UMI. ¹⁸ A HELE MAI LA KA LUA, I MAI LA, E KE KUMU, UA LOAA I KA PAONA NA PAONA ELIMA. ¹⁹ I MAI LA HOI OIA IA IA, AIA NO

HOI OE MALUNA O NA KULANAKAUHALE ELIMA. (LUKA
19:12-19)

E MāLAMA PONO I KāU MEA LI'ILI'I I KēIA MANAWĀ. E LOA'Ā I Nā
KARISTIANO KĀ MANAWĀ E NOHO ALI'I AI MĀ LUNA O Nā
KūLANAKAUHALE MAOLI, MĀ KE ĀUPUNI MAOLI. NĀ'E PEHē FOKI
'E SĪSū, " 'OKU 'IATE ĀU KO HOKU TOTONGI , KE FOĀKI KI HE
TANGATĀ KOTOĀ Pē 'O FĀKATĀTĀU KI HONO NGĀUE" (FĀKĀHā
22:12). HE PĀPĀHĀNĀ KO KE ĀKUA (IOBĀ 14:15) Ā HE WĀHI
(IOĀNE 14:2) NO KĀ PO'E E PĀNE MAOLI Iā IĀ (IOĀNE 6:44; Hō'IKE
17:14). 'O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA NO KĀ MEĀ MAOLI Ā HIKI Iā 'OE
KE LILO I 'ĀPĀNĀ O IĀ!

I KĀ HO'OMĀKĀ 'ĀNĀ O 2016, UĀ LOA'Ā I KĀ PUKE MO'OLELO
SCIENCE KĀHI 'ĀTIKĀLĀ I KĀPĀ 'IĀ 'O "THE POWER OF CROWDS" I
Hō'IKE 'IĀ E HIKI I KĀ NĀ'ĀUĀO ĀRTIFICIAL Ā ME KĀ
CROWDSOURCING KE HO'OPONOPONO I Nā "PILIKĪĀ HEWĀ" E Kū NEI
I KE KĀNĀKĀ. ĀKĀ NĀ'E, 'Ā'OLE MAOPOPO KĀ 'ĀTIKĀLĀ I KE
'ĀNO O KĀ HEWĀ, E WĀIHO WĀLE PEHEĀ E HO'OPONOPONO AI.

'O KĀ HUI Pū 'ĀNĀ, 'OKO'Ā MAI KĀ HĀHĀI 'ĀNĀ I Nā 'ĀO'ĀO
'OIA'I'O O KE ĀKUA, E LIKE ME KĀ HO'OPĀ'I 'IĀ E HĀ'ULE I KĀ 21
ST CENTURY E LIKE ME KĀ HO'I 'ĀNĀ MĀ HOPE O KE KĀHINĀHINĀ
NUI I KĀ Wā I HUI Pū AI KE KĀNĀKĀ E KūKULU I KĀ HĀLE KIĀ'I
'OLE O BABELĀ (GENESIS 11:1-9).

'O Nā PILIKĪĀ MĀ KĀ HONUĀ, MĀ Nā WĀHI E LIKE ME KĀ HIKINĀ
HIKINĀ ('OIAI Nā MEĀ I MĀNĀ'O 'IĀ E LOA'Ā I KE KINO, E LIKE ME
DANIEL 9:27Ā; 1 TESALONIKĀ 5:3), 'Ā'OLE E HO'OPONOPONO 'IĀ
E Nā KĀNĀKĀ - PONO MĀKOU I KĀ MĀLUHIĀ O KE ĀUPUNI O KE
ĀKUA (ROMA 14: 17).

'Ā'OLE E HO'OPONOPONO 'IĀ Nā PILIKĪĀ O KĀ HO'OWĒLIWĒLI
HONUĀ, 'OIAI Nā LANĀKILĀ I MĀNĀ'O 'IĀ (CF. EZEKIEL 21: 12) E

KĀ PO‘E HO‘OPUNIPUNI MA UNITED NATIONS (CF. REVELATION 12: 9) - PONO MĀKOU I KĀ HĀU‘OLI Ā ME KĀ HŌ‘OLU‘OLU O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA.

‘Ā‘OLE E HO‘OPONOPONO ‘IA Nā PILIKIA O KE KAIAPUNI E KĀ HUI HONUĀ, ‘OIAI E KŌKUA Nā LĀHUI O KĀ HONUĀ I KĀ LUKU ‘ĀNA I KĀ HONUĀ (REVELATION 11:18), ĀKĀ E HO‘OPONOPONO ‘IA LĀKOU E KE ĀUPUNI O KE ĀKUA.

‘Ā‘OLE E HO‘OPONOPONO ‘IA Nā PILIKIA E PILI ĀNĀ I KĀ MOEKOLOHE, KĀ HO‘OHEMO ‘ĀNĀ, Ā ME KE KŪ‘AI ‘ĀNĀ I Nā ‘ĀPĀNĀ KINO O KE KĀNĀKĀ E USA (CF. REVELATION 18:13), ĀKĀ MA KE ĀUPUNI O KE ĀKUA.

‘O KĀ ‘AI‘Ē NUI I LOĀ‘Ā IĀ ‘ĀMELIKA, UK, Ā ME Nā LĀHUI ‘Ē Ā‘E HE NUI, ‘Ā‘OLE IA E HO‘OPĀU ‘IA MA O KĀ HO‘OLĀHĀ ‘ĀNĀ O KĀ HONUĀ, ĀKĀ MA HOPE (MA HOPE O KĀ LUKU ‘IA ‘ĀNĀ MA HABAKKUK 2: 6-8) E KE ĀUPUNI O KE ĀKUA.

‘Ā‘OLE E HO‘OPONOPONO ‘IA KĀ NĀ‘ĀUPŌ Ā ME KĀ HO‘ONĀ‘ĀUĀO ‘OLE E KĀ UNITED NATIONS - PONO MĀKOU I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. ‘Ā‘OLE E HO‘OPĀU ‘IA KĀ HĀKĀKĀ HO‘OMĀNĀ E KEKĀHI HUI ECUMENICAL-INTERFAITH E ‘ĀE NEI I KE OLĀ MA WĀHO O IESU ‘OIA‘I‘O O KĀ BAIBALA. ‘O KĀ HEWĀ KĀ PILIKIA MA KĀ HONUĀ Ā NO IA MEĀ, PONO MĀKOU I KĀ MŌHAI Ā IESU Ā ME KONĀ HO‘I ‘ĀNĀ MAI I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA. ‘Ā‘OLE I LOĀ‘Ā I KĀ ‘EPEKEMA LAPĀ‘ĀU HOU Nā PĀNE ĀPĀU NO KE OLĀKINO KĀNĀKĀ - PONO MĀKOU I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA.

‘Ā‘OLE E HO‘OPONOPONO ‘IA Nā PILIKIA POLOLI E Nā MEĀOLA I HO‘OLOLI ‘IA E KĀ GENETICALLY E WĀIHO ĀNĀ I Nā ‘ĀPĀNĀ O KĀ HONUĀ I KĀ PŌLOLI MA MULI O KĀ PĀU ‘OLE O Nā MEĀ KĀNU - PONO MĀKOU I KE ĀUPUNI O KE ĀKUA.

‘O KA ‘ILIHUNE NUI MA Nā ‘āPANA O ‘APELIKA, ‘ASIA, A ME Nā WAHI ‘ē A‘E, ‘OIAI E PōMAIKA‘I ANA NO KEKAHI MANAWA MAI KA MANAWA HOPE ‘BABULONIA’ (CF. Hō‘IKE 18: 1-19), ‘A‘OLE IA E HO‘ONā I KA PILIKIA O KA ‘ILIHUNE - PONO MāKOU I KE AUPUNI O KE AKUA. ‘O KA MANA‘O, MA WAHO A‘E O IESŪ, HIKI I KE KANAKA KE LAWĒ MAI I KA UTOPIA I KēIA ‘ANO HEWĀ O KēIA Wā’ HE ‘EUANELIO WĀHAHE‘E IA (GALATIA 1: 3-10).

‘O KA PĀE MILENIUMA O KE AUPUNI O KE AKUA HE AUPUNI MAOLI IA E HO‘OKUMU ‘IA MA KA HONUĀ. E HO‘OKUMU ‘IA MA LUNA O Nā KāNāWAI ALOHA O KE AKUA A ME KE AKUA ALOHA I ALAKA‘I. E NOHO ALI‘I KA PO‘E HAIPULE ME KRISTO NO HO‘OKAHI TAUSANI MAKAHIKI (REVELATION 5:10; 20:4-6). E KOMO Pū ANA KēIA AUPUNI I KA PO‘E ILOKO O KA ‘EKALESIA O KE AKUA, AKĀ ‘A‘OHE PALAPALA HEMOLELE I ‘ōLELO ‘O KE AUPUNI O KE AKUA ‘O IA KA EKALESIA (KATOLIKA A I ‘OLE). UĀ KŪ‘ē KA ‘EKALESIA ROMA I KE A‘O ‘ANA O KA MILENIUMA, A MA HOPE AKU E KŪ‘ē IKAIKA LOĀ IA I KA ‘EUANELIO O KA BAIBALA I KO KĀKOU KOKOKE ‘ANA I KA HOPENA. E LOĀ‘A PAHA KēIA I KA HO‘OLAHA MEDIA NUI E HIKI KE KŌKUA I KA HO‘OKŌ ‘ANA I KA MATAIO 24:14.

‘I HE‘ENE FA‘AHINGA FAKA‘OSI, ‘E KAU AI ‘E HE PULE‘ANGĀ ‘O E ‘OTUĀ ‘A E “SELŪSALEMA FO‘OŪ, ‘A IA ‘OKU ‘ALU MEI HE LANGI MEI HE ‘OTUA” (FAKAHĀ 21:2) PEĀ MO HONO MA‘U‘ANGĀ ‘E ‘IKAI TE NAU PAU. ‘A‘OLE HE HEWĀ HOU, ‘A‘OLE KAUMAHA, ‘A‘OLE MAKE.

‘O KA HA‘I ‘ANA A ME KA HO‘OMAOPOPO ‘ANA I KA ‘EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA HE KUMUHANA NUI O KA BAIBALA. UĀ AO MAI KA POE KĀKĀU O KE KAUAHA KAHIKO NO IA MEĀ. NĀ IESU, PAULO, A ME IOANE I A‘O E PILI ANA I IA MEĀ. ‘O KA HA‘TŌLELO ‘KALIKIANO’ KAHIKO LOĀ IOLA MA WAHO O KE KAUAHA HOU I A‘O ‘IA E PILI ANA. UĀ A‘O AKU Nā ALAKA‘I KALIKIANO O KE KENEKULIA MUA, E LIKE ME POLYCARP LĀUA ‘O MELITO . KE A‘O

NEI MāKOU I KA EKALESIĀ HO'OMAU O KE ĀKUA I KēLĀ Lā. E HO'OMANA'O 'O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA KE KUMUHANA MUA A KA BAIBALA E Hō'IKE ĀI A IESU I HĀ'I ĀI (MARK 1: 13. 'O IA HO'I KA MEĀ āNĀ I HĀ'I ĀI MĀ HOPE O KE ĀLAHOANA (ACTS 1: 3) - A HE MEĀ IA E 'IMI MUA ĀI Nā KĀRISTIANO (MATTHEW). 6:33).

'A'OLE PILI WALE KA 'EUANELIO I KE OLĀ A ME KA MAKE 'ANA O IESŪ. 'O KA MANA'O NUI O KA 'EUANELIO A IESU A ME KĀNĀ PO'E HAUMĀNĀ I A'O ĀI, 'O IA KE ĀUPUNI O KE ĀKUA E HIKI MAI ANĀ. 'O KA 'EUANELIO O KE ĀUPUNI E PILI ANĀ I KE OLĀ MĀ O KRISTO Lā, ĀKā 'O KE A'O 'ANA I KA HOPENĀ O Nā ĀUPUNI KĀNĀKA (REVELATION 11:15).

MANA'O, NĀ'E AKO'I 'E SĪSŪ 'E 'IKAI KE HOKO MAI 'A E NGATA'ANGĀ KĀE 'OUĀ NĀ'Ā NE MALANGĀ 'A E ONGOONGOLELEI 'O E PULE'ANGĀ KI HE MĀMANĪ KO HA FAKAMO'ONI KI HE NGAĀHI PULE'ANGĀ KOTOĀ Pē (MĀTIU 24:14). A KE HĀNĀ NEI KēLĀ HĀ'I 'ŌLELO I KēLĀ MANĀWĀ.

'O KA NŪHOU MAIKA'I 'O **KE ĀUPUNI O KE ĀKUA KA HOPENĀ I Nā PILIKĀ E KŪ NEI I KE KĀNĀKA** . ĀKā, 'A'OLE NĀWĀHI KA HAPA NUI E KĀKO'O, 'A'OLE HO'OLOHE, 'A'OLE NĀWĀHI E MANA'O'I'O I KA 'OIA'I'O. 'OKU MO'UI TA'ENGATĀ 'A E PULE'ANGĀ 'O E 'OTUĀ (MĀTIU 6:13), KA "'OKU MOLE 'A E MĀMANĪ" (1 KOLINITŌ 7:31).

'O KA HO'OLĀHA 'ANA I KA 'EUANELIO 'OIA'I'O O KE ĀUPUNI O KE ĀKUA KĀHI MEĀ A MĀKOU I KA HO'OMAU EKALESIĀ O KE ĀKUA E KO'IKO'I NEI. 'OKU TĀU FEINGĀ KE AKO'I 'A E ME'Ā KOTOĀ Pē 'OKU AKO'I 'E HE TOHI TĀPŪ (MĀTIU 28:19-20), 'O KĀU ĀI 'A E PULE'ANGĀ 'O E 'OTUĀ (MĀTIU 24:14). 'OIAI MĀKOU E KĀLI NEI I KēLĀ ĀUPUNI, PONO MĀKOU E A'O A HĀHĀI I Nā ĀLĀ O KE ĀKUA A Hō'OLU'OLU I Nā PO'E E NĀWĀHI E MANA'O'I'O I KA 'OIA'I'O.

AOLE ANEI E PONO IA OUKOU KE KOKUA I KA HAI ANA I KA
EUANELIO NO KE AUPUNI O KE AKUA E HIKI MAI ANA? E MANAOIO
ANEI OE I KA EUANELIO O KE AUPUNI O KE AKUA?

KEA UPUNIOKE KUAEHIKI MALANA

AMERIKKāVīn ALUVALAKAM KEA UPUNIOKE KUAEHIKI MALANA
IL AMAINTUŪĀTU: 1036 TAPIŪYū. KIRānt AVEnYū, KURōVAR PIC,
KALIPōRnIYā, 93433 AMERIKKā; InAIYATAĀAM WWW.CCOG.ORG.

KEA UPUNIOKE KUAEHIKI MALANA (CCOG) InAIYATAĀAnKAĀ

CCOG.ASIA INTA TĀĀAM āCIYāVĪL KAVānAM CELUTTUKIrĀTU.
CCOG.IN INTA TĀĀAM INTIYĀ PāRAMPARIYATTĀI ILAKKāKAK
KONtĀTU.

CCOG.EU INTA TĀĀAM AIRōPPāVĀI ILAKKāKAK KONtĀTU.

CCOG.NZ INTA TĀĀAM NIYūCILāNTU MĀrrUM PIRĀ PIRITTānIYĀ
VAMCāVĀI PInnānI KONtĀVARKĀĀI ILAKKāKAK KONtĀTU.

CCOG.ORG In MUKKIYĀ InAIYATAĀAM ITU **KEA UPUNIOKE**
KUAEHIKI MALANA. ITU ānAITTU KāntānKAĀILUM UŪĀ
MAKKAĪUKKU CēVĀI CEYKIrĀTU. ITIL KĀttURĀIKĀĀ, InAIPPUKĀĀ
MĀrrUM VĪtIYōKKAĀ UŪĀnĀ.

CCOGCANADA.CA INTA TĀĀAM KānAtāVĪL UŪĀVARKĀĀI
ILAKKāKAK KONtĀTU.

CCOGAFRICA.ORG INTA TĀĀAM āPPIRIKKāVĪL UŪĀVARKĀĀI
ILAKKāKAK KONtĀTU.

CDLIDD.ES LA CONTINUACIÓN DE LA IGLESIA DE DIOS. ITU SPānIs
MOĪ InAIYATAĀAM **KEA UPUNIOKE KUAEHIKI MALANA**.

PNIND.PH PATULOY NA IGLESYA NG DIYOS. ITU PILIPPAInS
InAIYATAĀAM **KEA UPUNIOKE KUAEHIKI MALANA**. ITU ānKILĀM
MĀrrUM TāKALāK MOĪKAĀIL TAKAVĀLKAĀĀIK KONtUŪĀTU.

CEYTI MĀrrUM VARALāRU InAIYATAĀAnKAĀ

COEWRIter.COM INTA InAIYATAĀAM ORU MUKKIYĀ PIRAKātānĀ
KARUVĪ MĀrrUM CEYTIKĀĀ, KōtPātUKĀĀ, VARALārrU
KĀttURĀIKĀĀ, VĪtIYōKKAĀ MĀrrUM TĪRKKĀTARICānĀ
PUTUPPIPUKĀĀ āKIYāVārrĀIK KONtUŪĀTU.

CHURCHHISTORYBOOK.COM ITU CARC VARALārU PARRIYA
KAttURAIKA| MARRUM TAKAVALKAI|UtAn NInAIVIL
VAITTUKKOLLA EIITānA InAIYATA|AM.

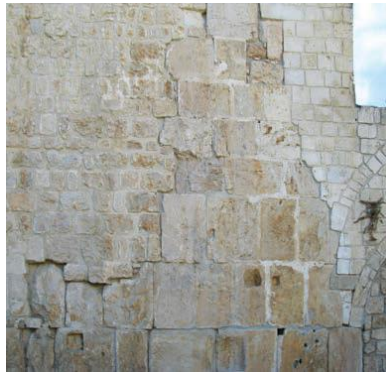
BIBLENEWSPROPHECY.NET ITU ORU ānLAn VānOLI VALAITTA|AM,
ITU CEYTI MARRUM PAIPI| TALAIPPUKA|AI U|lAtAKKIYATU.

PIRACānKānKA| MARRUM COrPOIVUKA|UKKānA YOUTUBE
MARRUM BITCHUTE VItIYō CēnALKA|

BIBLENEWSPROPHECY CēnAL. CCOG PIRACānKA VItIYōKKA|.
CCOGAFRICA CēnAL. ĀPPIRIKKA MO|IKA|IL CCOG CEYTIKA|.
CCOG ANIMATIONS CēnAL KIRISTAVA NAMPIKKA|KA|In
AMCānKA|AIK KArPIKKA.

CCOGSERMONES CēnAL SPānIs MO|IYIL CEYTIKA| U|lAnA.
CONTINUINGCOG CēnAL. CCOG VItIYō PIRACānKānKA|.

ERUCALēMIL CILA CAMAYānKA|IL CēnāKKI| ENrU A|AIKKAPPA|tUM KAttItATTIn
EñCIYIRUKKUM CILA CēnKArKA|IL CILAVArRAI (MēLUM CILA PInnAR
CēKKAPPA|tATU) KIlē PUKAIPPA|tAM KāttUKIrATU, ānāl JERUCALēMIn MērKU
MALAIYIL U|lA TeVāLAYAM (TArPōTU MAVUn|t. CIYōn ENrU
A|AIKKAPPA|tUKIrATU):

ITUVē āRAMPAKāLA UnMAIYānA KIRISTAVA TeVāLAYA KAttItATTIn TA|AMāKA
IRUKKALāM ENā NAMPAPPA|tUKIrATU. IYēCUVIN 'KAtAVU|UtAIYA RāJYATTIn
CUVICēsAM' PIRACānKIKKAPPA|tIRUKKUM ORU KAttItAM. ITU JERUCALēMIL
KArPITTA KAttItAM NINAUIA ANāEKA POARISAI O IKAWA EHIKI MAIAIKE.

**INTA KāRānATTI KāKAVUM NānKAḶ KAṬAVUḶUKKU ḶAIVḶĀMĀL NĀnrI
KūrUKḶrōM, ēnEnrāL... CAKō TARARē, NnKAḶ Yū Te Yā VIL KḶISTU
IYē CUVIL IRUKKUM KAṬAVUḶḶḶ CĀPAIKAḶĀIP
PḶḶPĀrrUPAVARKAḶĀKIVḶḶḶRKAḶ. (1 TECAḶLōnIKKē YĀR 2:13-14)**

**PARICUTTAVānKAḶUKKU ORUMUrAI AḶIKKAPPATTĀ YĪCUVĀ CATTḶKāKĀ
ūKKAMāKAP PōRāṭUñKAḶ. (Jūt 3)**

**AVĀR (IYēCU) AVARKAḶĀM, "Nān KAṬAVUḶUḶĀIYĀ RāJYATTĀIMĀrrĀ
NĀKARĀñKAḶUKKUM PIRĀCĀñKIKKĀ VēṅṅUM, ēnEnrāL ITĀrKāKĀVē
Nān AnUPPAPPATTēn "EnrāR. (LūKKā 4:43)**

**Ānāl TeVānUḶĀIYĀ RāJYATTĀIT TēṭUñKAḶ, IVĀIKĀĪELLĀM
UñKAḶUKKUC CēRKKAPPAṭUM. PAYAPPAṭĀ Te, ChUMANTĀIYē, UñAKKU
RāJYATTĀIK KOṬUPPATIL Uñ TANTĀIYḶḶḶ MAKḶIḶCI. (LūKKā 12:31-32)**

**IRāJJYĀTTḶḶ INTĀC CUVĪCēSAM ULĀKAMēñKUM CĀKĀLĀ
JāTIKAḶUKKUM CāṭCIYĀKAP PIRĀCĀñKIKKAPPAṭUM, APPOḶUTU MUḶIVU
VĀRUM. (MATTe YU 24:14)**